alayalam Men of Letters Series

കേരളഭാഷാപ്രണയികൾ.

മഹാകവി

വി. സി. ബാലകൃഷ്ണ പ്പണിക്കർ.

ഗ്രന്ഥകർത്താ

കന്നാറ്റ

ജനാർദ്ദനമേനോൻ.

V. V. Publishing House,
Trivandrum.

Malayalam Men of Letters Series

കേരളഭാഷാപ്രണയികൾ.

൧. മഹാകവി വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ.

ഗ്രന്ഥകർത്താ

കന്നത്തു ജനാർദ്ദനമേനോൻ.

വി. വി. പ്രസിദ്ധീകരണശാല,

തിരുവനന്തപുരം.

പ്രസ്താവന

ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷാപ്രണയികളുടെ ജീവചരിത്രങ്ങൾ ഏതാണ്ട് ഒരേ തോതനുസരിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിട്ടുള്ളതും ആ ഗ്രന്ഥപരമ്പരയ്ക്കു (English men of letters series) ഇംഗ്ലീഷുഭാഷ പ്രചാരമുള്ള ദിക്കുകളിലൊക്കെ പണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിനന്ദനം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതുമാകുന്നു. അതേ രീതിയിൽ തന്നെ മലയാളസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ജീവചരിത്രങ്ങൾ എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തണമെന്ന് കേരളസാഹിത്യപരിഷത്തിന്റെ എല്ലാ യോഗങ്ങളിൽവച്ചും പാസ്സാക്കീട്ടുള്ളതാണ്. എന്നാൽ ആ നിശ്ചയം പ്രായോഗികമായി കാണാത്തതുകൊണ്ട് ഏതാനും പ്രസിദ്ധന്മാരായ സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ജീവചരിത്രങ്ങൾ ഞങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

ഒരു കവികോകിലമായി പ്രശോഭിച്ചിരുന്ന ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരെപ്പററി ശരിയായ വിവരങ്ങൾ അറിവുള്ളവർ അധികംപേർ ഇന്നു ജീവിച്ചിരിപ്പുള്ളതായി തോന്നുന്നില്ല. കാവ്യലക്ഷണങ്ങൾ എല്ലാം തികഞ്ഞ മഹാകാവ്യങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാതെയും നിരർത്ഥകങ്ങളായ പദങ്ങൾ അടുക്കിവച്ചു, കേക കാകളി വൃത്തങ്ങളിൽ ററാഗൂർ പ്രസ്ഥാനമെന്ന നാട്യത്തിൽ ഖണ്ഡകൃതികൾ എഴുതാതെ

യും, രണ്ടേ രണ്ടു ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ മാത്രം—കരുണരസപ്രധാനമായ 'വിലാപവും' ആത്മചിന്താപരമായ 'വിശ്വരൂപ'വും—രചിച്ചു വലിയ നേട്ടം നേടിയ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ ജയപതാക മലയാളസാഹിത്യമുള്ളിടത്തോളം കാലം പറന്നുകൊണ്ടു തന്നെയിരിക്കും. തന്റെ ജീവിതകാലത്തു തന്നെ പുകഴ്ത്താനോ വാഴ്ത്താനോ ആരുമുണ്ടായിരുന്നില്ല; ശരിതന്നെ. എന്തുവേണ്ടൂ; ഇന്നിതാ മഹാകവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പണിക്കർ മുന്നണിയിൽത്തന്നെ നിലകൊള്ളുന്നു. തന്റെ കയ്യിൽ ഒരു ചിമിഴിനകത്തു രണ്ടു രത്നങ്ങൾ മാത്രം. അവ നിരത്തിവച്ചാൽ മഹാകാവ്യങ്ങളുടങ്ങിയ ഭാണ്ഡവും പേറിക്കൊണ്ടുനടക്കുന്ന മഹാകവികൾ തലതാഴ്ത്തി പിറകോട്ടു പോകാനേ തരമുള്ളു.

വാസനാവൈഭവത്തെ വിദ്യകൊണ്ടും സഹവാസം കൊണ്ടും വികസിപ്പിച്ചു തന്റെ കവിഹൃദയത്തിൽക്കൂടി തള്ളിവിട്ടിട്ടുള്ള കാവ്യമുത്തുകൾ കൈരളിയുടെകണ്ഠത്തിൽ ചാർത്തിയതിന്റെശേഷം ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ ഐഹികജീവിതം വെടിഞ്ഞ ഈ മഹാകവി കൈരളിയെ എന്നേക്കുമായി ദുഃഖസാഗരത്തിൽ. നിമഗ്നയാക്കിയിരിക്കുകയാണു്.

ഈ മഹാത്മാവിന്റെ ആത്മമിത്രമായി ഏതാനും കൊല്ലങ്ങൾ തന്റെ കൂടെ "ചുററിയടിച്ചു" നടന്ന ശ്രീമാൻ ജനാർദ്ദനമേനോനേക്കാൾ തന്റെ ചരിത്രത്തെപ്പററി എഴുതുവാൻ യോഗ്യതയുള്ള ആരും ഇന്നു കേരളത്തിലുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അദ്ദേഹം ആ കൃത്യം സ

ന്തോഷത്തോടെ നിറവേററിയതിൽ അദ്ദേഹത്തോടുള്ള നന്ദിയിവിടെ രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളട്ടെ.

കേരളഭാഷാപ്രണയികരം എന്ന ഗ്രന്ഥസമുച്ചയത്തിന്നു കേരളത്തിലെ ഭാഷാപ്രണയികളുടെ അഭിനന്ദനം ഉണ്ടാകുമെന്നുള്ള പ്രത്യാശയോടുകൂടി പൊതുജനസമക്ഷം ഇതിനെ സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

പ്രസാധകന്മാർ.

ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ.

"അഗാധമായ ബുദ്ധിയും അതിന്നനുസരിച്ച് വാസനയുമുള്ള ഈ കവി കുറച്ചുകാലംകൂടി ജീവിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ പലതരത്തിലായി പ്രകൃതിയുടെ ചില ചിത്രങ്ങൾ ഇനിയും നമുക്ക് കിട്ടുമായിരുന്നു; എന്നാൽ, ചിത്രനിൎമ്മാണചാതുരിയിൽ ഇന്നു ചിലൎക്കുള്ള സ്ഥാനം വാഗ്രസ്തമാവാനും ഇടവരുമായിരുന്നു" എന്ന് സുഹൃത്തുക്കൾക്കേവൎക്കും വിഷാദം ചേൎത്തുകൊണ്ടാണ് വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ലോകരംഗത്തിൽ നിന്ന് തിരോധാനംചെയ്തതു്. ആകപ്പാടെ, ഒമ്പതു സംവത്സരം മാത്രമേ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ സാഹിതീനന്ദനത്തിൽ വിഹരിക്കയുണ്ടായുള്ളൂ. പതിനാറാമത്തെ വയസ്സിൽ ആ ബാലൻ അന്നത്തെ വിദ്വജ്ജനത്തിന്ന് സുസമ്മതനായി സാഹിത്യകൎത്തൃത്വത്തിന്ന് ആളായിയെന്നതു് ഇന്നു മഹാത്ഭുതംതന്നെ. വിമൎശകൻ, പദ്യഗദ്യകാരൻ, പ്രസംഗകൻ, പത്രപ്രവൎത്തകൻ, ദേശാഭിമാനി എന്നിങ്ങിനെ പഞ്ചമുഖനായി ആ കവിരത്നം ബഹുജനതയിൽ നിന്നു അനന്യസുലഭമായി പ്രശംസയെ നിരന്തരമേറ്റു്, മഹാജനതയിൽ അധികമധികം ആശയെ വളൎത്തി ഇരുപത്താറാമത്തെ വയസ്സിൽ ഇനിയിങ്ങില്ലാതായതു്, അഹോ, ഓൎക്കുന്തോറും ഇന്നുമാൎക്കും ശോകവൎദ്ധകമാണ്. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ഈ ഒമ്പതുകൊല്ലം

കൊണ്ടു് എന്നെന്നും നിലനില്ക്കുന്ന യശസ്സാണു് കേരളത്തിൽ നേടിയിരിക്കുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ അല്പംമാത്രമേ നമുക്കിന്നു് കൈക്കലായിട്ടുള്ളുവെങ്കിലും, സാഹിത്യസുധാമയമായ ആ സ്വല്പവിഭവം പിന്നെയും പിന്നെയും നവംനവം രുചിപ്രദമായി അവികലം വൎത്തിക്കുന്നു. ചെറിയൊരു വിലാപംകൊണ്ടു് ശാശ്വതയശസ്വിയായ്ത്തീൎന്ന ആ പാശ്ചാത്യകവിയായ ഗ്രേയിനെ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ അതിശയിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കരുണപൂൎണ്ണമായ വിലാപത്തിൽക്കൂടി വിശ്വരൂപം ദൎശിച്ച സാക്ഷാൽ കവിയാണദ്ദേഹം. കൈരളിയെ സുന്ദരമായ പുഷ്പകോരകങ്ങൾകൊണ്ടു് കമനീയയാക്കുവാൻ മാമൂലിനോടു്, ഇടഞ്ഞുനില്ക്കുന്നതിന്നു് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ധീരനായി മുന്നണി കയറിയെന്നതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വൎദ്ധമാനമായ കീൎത്തിക്കു് സവിശേഷമായ ഭൂഷണമാണു്.

പണ്ടു് മഹാ തേജോനിധിയായി മലനാടാകെ സമുജ്ജ്വലിച്ചു നെടിയിരുപ്പിന്നു് വക്ഷഃപ്രദേശമാണു് ഏറനാട്ടു്. പ്രകൃതിയുടെ നൈസൎഗ്ഗികമായ മനോഹാരിത്വം—പ്രകൃതിവൈചിത്ര്യത്തിന്റെ സ്വാഭാവികമായ വൈവിധ്യം ഇത്ര ധാരാളമായി കേരളത്തിൽ ഏറനാട്ടിലെപ്പോലെ മറ്റെങ്ങാനുമുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണു്. പ്രകൃതിയുടെ നാനാരൂപേണയുള്ള നൈസൎഗ്ഗികവിലാസത്തിന്നു് ഇന്നും ഏറനാടാണു കേരളത്തിന്നു കലവറ. പരിഷ്കൃതിയെന്ന കൃത്രിമഭൂതിക്കു് അത്രയധികമായൊന്നും ഇപ്പോഴും ആ നാട്ടിനെ ബാധിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. വികടമായ ജീവിതഗതിക്കു സ്വഭാവേന നിരർ

നമായി അങ്ങിനെ ദേശികളാവതോടെയാണ് ആ നാട്ടിന്റെ കുന്നും കുഴിയും കാടും മേടും മായുള്ള കിടപ്പ്. പക്ഷിമൃഗാദികളും വൃക്ഷലതാദികളും സമൃദ്ധമായ സൃഷ്ടിയും പുഷ്ടിയും അങ്ങേല്ക്കുന്നു. അവിടത്തെ മണ്ണാവട്ടെ, പരന്തപന്മാരുടെ വിക്രാന്തചരിതത്തെ ശോണിതലേഖനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതാണ്. വിണ്ണോ, സാക്ഷാൽ എഴുത്തച്ഛനുൾപ്പെടെ പല വിശ്രുത കവികളുടേയും ദിവ്യാലാപപ്രസരത്താൽ മനോമോഹനം. ഇങ്ങിനെയിത്രയും സൌന്ദര്യസൌഭാഗ്യമായ മൂർത്തിയായ ദേശമാണ് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരെ കൈരളിയുടെ അനർഘരത്നമായി പ്രസവിച്ചതു്.

വിക്രമംകൊണ്ടു് വിഖ്യാതികൊണ്ടിരുന്ന ചേരനാടു കാലഗതിയാൽ ഏറനാട്ടിൽ അടങ്ങിയിരിക്കയാണിപ്പോൾ. ചേരനാട്ടിൽ ജനപദമുഖ്യമായിരുന്ന ഊരകം ഇപ്പോൾ വെറുമൊരു ഉൾനാടായി മാറിയിരിക്കുന്നു. നാടായിട്ടും വെളിക്കാരത്തേയും കാടായിട്ടും കരക്കാരത്തേയും ശീതോഷ്ണസന്ധിയിൽ പ്രശാന്തരമണീയമായി പ്രകൃതിവിലാസം പൂണ്ട ഭൂഭാഗത്തിന്റെ ഇടയിലാണു് ഊരകത്തിന്റെ കിടപ്പ്. അവിടെ, സ്ഥാനമാനങ്ങൾകൊണ്ടു് സമ്പന്നമായ വെള്ളാട്ടു് ചെമ്പകശ്ശേരിവീട്ടിൽ 1064-ാമാണ്ടു് കുംഭമാസത്തിലൊരുനാൾ ഉണ്ണി പിറന്ന കോലാഹലകുതൂഹലമാണു്. ദ്രോണപ്രഭാവത്തോടെ വാണ പൂർവ്വികന്മാരിൽനിന്നു് അസുലഭമായ ആഭിജാത്യം പകർന്ന കപ്പേടത്തു് കൃഷ്ണനുണ്ണിനായർ തനിക്കുണ്ടായ ഈ പുത്രലാഭത്താൽ തന്റേയും പത്നിയുടേയും മാനധനാഢ്യമായി വിളികൊണ്ട തറവാടുകൾക്കു് അസ്തമ

യാനന്തരം ഒളികിട്ടുവാനായി, ഭാഗ്യത്താൽ, കെടാവിള
ക്കു കൊളുത്തുകയാണുണ്ടായതു്. ഭാവത്തിന്നു് ഇനിയ
ങ്ങോട്ടാകെ നാശമാണെന്നു കണ്ടു് നാമത്തിന്നെങ്കിലും
നിലകിട്ടട്ടേയെന്നു തപിക്കയാൽ ആ തറവാടുകൾക്കു്
ദൈവം നൽകിയ അനുഗ്രഹമായിട്ടാണു് ആ ഉണ്ണിയെ,
പിൽക്കാലത്തെ അനുഭവങ്ങളാൽ ആൎക്കും കരുതേണ്ടി
വന്നിരിക്കുന്നതു്. ആ ഉണ്ണി—പ്രതിഭാശാലിയായ ബാ
ലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ കപ്പടത്തെയും, വെള്ളാട്ടു ചെമ്പല
ശ്ശേരിയേയും—അതുരണ്ടും ദുഷ്കാലകാഠിന്യത്താൽ ഇ
ങ്ങേ അററം ഇടിഞ്ഞിട്ടും കേരളീയരെ ഇന്നും സാഭിമാ
നം സ്മരിപ്പിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ.

പൂൎവ്വികന്മാരിൽനിന്നു് ആഭിജാത്യമെന്നപോലെ
വിത്തവത്വം ബാലകൃഷ്ണനു് കിട്ടുകയുണ്ടായില്ല. അതു
കൊണ്ടു് ആ കുട്ടി വിനീതാവസ്ഥയിൽ വളരുമാറായി.
വിത്തമദംകൊണ്ടു പിത്തളമാവാത്ത സാമാന്യജനത
യിൽ, അനുകൃതികൊണ്ടു് ലോഭിതമാവാത്ത പരമ്പരാ
ചാരത്തിൽ, ആലസ്യത്താൽ പരവശമാവാത്ത നിസൎഗ്ഗ
ജപ്രകൃതിയിൽ ബാലകൃഷ്ണൻ വിളയാടി. കൎത്തവ്യകൎമ്മാ
ധീനമായ സാധുജനജീവിതം വിരതാവേശത്താൽ ദുർ
ബ്ബലമെങ്കിലും ആസ്തികത്വത്താൽ ദിവ്യസുന്ദരമായി
ബാലകൃഷ്ണന്റെ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു് വിഷയീഭവിച്ചു.
പൈതൃകമായി നാണ്യമല്ലാ പുണ്യമാണു് ബാലകൃഷ്ണൻ
സംപ്രീതിയോടെ ഭുജിച്ചുപോന്നതു്.

നവസൃഷ്ടികളായ സ്കൂളും മാസ്റ്റർമാരും പരദാസ്യ
ത്തിന്റെ കതിവെയ്യിന്നു അന്നേക്കു് ആ നാട്ടിൽ എത്തു
ന്നേടത്തോളമായിട്ടില്ല. ദിവ്യാനന്ദനത്തിൽ വാസനാ

സ്വരൂപം വിവരിക്കുന്നതിന്ന് ശിഷ്യജനത്തെ ആളാക്കുന്ന ആ കുലപതിപാരമ്പര്യം അന്ന് അതികൃശവും അതിദുർബ്ബലവുമായിട്ടെങ്കിലും അവശേഷിച്ചിരുന്നു. ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കല്ലാ മനസ്സിന്നാണ് ആ ആശാന്മാർ അഭ്യാസം നൽകിയിരുന്നത്. പ്രാകൃതഭാഷയിൽനിന്നുയർന്ന് നാഗരഭാഷയിൽ പ്രവേശിച്ച് അങ്ങിനെ യഥാശക്തി ദ്വിജത്വം പ്രാപിക്കുവാൻ തക്കവണ്ണം ശിഷ്യജനഹൃദയത്തിൽ ആവുന്നേടത്തോളം വകയുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുകയെന്ന ആ പൂർവ്വികമായ അധ്യയനസമ്പ്രദായം ബാലകൃഷ്ണന്ന് അക്കാലത്ത് ഒട്ടെങ്കിലും രുചിക്കുവാൻ കിട്ടി. ഭാഷയെ വിശേഷേണ ആകരണം ചെയ്യാനല്ല, സൂത്രങ്ങൾ അല്പാല്പം കണ്ടുതുടങ്ങിയപ്പോഴേക്കുതന്നെ പ്രതിഭാശാലിയായ ആ ബാലൻ വാസനാബലംകൊണ്ട് കൌതുകമാംവാറ് സൃഷ്ടികർമ്മത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. അമരത്വം നേടിയ ആ കോശവും, സിദ്ധമായ് തീർന്ന ആ രൂപവും ബാലകൃഷ്ണൻ കണ്ടതോടുകൂടി ഇനിയങ്ങോട്ട് സ്വന്തം നേട്ടം ആവാമെന്നായി. ജനിച്ചിട്ട് പന്തീരാണ്ടു കഴിയുംമുമ്പേ ആ ഗ്രാമീണകുമാരനിൽനിന്ന് സാഹിതീദേവിയുടെ നൂപുരശിഞ്ജിതം കളമധുരമായ് കേൾക്കായ്വന്നു. കവിതയിൽ കുലപാരമ്പര്യമോ, കവികളോട് സമ്പർക്കമോ, നവംനവമായ കാവ്യവിലാസങ്ങളിൽ കണ്ണെത്തലോ ഉണ്ടാവാത്ത വെറും ഉൾനാട്ടിലെ ഈ ബാലനിൽ ഇത്രയും ചെറുപ്പത്തിൽ സ്വയമുണ്ടായ്വന്ന ഈ സാഹിതീസൌന്ദര്യലഹരി അന്ന് ആ ഗ്രാമീണന്മാർ വികൃതിയായി നിരസിച്ചിരിക്കാമെങ്കിലും ഇന്ന് കേരളഭാഷാഗമത്തിൽ അതൊരു അത്ഭുതസംഭവമാണ്.

സരസ്വതീപ്രസാദം തന്റെ പുത്രനിൽ ദൈവാൽ പുലരുന്നവെന്നു് മതിമാനായ കൃഷ്ണനുണ്ണിനായർ കണ്ടറിഞ്ഞു. പരസേവനം കൊണ്ടു് നേടാവുന്ന ആ പണത്തെക്കാൾ, സാഹിതീസേവനം കൊണ്ടു് സിദ്ധമാകുന്ന ആ ഗുണമാണു് തുലോം ഉൽകൃഷ്ടമെന്നു് അദ്ദേഹം ഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പ്രതിഭാവിലാസത്തെ താന്തോന്നിത്തമെന്നു് സംഭ്രമിച്ചു് അദ്ദേഹം പ്രതിരോധിക്കയല്ലാ ചെയ്തതു്. സാഹിതീസൌധത്തിൽ നാണ്യത്തിന്നു് വിലയില്ലല്ലോ എന്നു് അദ്ദേഹം ചോദിക്കയുമുണ്ടായില്ല. തന്റെ ഏകപുത്രൻ തന്റെ മടിയിൽനിന്നു് എഴുന്നേറ്റു് സാഹിതിയുടെ മടിയിലേക്കു് നടകൊള്ളുന്നതു കണ്ടതിൽ, ബഹുജനകാര്യാർത്ഥം ഇത്രയും ത്യാഗം തനിക്കു സാധിച്ചുവല്ലോ എന്നു് ചരിതാർത്ഥനാകയാണു് സ്വാർത്ഥലോഭിതനല്ലാത്ത കൃഷ്ണനുണ്ണിനായർക്കു് ഉണ്ടായതു്. സാഹിതീപഥത്തിൽ മകന്റെ ഉപരിപഠനത്തിന്നു് ആ വിദ്യാചോദിതൻ വിചികീർഷുവായി.

ഭാഷാലോകത്തിൽ ഉദാരചരിതനായ മാനവിക്രമ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ, കേരളത്തിലെ ഭോജരാജാവെന്നു് അന്നു് പരികീർത്തിതനായി വാഴുകയാണു്. അന്നു് എന്നു് എന്തിന്നു്! ഭാഷാവിലാസത്തിൽ അത്രയും രസജ്ഞനായി, അത്രയും ഉദാരശീലനായി, അത്രയും സ്വജനാനുകമ്പിയായി പ്രാഭവം വാഴ്ത്തിക്കുന്നതിന്നു് പിന്നെയെങ്ങോ, ഇന്നുമാരോ! കേരളവർമ്മവലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ, മാനവിക്രമ ഏട്ടൻ തമ്പുരാൻ, കടത്തനാട്ടു് ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ എന്നീ മൂന്നു വിദ്വന്മണികൾ കേരളപ്രഭുകുലത്തിന്നു് നേടിക്കൊടുത്തയശസ്സു

ത്രയെത്ര! അതു് മറക്കുകയോ മറയ്ക്കുകയോ ആൎക്കാകും ചെയ്യുവാൻ. സാഹിത്യലോകത്തിൽ ധാതാവെന്നപോലെ ദാതാവുമായിട്ടാണു് ഏട്ടൻ തമ്പുരാൻ പ്രശോഭിച്ചതു്. ലക്ഷ്മീവാനും വാണീദാസനുമായ ആ അജയദാതാവിന്നു് അക്ഷരം ചൊല്ലുന്നേടത്തെല്ലാം കീൎത്തിയുമുണ്ടാകുന്നു.

ചെറുകിണറുകളെക്കൊണ്ടൊന്നും ശമിക്കാവുന്നതല്ലാ മകന്റെ ദാഹം. ഇതാ ഉണ്ടല്ലോ സാധുജനങ്ങൾക്കെവൎക്കും നിൎഭയം ചെന്നു പരിസേവനം ചെയ്യാവുന്ന പുണ്യതടാകം. നേരെ അങ്ങോട്ടേക്കു് കുഞ്ഞുണ്ണിനായർ മകനെ വിട്ടു. വാത്സല്യാർദ്രനായ ഏട്ടൻ തമ്പുരാൻ ആ ബാലപ്രതിഭാധോരണിയാൽ ഉൾഫുല്ലനേത്രനായി ബാലകൃഷ്ണനെ ശിഷ്യനായി അംഗീകരിക്ക ഉടനുണ്ടായി. വിദ്യാവിലാസത്തെക്കാൾ പണ്ഡിതന്മാൎക്കു് എന്തുണ്ടധികം മോഹനം! സഹൃദയാഗ്രേസരനായ ഏട്ടൻ തമ്പുരാനു് അനുഗൃഹീതകവികുമാരനായ ബാലകൃഷ്ണൻ ആത്മമയായുള്ള സാഹിത്യക്കൊഞ്ചലാൽ കണ്ണിലുണ്ണിയാകുന്നതിൽ അത്ഭുതമെന്തുണ്ടു്! പുത്രന്മാൎക്കിടയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് ബാലകൃഷ്ണനുമായി. കുലരൂപങ്ങൾക്കുണ്ടോ ശീലത്തെ അതിശയിക്കുവാൻ കെല്പോ, കോപ്പോ?

സംസ്കൃതത്തിലേക്കും ഇംഗ്ലീഷിലേക്കും ബാലകൃഷ്ണന്നു് അവിടെവെച്ചു വാതിൽ തുറന്നുകിട്ടി. അതിനു ആ മതിചലന്നു് ഋതുചക്രത്തെ മൂന്നോ നാലോ വട്ടം ഉരുട്ടുകയേ വേണ്ടിവന്നുള്ളു. അരുചിയോ, അജീൎണ്ണമോ അലംഭാവമോ വിദ്യാവിഷയത്തിൽ ബാലകൃഷ്ണനില്ല. ആവണക്കെണ്ണയെന്നപോലെ മിണുങ്ങേപ്പാടെയെല്ലാം,

പൂന്തേനെന്നപോലെ ഇനിപ്പോടെയാണ് ഗുരൂപദേശങ്ങളെ ആ വിദ്യാർത്ഥി ഉൾച്ചെലുത്തിയത്. ഗുരുവിൽനിന്ന് അന്നന്ന് വിളമ്പിക്കിട്ടുന്നതിൽ അല്പമെങ്കിലും എച്ചിലാക്കിയിടുകയോ, പിന്നേക്കെന്ന് മാററിവെക്കുകയോ ആ വിശാലഹൃദയന്ന് ചെയ്യേണ്ടിവന്നില്ല. മഹാനിധിയിൽ കുറവോ തടവോ കൂടാതെ കൈയാളുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടും, വിദ്യാവിഷയത്തിൽ പെരുവയറനായ ആ കുട്ടിക്കു വിശപ്പടങ്ങിയില്ലപോൽ. ഇനി വല്ലതുമുണ്ടോ എങ്ങാനുമെന്ന് ആ ജിജ്ഞാസു ഇടയ്ക്കിടെ ചുററുപാടും നോക്കുകയെന്നായി. ഗുരുപുത്രൻ ശിക്ഷണാധീനനായി ഇംഗ്ലീഷ്ഭാഷയെ തന്നിലേക്കു കിററത്തുവലിക്കുകയാണപ്പോൾ. ഗുരുസന്നിധിയിൽ സംസ്കൃതകാവ്യവിചാരം ചെയ്യുന്ന ബാലകൃഷ്ണന്ന് ഗുരുപുത്രന്റെ ആ പുത്തൻ പയററലിൽ കൗതുകമുണ്ടായി. അങ്ങിനെ സാഹചര്യംകൊണ്ടു നമ്മുടെ കഥാപുരുഷൻ പതിനാറുവയസ്സ് തികയുംമുമ്പേതന്നെ ഇംഗ്ലീഷ്ഭാഷയും പരിചിതമാക്കി, ആ ഇംഗ്ലീഷ്യോഗത്താൽ, ബാലകൃഷ്ണൻ നേടിയ സംസ്കൃതസമ്പത്തെല്ലാം കാലോചിതം വ്യാപാരത്തിലേക്ക് ഇറങ്ങുകയെന്നായി.

വാങ്ങുന്നതു വാങ്ങുന്നത് കൊടുത്തുകൊടുത്തുകൊണ്ട് അങ്ങിനെ .അത്ഭുതാവഹമായ വിദ്യാർത്ഥിജീവിതമാണ് ബാലകൃഷ്ണന്നുണ്ടായത്. ഗ്രഹിക്കുന്നതെന്തിനും മാനസികമായ തന്മയത്വം ആ ഉജ്ജ്വലധിയിൽ ഭവിഷ്ണുതായി. സാഹിതീവിഭവത്തിൽ ബാലകൃഷ്ണഹൃദയം സ്പർശിച്ചാൽ അതു മനോജ്ഞമായി പുതിയൊരു രൂപം കൈക്കൊണ്ടു വിളങ്ങും. അതുകൊണ്ട്, അറിയുകയും

അറിയിക്കുകയും,— രസിക്കയും രസിപ്പിക്കയും ഒരേ കാലത്തു് ആ വിദ്യാൎത്ഥിക്കു് ചെയ്യാവതായി. അങ്ങിനെ ഈ ഉത്തമശിഷ്യൻ മാനവിക്രമരാജാവിന്റെ മുരളിയെന്നപോലെ അന്നു് വിളികൊണ്ടു. ഒററശ്ലോകങ്ങളും ഖണ്ഡകൃതികളും ആ കുമാരനിൽനിന്നു് സുലഭമായും സുന്ദരമായും പൊഴിഞ്ഞു തുടങ്ങി. തനിക്കു് അടവുകൾ പയററുവാൻ കിട്ടിയ കളരിയെത്തന്നെ, അതിന്റെ ഗൌരവത്തിനു് ഒട്ടും ലോപമുണ്ടാവാത്തവണ്ണം, വിജിഗീഷുവായ്നിന്നു പോരാടുവാൻ ബാലകൃഷ്ണൻ കരുമാക്കി. ഇതു കണ്ടു് അന്നത്തെ കേരളവിദ്വല്ലോചനം വിസ്മയത്താൽ ഉൽഫുല്ലമായിട്ടുണ്ടു്. അനിതരമാവിക്രമത്തോടെ ആ മാനവിക്രമശിഷ്യൻ സാഹിതീരംഗത്തിലേക്കു് തിരനീക്കുന്നതു കണ്ടു് ഇങ്ങെങ്ങും അന്നു് ഹൎഷാരവമേ ഉണ്ടായുള്ളു.

സുമനസ്സമാഗമത്താൽ അന്നു് ഏട്ടൻതമ്പുരാന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ സുധൎമ്മയെ കാണുകയായി. മാനവിക്രമസന്നിധിക്കു് സാഹിത്യസമ്മേളനമാണു് ജീവിക. പദ്യകാരന്മാർ, ഗദ്യമെഴുത്തുകാർ, പത്രപ്രവൎത്തകന്മാർ എന്നിവരുൾപ്പെടെയുള്ള വിദ്വജ്ജനത്തെ ഒററയ്ക്കും ഒരുമിച്ചും ആ ഭോജരാജപ്രതിമന്റെ ഉദാരദാക്ഷിണ്യം അങ്ങോട്ടേയ്ക്കു് തിഥിപോലുമില്ലാതെ ആകൎഷിച്ചുപോന്നു. അവരുമായുള്ള കൂടിക്കഴിയലാൽ കേരളസാഹിതിയുടെ അന്നത്തെ ആകപ്പാടെയുള്ള അവസ്ഥ ബാലകൃഷ്ണനു് ശരിക്കു കാണുവാൻ കഴിഞ്ഞു. ആ ബാലഹൃദയം അതോടുകൂടി അത്യുച്ചം പൊക്കത്തിലേയ്ക്കു് ഉയൎന്നുകയും ചെയ്തു. വയസ്സുകൊണ്ടു ബാലനെങ്കിലും

വിദ്യകൊണ്ടു് വൃദ്ധനായി അന്നു ബാലകൃഷ്ണൻ പ്രകാശിപ്പിച്ച വാക്പാടവത്താൽ അത്ഭുതാവഷ്ടംഭം കൊള്ളാത്തവർ ആ സഹൃദയലോകത്തിൽ ആരുമില്ല. ഇവൻ കൈയനായി ബാലകൃഷ്ണൻ ഇടഞ്ഞുവരുന്നതു കണ്ടാൽ നടുക്കംകൊള്ളാത്ത അന്നില്ലാ സാഹിത്യവീരനൊരാൾ. അതുകൊണ്ടു് വയോവൃദ്ധന്മാരായ വിഖ്യാതപണ്ഡിതന്മാർപോലും ആ കൊച്ചുചെറുക്കനെ നിർമ്മത്സരം മാനിക്കുകയെന്നായി. ഇന്നു് കേരളഭാഷാലോകത്തിലെ ചക്രവർത്തിപദത്തിന്നു സർവ്വഥാ അർഹനായുള്ളതും, സാഹിത്യദേവിയെ ദിവ്യഭൂഷണങ്ങളാൽ സമ്മോഹനയാക്കുന്നതിൽ അന്യാദൃശനൈപുണ്യം കൂടിയ കവിസാർവ്വഭൗമനായ വള്ളത്തോളും മറവുംതൊഴെ കൂപ്പിയൊതുങ്ങിനില്ക്കവേ, കേവലം വിദ്യാർത്ഥിക്കൊച്ചുനായ ബാലകൃഷ്ണൻ സാഹിത്യകുടുംബത്തിൽ വിക്രാന്തചരിതരായ കാരണവന്മാർക്കിടയിൽ മണിത്തളത്തിൽകയറിയിരുന്നു് കലവറയിലേക്കു് വിഭവങ്ങളുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുക സാമർത്ഥ്യത്തോടെ തുടങ്ങുകയെന്നായിപ്പോൽ! പദ്യത്തിൽ മാത്രമല്ലാ, അതേവിധം ഗദ്യത്തിലും, വിശേഷിച്ചു് വിമർശനത്തിലും വരിഷ്ഠമായ നൈപുണ്യത്താൽ ആ കുമാരൻ ത്രിവിക്രമപ്രഭാവത്തോടെയാണു് മാനവിക്രമസന്നിധിയിൽ ശോഭിക്കുമാറായതു്.

ഒറ്റശ്ലോകങ്ങൾ നാനാരൂപേണ രചിച്ചു്, പത്രങ്ങളിൽപ്രകാശിപ്പിച്ചു് അവയുടെ സാരസ്യത്താൽ പുകഴേറ്റുക ബാലകൃഷ്ണൻ ആദ്യമേ തുടങ്ങി. ഖണ്ഡകൃതികൾ മാത്രമല്ലാ നാടകവും പ്രശസ്തമായി സ്വയം പരികല്പനം ചെയ്തു് സഹൃദയസമക്ഷം സമർപ്പിച്ചു് ആ ബാലനു് പതി

നാദവയസ്സിനുള്ളിൽത്തന്നെ സമ്മാനിതനാകുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സാക്ഷാൽ പാണ്ഡിത്യപ്രശംസ ഈ ദക്ഷിണാപൂർവ്വകം ആ ബാല്യത്തിൽ തന്നെ "മാനവിക്രമീയ"ദ്വാരാ സകൌതുകം നടത്തിയിരിക്കുന്നു. അലംകാരമാതൃകകളാൽ സമ്പൂർണ്ണമായിട്ടുള്ള ഈ കീർത്തനമാണ് മാനവിക്രമീയം. സംസ്കൃതാലംകാരങ്ങളെസ്സംബന്ധിച്ച് പ്രബോധത്തിലും പ്രയോഗത്തിലും ആ കുട്ടിക്കുള്ള സാമർത്ഥ്യം, മാനവിക്രമീയത്തിലെ ഉള്ളടക്കം അല്പമെങ്കിലും രുചിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളവർക്കെല്ലാം ഏററവും അഭിനന്ദനീയമാവുന്നു. സ്വതന്ത്രനായി വിമർശനഖഡ്ഗം കൈയിലേന്തിക്കൊണ്ട് ദുരാധർഷനായി ഉത്കോടേ പടവെട്ടുവാൻ ഇറങ്ങിയതോടുകൂടി ബാലക്കുട്ടിജീവിതത്തിലെ വിദ്യാഭ്യാസപററ്ം പരിസമാപ്തമായി. ആ പറ്റമാവട്ടേ, അഭ്യാസത്തോളം തന്നെ പ്രയോഗവും കലർന്നതാകയാൽ അതിൻേറ മയൂഖനികരം യശോദീപ്തിയോടെ അനന്തരപർവ്വങ്ങൾക്ക് പരിചോടെ നീണ്ടുകിടക്കുമാറായി.

കേരളത്തിലെ പത്രപ്രവർത്തക കുടുംബം എക്കാലത്തും പൂജ്യനായി സ്മരിക്കേണ്ടുന്ന വലിയമ്മാമനാണല്ലോ പുളിയമ്പററ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോൻ അവർകൾ. മലയാളപത്രങ്ങൾക്ക് ഇന്നുണ്ടാവുന്നിട്ടുള്ള ഈ ഉൽകർഷത്തിന്ന് മൂലാധാരമായി ആ മതിമാൻ 'മനോരമം' പ്രസാധനംകൊണ്ട് കാലോചിതം ചെയ്തിട്ടുള്ള ദേശീയസേവനത്തിൽ കേരളമൊന്നും കൃതജ്ഞതകൊള്ളുകയെന്നായിട്ടുണ്ട്. കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോൻ വിദ്വാൻ ഏട്ടൻ തമ്പുരാൻെറ മുഖ്യസേവനാണ്. സേവനമെന്ന സാ

ധൃഷ്ടവും ജുഗുപ്സാവഹമായ വഞ്ചനയായിത്തീർന്നതു് ഈയിടെയാണല്ലോ. കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോന്റെ കാലത്തു് പ്രഭുസേവനത്തിൽ അധമവൃത്തി ഇത്രത്തോളം കലർന്നിരുന്നില്ല. പത്രപ്രവർത്തനമെന്ന അന്നത്തെ നവീനപ്രാരംഭത്തിന്നു് തനിക്കു് താങ്ങും തണലുമായി ഏട്ടൻ തമ്പുരാനെ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോനും, ആനുപൂർവ്വികത്വം വിസ്മൃതമായിക്കൊണ്ടു് വിദ്യാമാന പ്രകാശനങ്ങൾക്കു പോലും സമ്പ്രദായത്തിൽ പരിഷ്കാരം കേറുകയാൽ അതിലേക്കു് തനിക്കു കണ്ണുംകൈയുമായി കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോനെ ഏട്ടൻതമ്പുരാനും കരുതിക്കൊണ്ടാണു് അവർ തമ്മിലുണ്ടായ സേവ്യസേവകാചാരം. മാനവിക്രമസന്നിധിയിൽ സേവകപ്രധാനനായ കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനോന്നു് ശിഷ്യാഗ്ര്യനായ ബാലകൃഷ്ണൻ സവിശേഷം സംപ്രീതിവർദ്ധനനായി. പത്രപ്രവർത്തനവിദ്യയിൽ ആ വാഗ്മിവര്യനാണു് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ ഗുരുഭൂതൻ. മനോരമാകാര്യാലയത്തിൽ ഏതാനുംമാസം പ്രവർത്തിച്ചപ്പോഴേക്കും പത്രായുധം അനന്യാധീനനായി പ്രയോഗിക്കുവാൻ പണിക്കർക്കു് അന്യാദൃശമായ സാമർത്ഥ്യമുണ്ടായി. വിക്രാന്തപത്രാധിപരായിട്ടാണു് പണിക്കർക്കു് പിന്നീടുണ്ടായ ജീവിതകർമ്മമത്രയും.

“കേരളചിന്താമണി”യുടെ പത്രാധിപരായി വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ തൃശ്ശൂരിൽ വരുമ്പോൾ വയസ്സു പതിനെട്ടു മാത്രമാണു്. എന്നാൽ അതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്രപ്രസാധനവൈദഗ്ദ്ധ്യം കണ്ടിട്ടു് അന്നാർക്കും വിശ്വസിക്കാവതായില്ല. രാജ്യകാര്യവ്യവഹാരത്തിൽ ചതുരനാകുക മനോരമാകാര്യാലയത്തിൽവെച്ച

തന്നെ പണിക്കർ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പാശ്ചാത്യസൃഷ്ടികളിൽ ഒന്നാണല്ലോ വൃത്താന്തപത്രം. തൽപ്രവൎത്തനത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷ്ഭാഷയോടു് കിടപിടിക്കുന്നതിനു നാട്ടുഭാഷകൾക്കു് ഇന്നും സുകരമല്ലെന്നാണിരിക്കുന്നതു്. ആകാരത്തിലും അലങ്കാരത്തിലും മാത്രമല്ല, അഭിപ്രായത്തിലും—ആകപ്പാടെ പറയുകയാണെങ്കിൽ—ദേശഭാഷാപത്രങ്ങൾക്കു് ഇന്നുംവേണ്ടുന്നത്ര വടിവും വരിയും കിട്ടീട്ടില്ല. ഈ സ്ഥിതിക്കു് രണ്ടു പന്തീരാണ്ടുകൾക്കു മുമ്പു് പത്രപ്രവൎത്തനവിഷയത്തിൽ മലയാളത്തിന്റെ സ്ഥിതി എത്ര താഴെയായിരുന്നുവെന്നു് ഇന്നാൎക്കും ഊഹിക്കാവുന്നതാണല്ലോ. വല്ല അത്ഭുതവൎത്തമാനത്തിലും കൌതുകം കൊള്ളുന്നതിൽ മാത്രമാണു്, സ്വാതന്ത്ര്യാനുഭവമായ ദേശീയഗതിയെക്കുറിച്ചോ തത്സംബന്ധമായ അഭിപ്രായഭേദങ്ങളെക്കുറിച്ചോ, അപ്പോഴപ്പോൾ അറിവുനേടുന്നതിലല്ലാ ഭാഷാപത്രപാരായണക്കാരിൽ അധികംപേരും അന്നു് ഉത്സുകരായിരുന്നതു്. എന്നാൽ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ കേരളചിന്താമണിയിൽ പ്രവൎത്തിച്ചുതുടങ്ങിയതോടുകൂടി അന്നു് സുദുർല്ലഭമായുള്ള രാജ്യകാൎയ്യപ്രവൎത്തകന്മാൎക്കു് ഇതുല്യാവാരമോ ഭാഷാപത്രം എന്നന്നായി അത്ഭുതം. ആകാരവൈചിത്ര്യം, അലങ്കാരചാതുൎയ്യം, വിചാരവൈശിഷ്ട്യം വിമർശനസാരസ്യം എന്നീഗുണങ്ങൾ കേരളചിന്താമണിയിൽ ഒത്തുകൂടി കണ്ടപ്പോൾ ആ പ്രഥമാങ്കത്തിൽ നാട്ടുകാർ അതുമയാസ്സുന്നു. രാജ്യകാൎയ്യസംബന്ധമായി അത്ര ധീരമായ വ്യവഹാരം കൊച്ചിരാജ്യത്തു പത്രരംഗത്തിൽ അതു് ആദ്യമാണെന്നുമായി. കൊച്ചിരാജ്യത്തു

മാത്രമല്ല കേരളത്തിലാകമാനം സരസോജ്ജ്വലമായ ഭാഷയാൽ . ചിന്താമണിപത്രം സഹൃദയസേവിതമായ്ത്തീൎന്നു. സാഹിത്യപ്രധാനമായ രാജ്യകാൎയ്യവ്യവഹാരം അത്രയും ഉജ്ജ്വലസ്വലതയോടുകൂടി അഭിനവകേരളം അതിനുമുമ്പ് അത്ര കണ്ടിട്ടില്ല. അന്നുള്ള പത്രങ്ങളിൽ അധികവും ഗദ്യപദ്യസമ്മിശ്രമായിട്ടാണ് പതിവായി വെളിപ്പെട്ടിരുന്നതെങ്കിലും,—അങ്ങിനെതന്നെയാണ് ചിന്താമണിയുടെയും അണിയൽ എങ്കിലും സ്വാതന്ത്ര്യവും നിൎഭയത്വമായ രീതിയിൽ ദേശകാൎയ്യവിചാരം ചെയ്യുന്നതിലേക്ക് ഗദ്യപദ്യങ്ങളെ സുമധുരവും സുസുന്ദരവുമായി പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ പണിക്കൎക്കുള്ള പാടവാതിശയത്താൽ ചിന്താമണിക്കുണ്ടായ ഉൽക്കൎഷം അനന്യസുലഭമാണെന്ന് അന്നാരും സമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ട്.

"ആൎത്തിനൽകീടുമീശ്വരനെങ്കിലും
പ്രാൎത്ഥിക്കെ നമുക്കങ്ങൊട്ടു ചെയ്യാവൂ."

എന്നീ ഉജ്ജ്വലനീതിയെ പ്രമാണമാക്കിക്കൊണ്ട് വണങ്ങിയൊതുങ്ങി നില്ക്കയാണ് ഇങ്ങുള്ള അന്നത്തെപത്രങ്ങൾ—സ്വദേശാഭിമാനിയും ഭാരതബന്ധുവും ഒഴികെ ചെയ്തിരുന്നത്.

"ലോകനായകൻ താനെന്നിരിക്കിലും
ലൗകികത്തെമറന്നുനടക്കാമോ?"

എന്ന വീരോചിതമായ ചോദ്യത്തോടെ തന്നെ ഇടഞ്ഞുകയറിക്കൊണ്ട് ചിന്താമണിയുടെ വരവുകണ്ടപ്പോൾ കൊച്ചിയിലെ സൎക്കാരുദ്യോഗസ്ഥമണ്ഡലം ആകമാനമൊന്ന് സംഭ്രമിക്കയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. തന്നിൽ തന്നെ അടിയുറച്ചിട്ടുള്ള വിചാരോൽകൎഷവും, പക

ചിത്തത്തിൽ അടിയോളമാഴുന്ന ഭാഷാസൌരഭവുംകൊണ്ടു് ചിന്താമണിയിലെ കൊച്ചിക്കാൎയ്യം മറുനാട്ടുകാൎക്കുകൂടിയും സ്വാദ്യവായിത്തീൎന്നു. കൊച്ചിയുടെ പേരു് തെക്കും വടക്കുമുള്ള അയൽനാട്ടുകളിലേക്കു് ഏന്തിക്കവിഞ്ഞൊഴുകുവാൻ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ചിന്താമണിയിൽ ചെയ്ത സാഹിതീപ്രയോഗം ഒട്ടല്ലാ ഉപകരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. സ്വന്തം നാട്ടുകാൎയ്യത്തിലും ഭാരതീയകാൎയ്യത്തിലും കൊച്ചിയിലെ ജനസാമാന്യത്തെ ഉദ്ബോധികളും ഉത്സാഹികളുമാക്കുവാൻ പണിക്കൎക്കു് ചിന്താമണിപ്രയോഗത്താൽ സാധിച്ചിട്ടുള്ളതും അല്പമല്ലാ.

ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ചിന്താമണിയിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോഴാം, ബങ്കാളവിഭാഗത്തിൽ നിന്നു മുളച്ച ആ സ്വദേശീയ സംരംഭമാണു് തലയുയൎത്തി നിന്നിരുന്നതു്. വന്ദേമാതരമെന്ന ആ മന്ത്രം ദേശാഭിമാനികൾക്കു് കണ്ടുകിട്ടിയെന്ന ആ പുതുമയാണെന്നു്. ആ ദേശീയ മന്ത്രത്തിന്റേയും, ദേശീയസമ്പത്തിന്റേയും രക്ഷക്കായി മഹാബലപ്രയിഷ്ഠമായ വിദേശീയതന്ത്രത്തോടു് ആവേശം സത്തോടെ വക്കാണിച്ചുകൊണ്ടു് അന്നു് കേരളചിന്താമണിയിൽ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ നെഞ്ചുകൊണ്ടേ നില്ക്കുകയുണ്ടായതു്, അതു് കണ്ടിട്ടുള്ളവരിൽ ആൎക്കാണാകമോ ദീനതകൂടാതെ ഇപ്പോഴും സ്മരിക്കുവാൻ.

മന്ത്രകുശലനും തന്ത്രചതുരനുമായ എ. ആർ. ബാനൎജിയാണു് അന്നു് കൊച്ചിയിൽ ദിവാൻ. പ്രതാപ 'ശത്രു' വിട്ടുവെന്നപോലെയാണു് ബാനൎജിക്കു് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ. പലതും അപ്രിയവും, ഇടയ്ക്കു് ചിലതു് ദുഷ്ഫലവുമായിരുന്നിട്ടും പണിക്കരുടെ പ

ത്രവാക്കുകൾ ബാനർജി ചെവിക്കൊള്ളാതെ ഒന്നുമില്ലാ. ബാനർജി ഉദ്യോഗസ്ഥപ്രാബല്യത്തെയെന്നപോലെ പണിക്കർ ബഹുജനപ്രാബല്യത്തെ അന്നു് കിടപിടിപ്പിച്ചുനിന്നു് പോഷിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. ഭരണനിർവ്വഹണത്തിൽ ജനാധികാരത്തിന്റെ അപേക്ഷണീയത കൊച്ചിമഹാജനതയെ മറവിനിയുണ്ടാവാത്തവണ്ണം സ്മരിപ്പിക്കുക കേരളചിന്താമണിയാൽ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. മഹാജനസഭായോഗമാണു് സൽഭരണത്തിന്നു് ആധാരമെന്നു് പാശ്ചാത്യനീതിയെ ഉദാഹരണമാക്കി, പത്രത്തിലും സംസത്തിലും ഗംഭീരമായി പ്രസംഗിച്ചുകൊണ്ടു് കൊച്ചിരാജ്യത്തു് ആദ്യം കണ്ടിരിക്കുന്നതു് പണിക്കരെയാണു്. അതിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥവൃന്ദത്തിന്നു് ശങ്കാകുലമായി അക്കാലമത്രയും കഴിക്കേണ്ടിവന്നുപോയ്!

ഭിന്നമതങ്ങളാൽ ഇരുളമായ്ത്തീർന്നിരിക്കുന്ന ലോകവ്യവഹാരത്തിൽ സാരഥ്യനിർവ്വഹണമാണു് പത്രാധിപർ ചെയ്യുന്നതു്. കൊച്ചിയിലെ നാട്ടാർക്കൂട്ടത്തിൽ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ സാരഥിയായി മുന്നിട്ടപ്പോഴും രഥിയാകുവാൻ ഉത്തരന്മാരെ മാത്രമേ കാണ്മാനുള്ളൂ. അതുകൊണ്ടു് ആയോധനവും സാരഥ്യവും പണിക്കർക്കു് തന്നെത്താൻ ഒരേകാലത്തു് നടത്തേണ്ടിവന്നു. പരസേവനമെന്ന എച്ചിലിന്നുവേണ്ടി മതമെന്നും ജാതിയെന്നും മിഥ്യാഭേദം വളർത്തി ഇടഞ്ഞുകരച്ചു് കടിപിടിക്കൂട്ടുന്നവർക്കു് അന്നു് കേരള മഹാജനതയിൽ സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആത്മവശമായതെല്ലാം ദുഃഖവും പരവശമായതെല്ലാം സുഖവുമാണെന്നു് മോഹി

ച്ച് കലവൃത്തിയെ കാൽച്ചോട്ടിലിട്ട് പരവൃത്തിയിലേക്കു് കൈനീട്ടുന്നതു് അവകാശവാദമാണെന്ന മൂർഖവിലോഭനം ഇന്നത്തോളം അന്നവിടെ പ്രചരിച്ചിരുന്നതുമില്ല. അതുകൊണ്ടു് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർക്കു് തൊഴുത്തിൽക്കുത്തു് അധികമായുണ്ടാവാതെ കേരളചിന്താമണിയെ നയിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു. കൊച്ചിയിലെ ഭരണമണ്ഡലത്തിൽ കാലുപിടിച്ചതിനേയും വനചക്രവർത്തിത്വത്താൽ ആഢ്യംവാർചെട്ടിക്കുണ്ടായ മദാവേശത്തെയും അന്നു് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ അടിച്ചമുക്കിയതു് ശീഘ്രവിക്രമത്തോടെയാണു്. മഹാജനാധികാരം വീണ്ടെടുക്കുവാനാണു് പണിക്കരുടെ ഈ പോരാട്ടമെങ്കിലും, ജനമോദത്തിലാണു് ആത്മമോദമെന്നറിയാത്ത സക്കാർഭൃത്യന്മാരും ആത്മമോദത്തിൽ ജനമോദം കാണാത്ത വിത്തലോലുപരും ഇരുപതു വയസ്സുതികഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ആ ബാലനെ എപ്പോഴും പേടിക്കുകയെന്നായി. ഇന്നു്, വിത്തംകൊണ്ടോ വിദ്യകൊണ്ടോ ഉയർന്നുനില്ക്കുന്നവരായ അന്നത്തെ ഒരുകൂട്ടം ധീരയുവാക്കന്മാരിൽനിന്നു് വിജയാശംസയോടെ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരെ അഭിമുഖീകരിച്ചു് ഇടയ്ക്കു് ചിലപ്പോഴും പുറപ്പെടുകയുണ്ടായ ഹർഷാരവം മാത്രമെ അന്നു് വാടിയൊടിഞ്ഞിരുന്ന പൌരുഷത്തിനു് വളമായണയുവാൻ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു.

മൂന്നു കൊല്ലത്തോളം മാത്രമെ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ കേരളചിന്താമണിയിൽ പ്രവത്തിക്കയുണ്ടായുള്ളു. അപ്പോഴേക്കും കേരളത്തിലെ സാഹിത്യനിലയനത്തിലും കൊച്ചിയിലെ സക്കാർ മണ്ഡലത്തിലും പണിക്കരുടെ

പേരാൽ മുഖരിതമാവാതെ ഒരു നാളും ഇല്ലെന്നായി. പിന്നീട് കോഴിക്കോട്ടുനിന്ന് മലബാറി പത്രാധിപരായിട്ടാണ് പണിക്കരുടെ പുറപ്പാടുണ്ടായത്. പലകാലമായി ജനസമ്മതിയോടെ മുറയ്ക്കു നടന്നുവരുന്ന ഏതാണ്ടൊരു പത്രമാണ് തന്റെ കൈയിലെന്നാദ്യത്തെ മലബാറിയുടെ ആദ്യലക്കം വായിക്കുമ്പോൾ അങ്ങോരു മാന്യന് തോന്നുകയുണ്ടായത്. അന്ന് മലബാറിൽ കേരളപത്രികയും കേരളസഞ്ചാരിയും മനോരമയുമാണ് പത്രമണ്ഡലത്തിലെ ആകപ്പാടെയുള്ള തേജസ്സുകൾ. ജ്ഞാനവൃദ്ധന്മാരെന്നപോലെ വയോവൃദ്ധന്മാരുമായ ജനശ്രേഷ്ഠന്മാരാണ് അവയുടെ പ്രസാധകന്മാർ. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരാവട്ടെ, ഇരുപതു വയസ്സു മാത്രം പ്രായമുള്ള കൊച്ചുചെറുക്കൻ. വയസ്സുകൊണ്ടുള്ള ഇളപ്പം, മനസ്സുകൊണ്ടുള്ള വലിപ്പത്താൽ പുറമേയാർക്കും കാണാവതായില്ല. രാജ്യകാര്യവ്യവഹാരത്തിൽ മറ്റു മൂന്നു പത്രങ്ങളോടും കിടപിടിച്ചുകൊണ്ട്, എന്നാൽ കുറച്ചുകൂടിയും ധീരമായി, വിശേഷിച്ച് വിനീതമായി മലബാറി പത്രം മലബാറിലാകമാനം പ്രചരിക്കുമാറായി. ഇന്നത്തെപ്പോലെ ആർക്കുമേറ്റു കൈയാളാവുന്നതാണ് പത്രമെന്ന് അന്നാരു കരുതിയിരുന്നില്ല. 'വന്ദേമാതരം' എന്ന് ഉച്ചരിക്കുവാൻപോലും അന്ന് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ പേടിക്കുന്നവരാണധികം. പാരവശ്യം അന്ന് ജനതയിൽ ഉച്ചമായി നിലകൊള്ളുകയാണ്. മഹാജനകാര്യമാണ് സ്വജീവികയ്ക്ക് ആധാരമെന്ന് അന്ന് അറിയുന്നവർ മാത്രമല്ല, പറയുന്നവർ പോലും എന്നോ, ഏതോ, ഒന്നോ രണ്ടോ–അത്രമാത്രം. അങ്ങിനെയുള്ള കാലത്ത്, കേവലം ബാലനായ ഈ മ

തിബലൻ പത്രായുധം ധരിച്ചു് അടിമത്തക്കോട്ടിൽ ചാടിക്കേറി അതിവിക്രമത്തോടെ വെട്ടിത്തെളിച്ചു തുടങ്ങിയതു കണ്ടു് ദേശകാര്യജ്ഞന്മാർക്കു് ഏററവും വിസ്മയമുണ്ടായി. പണിക്കരുടെ ആ സരസോജ്ജ്വലമായ ഭാഷയാവട്ടെ മലബാറിലേക്കു് മറെറാരു പുതുമയായി. രാജ്യകാര്യത്തിൽ ഇത്രയും സാഹിതീവ്യാപാരം ആവാമെന്നു് അതിനുമുമ്പു് അങ്ങത്രയാരും അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഗദ്യപദ്യാത്മകമായ സാഹിത്യം സ്വയംഭരണസ്വാതന്ത്ര്യവാദത്തിൽ ഹൃദയംഗമമായി അധികമധികം ചെലുത്തിക്കാണിച്ചതു ഇവിടെ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരാണു്. എന്നാൽ അതെല്ലാം ദൗർഭാഗ്യത്താൽ, പത്രത്തിൽ പറന്നുപോകുകകൊണ്ടു് ഇന്നുള്ളവർക്കു് കൌതുകംകൊള്ളുവാൻ വകയില്ലാതായി. രാമകൃഷ്ണപിള്ളയെ നാടുകടത്തിയതിനെ സംബന്ധിച്ചു് പണിക്കരിൽനിന്നു ഗദ്യപദ്യരൂപേണ പുറപ്പെട്ട സുന്ദരസാഹിത്യം പരിഷ്കാരബഹിഷ്കാരം എന്ന പുസ്തകത്തിൽനിന്നു നമുക്കിപ്പോഴും കാണ്മാനുണ്ടു്. അതിൽക്കൂടി നോക്കിയാൽ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ പുരസ്കരിച്ചുകൊണ്ടു ഭരണാധികാരവിഷയത്തിൽ പണിക്കർ ചെലുത്തുകയുണ്ടായ സാഹിത്യം വിശേഷിച്ചു് അക്കാലത്തെ സ്ഥിതിക്കു് എത്ര തേജോമയമായിരുന്നുവെന്നു് ഊഹിക്കുന്നാൽ ആർക്കുമിന്നും കാണാം. പത്രപ്രവർത്തനത്തോടൊപ്പംതന്നെ കൊച്ചിയിലെന്നപോലെ മഹാജനസഭാകാര്യത്തിൽ ഉത്സാഹം പണിക്കർക്കു മലബാറിലുമുണ്ടായി. രാജ്യകാര്യസംബന്ധമായി സുസ്ഥിരവും സുവ്യവസ്ഥിതവുമായ സമാജങ്ങൾ ഇങ്ങെങ്ങും അന്നില്ല. യോഗം കൂടാതെ കാര്യം നേടുകയില്ലെന്നറിഞ്ഞ പണിക്കർ ആ അറിവു് തന്നാട്ടുകാരിൽ പത്ര

ത്തെക്കൊണ്ട് ആവതോളം വിതൎക്കുകയുണ്ടായി. അനന്തരം പണിക്കരുടെ സൃഷ്ടിയായുളവായ ദേശഭക്തസമാജം രാജ്യകാൎയ്യരൂപാന്തരത്തിൽ മലബാറിനുണ്ടായ കടിഞ്ഞിൽപ്പേറാണ്. പരിതഃസ്ഥിതികളുടെ പ്രാതികൂല്യത്താൽ അതി കൃശവും അതി ദുൎബ്ബലവുമായ ആ അപത്യം ഈററില്ലത്തിൽ വെച്ചുതന്നെ കഥാവശേഷമായി.

ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ ആ മലബാറിക്കപ്പൽ കാലവൈപരീത്യത്തിന്റെ കടുപ്പംകൊണ്ടു രണ്ടുമൂന്നുകൊല്ലം മുന്നോട്ടു ചെല്ലുമ്പോഴെയ്ക്കും ചുഴന്നു മുങ്ങിത്താണുപോയ്! പിന്നീട് ആ മഹോത്സാഹൻ പൊങ്ങിയതു് കൊച്ചിയിൽ ചക്രവൎത്തി പത്രത്തിലാണ്. അപ്പോഴും പണിക്കൎക്ക് വയസ്സ് ഇരുപത്തിനാലേ ആയിട്ടുള്ളു. ചിന്താമണിയിൽ വിലാപവും മലബാറിയിൽ വിശ്വരൂപവും ഇതിനുമുമ്പേ പ്രകാശിപ്പിച്ചു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നിൎവ്വേദാത്മകമായ ആ മങ്കിഗീത ഏറവ പാടിക്കൊണ്ടാണ് പണിക്കർ ചക്രവൎത്തിയെ ധരിച്ചതു്. അവിടെവെച്ച് ആ ഭാഷാകാമുകന് മാനസപുത്രിയായി 'മാലതി'യുണ്ടായി. പിന്നീട് രണ്ടു കൊല്ലത്തേയ്ക്കു മാത്രമേ പണിക്കരുടെ ജീവിതം നീണ്ടുനിന്നുള്ളു. വളരെയെല്ലാം പണിപ്പെട്ടു ചക്രവൎത്തിയെ ഏതാണ്ടൊരു രൂപത്തിൽ എത്തിക്കുമ്പോഴെയ്ക്കും ആ കൃശാംഗൻ രോഗത്താൽ തികച്ചും അവശനായി. പണിക്കർ വിശ്വരൂപം കാണിച്ചുകഴിയുമ്പോഴെയ്ക്കു തന്നെ രാജയക്ഷ്മാവ് അദ്ദേഹത്തെ ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതു മൂൎച്ഛിക്കയാൽ ചക്രവൎത്തിയിൽ നാം കണ്ടതു് പണിക്കരുടെ അസ്തമയകാന്തിയാണെന്ന് ആരറിഞ്ഞു? ചിന്താമണിയിതാ ചക്രവ

ത്തിയിൽ ചേരുന്നവെന്നു സഹൃദയന്മാർ സകൌതുകം നോക്കിനില്ക്കവെ, ആ തേജസ്സു പെട്ടെന്നണങ്ങി. ഇരുപത്താറാമത്തെ വയസ്സിൽ ക്ഷയരോഗത്താൽ വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ദിവംഗതനായി. കൂട്ടുകാരേ വരും ഇനിയുമിനിയുമെന്നു കൈമലർത്തിനില്ക്കവെ സാഹിത്യധനാഢ്യനായ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ കാലവശനായി നിറഞ്ഞുപോയ്! നൈരാശ്യത്തോടെ കൈരളി ഇതാ ഇന്നുമുണ്ടല്ലോ കണ്ണീരൊഴുക്കുന്നു!

മലയാളത്തിൽ പത്രപ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഉൽകർഷത്തിനുവേണ്ടി പൂർവ്വികനായുണ്ടായ മഹാത്യാഗിയാണു് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ. പത്രപ്രസാധകന്മാൎക്കു് ജീവികയിൽ ഞെരുങ്ങേണ്ടിവരികയെന്നതു് ഇക്കാലത്തും സാധാരണമായിരിക്കയാണു്. എന്നാലും, ജീവിതപഥത്തിൽ കുറച്ചൊക്കെയൊരു വെളിച്ചം ഇന്നത്തെ പത്രധാരികൾക്കുണ്ടു്. ആധുനികലോകത്തിലെ വമ്പസ്ഥാനത്താണു് പത്രങ്ങൾ ആരോഹണം ചെയ്തിരിക്കുന്നതെന്നു് ഉൾനാടുകളിൽപ്പോലും അറിയുന്നവരാണധികമിപ്പോൾ. ഈ അവസ്ഥയിലേക്കു് മലയാളം കയറുന്നതിനു് തന്റെ ശരീരത്തെ ചവിട്ടുപടിയായി ഇട്ടുതന്ന ധീരാത്മാവാണു് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ. ജീവിതസുഖമെന്നതു് ഇന്നതെന്നറിയാതെയാണു് പണിക്കർ പത്രപ്രവർത്തനത്തിനായി പാടുപെട്ടിട്ടുള്ളതെല്ലാം. ദേശീയമായ ഉൽകർഷത്തിന്റെ മുമ്പിൽ, സ്വകീയമായ സുഖഭോഗം അദ്ദേഹത്തിനു് തുച്ഛമായി. പിന്നാലെ വരുന്നവൎക്കായി അധികമധികം വക നേടിവെക്കുന്നതിലല്ലാതെ, തന്റെ ഉണ്ണിലും ഉടുപ്പി

ലും പോലും പണിക്കൎക്കു് മനമുണ്ടായിട്ടില്ല. തന്റെ സൂക്ഷ്മാകാരം കാവ്യവും സ്ഥൂലാകാരം പത്രവുമായി അദ്ദേഹം കഴിഞ്ഞു. പരാൎത്ഥമായിട്ടല്ലാതെ സ്വാൎത്ഥമായി ആ രാജ്യപ്രിയന്നു് ഒന്നും ഒന്നിലും ഉണ്ടായില്ല. കാവ്യഗോകുലത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിന്നു് എപ്പോഴും രാസക്രീഡതന്നെ. അതേകാലത്തു് പത്രവാഹനനായി അപ്രതിമവിക്രമത്തോടെ ദുഷ്കരകൎമ്മങ്ങളിൽ നിരന്തരം ഏൎപ്പെടുകയും അദ്ദേഹം ചെയ്തു പോന്നു. അതെല്ലാം പാട്ടിലാകുന്നതിന്നു് അന്നത്തെ ജനസാമാന്യത്തിന്റെ കരളിന്നും കരളിന്നും സാധകമായില്ലെന്നേയുള്ളു. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ സ്വജീവിതത്തിൽ വഴിനീളെ വിതറിക്കൊണ്ടുപോയ ദിവ്യവിഭവങ്ങളിൽ അല്പം സാഹിത്യമണികൾ മാത്രമാണു് പ്രത്യക്ഷമായി ഇന്നുള്ളവൎക്കു് ഉണ്ടായിരിക്കുന്ന നേട്ടം. ഭാസുരമായ ആ പുത്തൻമണികളാവട്ടെ ഭാഷാകണ്ഠത്തിന്നു് ഇപ്പോഴുമെപ്പോഴും ഭൂഷണീയമല്ലോ.

സാഹിത്യലോകത്തിൽ പണിക്കരുടെ സ്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചു് പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ അവർകൾ പറയുന്നതു കേൾക്കുക:—

“ആധുനികമലയാളകവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പണിക്കരോടു് കിടപിടിക്കത്തക്ക കവികൾ അത്യന്തം ദുൎല്ലഭമാണെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകൾ മനസ്സിരുത്തി വായിച്ചിട്ടുള്ളവൎക്കറിയാം. അതിസൂക്ഷ്മമായ നിരീക്ഷണം, അവധാനത്തോടുകൂടിയ ഭാവന ഇവയാണു് പണിക്കരുടെ പ്രത്യേകതകൾ. പ്രകൃതിയുടെ നാനാവിധങ്ങളായ ഭാവങ്ങളെ നമ്മുടെകവി എത്രത്തോളം സൂക്ഷ്മമായി കണ്ടെത്തീട്ടുണ്ടെന്നും അവയെ നമ്മുടെ മുമ്പിൽ എ

ങ്ങിനെ അനുഭവപ്പെട്ടതി കാണിച്ചുതന്നിട്ടുണ്ടെന്നു വിലാപം, വിശ്വരൂപം എന്നീ കൃതികളിൽനിന്നു് സാഹിത്യരസികന്മാൎക്കറിയാം. പ്രയോഗങ്ങളുടെ പുതുമയും അതുപോലെതന്നെയാണു്. അനവധിപ്രാവശ്യം ചവ്വിതചവ്വണം ചെയ്തിട്ടുള്ള വസ്തുക്കളെ വീണ്ടും അതേ നിലയിൽത്തന്നെയോ, അല്ലെങ്കിൽ കവിഞ്ഞപക്ഷം, അവയെ പുറമേയൊന്നു് മിനുക്കിയെന്നുമാത്രം ഭാവിച്ചോ കൊണ്ടുവരുന്നവരാണല്ലോ നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ കവികളധികവും. അതല്ലാ പണിക്കർ ചെയ്തിട്ടുള്ളതെന്നും, പഴയതിൽ സാരം കുറഞ്ഞതൊക്കെ വലിച്ചെറിഞ്ഞു്, പുതിയ സാധനങ്ങൾ കിട്ടുന്നേടത്തോളം ശേഖരിച്ചു്, അവകളെയെല്ലാം അവസരോചിതമായി, നല്ല വൃത്തിയിൽ, പാകം തെററാതെ നമ്മുടെ മുമ്പിൽ വിളമ്പിത്തരുന്നതുകൊണ്ടാണു് നമുക്കു് നല്ല രുചിയും രസവും തോന്നുന്നതെന്നും രസജ്ഞന്മാരൊക്കെ സമ്മതിക്കുമെന്നാണെന്റെ വിശ്വാസം."

രണ്ടാം ഖണ്ഡം.

ഇതുപത്തേഴു കൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പ്—ആശാനും ഉള്ളൂരും വള്ളത്തോളും യശസ്വികളാകുന്നതിന് എത്രയോ മുമ്പ്—

"അക്കാലം പലരൊത്തുകൂടി ഹിമവൽ-
　　പുത്രീവിവാഹോത്സവം-
സൽക്കാലത്തു കഴിച്ചുകൊണ്ടവർ പിരി-
　　ഞ്ഞുള്ളോരവസ്ഥാന്തരേ
മുക്കണ്ണൻ തിരുമേനിതന്റെ തിരുമെയ്
　　കണ്ടീടുവാൻ ദേവിതൻ-
തൃക്കണ്ണിൻ മുനകൊണ്ടു പണ്ടുകൃതമാം
　　നോക്കാണു നോക്കാശ്രയം"—

—എന്നിങ്ങിനെ ഇഷ്ടദൈവതസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുമാറ് മഹാകവിയായി ആരാധ്യനാകാവുന്ന ആ കാലത്ത് പതിനാറുവയസ്സുമാത്രമായ ഒരു ബാലൻ ഇതിവൃത്തത്തെ ചതുരതയോടെ ഉള്ളടക്കിക്കൊണ്ട് തന്റെ നാടകത്തിൽ മുടിചൂടിയിരിക്കുന്ന നാന്ദിയിതാ നോക്കു:—

"ധാരാളം ബുദ്ധിമുട്ടാതെക്കണ്ടുമണ്ടുകിലും
　　ദൈവയോഗത്തിനാല-
പ്പാരാവാരം കടന്നീട്ടതിലധികം വലുതാം
　　ലങ്കയിൽച്ചെന്നശേഷം

പോരാടിക്കാനരയതൻ കരതലഗതയാ-
ക്കീട്ടു രത്നപ്രഭാഖ്യാ-
വാരാണിപ്പ്രാജ്ഞകാന്തോൻ പുരുസുഖമരുളും
പാർക്കിലാരാമഭദ്രൻ."

രത്നപ്രഭൻ സിംഹളത്തിൽ ചെന്നു് യുദ്ധത്തിൽ ജയംനേടി ഇഷ്ടഭാര്യയെ പരിഗ്രഹിച്ചതാണു്, ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ തന്റെ പതിനാറാമത്തെ വയസ്സിൽ കവനോദയത്തിൽ പ്രകാശിപ്പിക്കയുണ്ടായ ഇന്ദുമതീസ്വയംവരം നാടകത്തിലെ കഥാവസ്തു. അതാണു് നാന്ദിയിൽ കലർത്തിയിരിക്കുന്നതു്.

"ഇഷ്ടം, വേണമിതുകൾ കാട്ടുവതിനായ്
പോരുന്ന മട്ടിൽക്കഥ-
യൊട്ടും ലക്ഷണവും തികഞ്ഞു വിലാസം
നാട്യം നടിച്ചീടണം;
ഒട്ടും സംശയമില്ലതി,ന്നിതു മറി-
ച്ചെന്നാകിലീ നാം പണി-
പ്പെട്ടുണ്ടാക്കിയ കീർത്തി പോകുമതിനാ-
ലിക്കാര്യമോർത്തീടണം."

എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് സൂത്രധാരനെ നടി ഏതു നാടകമാണു് ആടേണ്ടതെന്നതിലേക്കു ആലോചനയിലാക്കുന്നു.

ആ പ്രസ്താവനയിലെ ഇതു വർണ്ണന കണ്ടാൽ കൊച്ചുബാലനിൽനിന്നു് എങ്ങിനെയിതുണ്ടായിയെന്നു് ഇപ്പോഴും പലർക്കുമാവല്ലോ അത്ഭുതം!

"ഉന്നായ്ശോഭിച്ചമല്ലീലതകളുടെ നവം-
പൂങ്കുലക്കൊങ്കയുഗ്മ-
ക്കുന്നാകെത്താനലച്ചും, ബത, പുതുതളിരാം-
മോഷ്ഠമൂനപ്പെടുത്തും,
നന്നായ്തെക്കായ ദിക്കിന്നൊരു പടുവിടനെ-
പ്പോലെ മാരപ്രസംഗ-
ത്തിന്നായിച്ചുററിയെത്തുന്നിതു മൃദുപവനൻ
കണ്ടിതോ, കൊണ്ടൽവേണി."

എന്ന് സൂത്രധാരൻ വസന്തർത്തുവിനെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. അതിനെ തുടർന്ന് നടിയുടെ ഗാനമാവിതു്:—

"മാമ്പൂമഞ്ജരിയായിട്ടും മുലകുലു-
ക്കിക്കൊണ്ടു നൽത്താമര-
പ്പൊമ്പൂവാം മുഖമണ്ഡലത്തിലതയാം-
തൻകൈയിളക്കിത്തഥാ
വമ്പാളുന്ന വസന്തലക്ഷ്മി കുയിലിൻ-
പാട്ടായസംഗീതമി-
ട്ടമ്പാടും പൊടിപാററിയങ്ങിനെ മിര-
ട്ടീടുന്നു നാടൊക്കെയും.

ഇനി ഈ നാടകത്തിൽ നായകൻ ആദ്യമായി നായികയെ കാണുന്നതായ ആ ഭാഗത്തേക്ക് നമുക്കു ചെല്ലാം. സിംഹളദേശത്തെ ആക്രമിക്കുവാൻ ചെന്ന നായകൻ കപ്പൽ മുങ്ങുകയാൽ കൂട്ടുകാർ അകന്ന് ഏകനായ്ത്തീർന്ന് സിംഹളത്തിൽത്തന്നെ ചെന്നു കുടുങ്ങുന്നു. പിന്നെ കുറച്ചു കാലത്തേക്ക് നായകന്ന് അവിടെ അജ്ഞാതവാസം വേണ്ടിവന്നു. ആ ശത്രുരാജാവിന്റെ

കീഴുദ്യോഗസ്ഥനായി തീവ്രശോകത്തോടുകൂടിയാണ് നായകന്റെ അപ്പോഴത്തെ ജീവിതം. സ്വരാജ്യത്തിൽ വാഴുമ്പോഴും യക്ഷിപ്രഭാവത്താൽ ഏതാണ്ടൊരു സുന്ദരാംഗിയെ നായകൻ ഒരു നോക്കു കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ആ മോഹനരൂപം നായകന്റെ മനസ്സിൽ പതിഞ്ഞുകിടക്കുന്നതുമുണ്ട്. അതേ യക്ഷിപ്രഭാവത്താൽത്തന്നെ നായികയ്ക്കു നായകദർശനവും സിദ്ധമായിരിക്കയാണ്. പിന്നീടാണ് അവർ തമ്മിൽ ശരിയായുണ്ടാകുന്ന ഈ ആദ്യസമാഗമം. അങ്കാരംഭം മുതൽ ഈ ഭാഗം നാം നോക്കാം. ഇതു വായിക്കുമ്പോഴും, പതിനാറുവയസ്സുമാത്രമായ കുട്ടിയാണ് ഇതിന്റെ കർത്താവ് എന്ന കാര്യം നാം വിട്ടുകളയരുത്.

കഥാനായകനായ രത്നപ്രഭൻ:—"എന്റെ ദൈവമേ, നിന്റെ മതം അനിവാര്യംതന്നെ. എന്റെ ഒന്നിച്ചുവന്ന ആ പ്രിയസഖന്മാരേയും കൂടി കാണാതെ ഈ ശത്രുരാജാവിന്റെ കീഴിൽ പ്രവൃത്തി എടുത്ത് ഉപജീവിക്കേണ്ടുന്ന കാലം എനിക്കു വന്നുവല്ലോ. എന്തുചെയ്യുന്നു? ഇവിടെ ഇപ്പോഴും യുദ്ധത്തിന് ഒരുങ്ങിനിന്നിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട് യാതൊരു കപ്പവും അന്യരാജ്യത്തേക്കു കൊണ്ടുപോകയുമില്ല. എന്റെ പേരും വേഷാദികളും മാറിപ്പറഞ്ഞതുകൊണ്ട് എനിക്ക് ഇവിടെ ശത്രുബാധയുണ്ടാവാൻ തരമില്ലാ എങ്കിലും ഇവിടത്തെ കാര്യം ഓർക്കുമ്പോളാണ് എനിക്ക് സഹിക്കാതിരിക്കുന്നത്. ഹതവിധേ, നീ എത്ര കഠിനഹൃദയനാണ്!

തത്രസിംഹളമഹീന്ദ്രനോടു വിവരങ്ങളോതി-
യവനപ്പുറം
മിത്രമാക്കിയിഹ കീഴടക്കിയുടനെത്തുമെന്നെ-
യെതിരേല്ക്കുവാൻ;
പുത്രവത്സലതപൂണ്ടുകൊണ്ടു ഭടരോടുകൂടി
മരുവുന്നൊരെൻ-
മിത്രകാന്തിജനകൻ ധരിക്കിലിതു നീ കഥിക്കുക
പൊറുക്കുമോ? 1

സിംഹളേശപുരത്തിലെത്തിയതിഗർവ്വിയാം
രിപുനൃപാലനെ
സംഹരിച്ചു നിണധാരചേരുമസിയാണ്ടുകൊണ്ടു
വിലസീടുവാൻ
സിംഹവിക്രമിമമാത്മജൻ വിരുതനെന്നുറച്ചു
മരുവുന്ന ശ്രീ-
സിംഹനെന്റെ ജനകൻ ഭവൽകഠിനകർമ്മമീയിതു
പൊറുക്കുമോ! 2

മേ നിചൊല്ലിടുകയല്ല ഞാനിതു വിധേ, ഭവൽ-
ക്കടുമകൊണ്ടഹോ,
മേ നിനക്കിലൊരുലേശവും ഹൃദിവിഷാദമില്ല-
പുനരെങ്കിലും,
ഞാനിവന്നമരാലയത്തിനു ഗമിച്ചുവെന്നു
നിരുപിച്ചിടും
മാനിതാത്മജവതംസനാകുമഴലോടു ഞാൻ
വ്യസനിയായിതേ. 3

എന്തിന്നു വെറുതെ ഞാൻ നിന്നോടു വിലപിക്കുന്നു? നിൻെറ സ്വഭാവം എല്ലാവരോടും ഒരുപോലെയല്ലെന്നു് എനിക്കുതന്നെ നല്ല നിശ്ചയമുണ്ടു്. ആകയാൽ ഞാൻ സ്വയംകൃതമായ ഈ ദുഃഖം സഹിച്ചേക്കാം. അല്ലാതെ എന്തു ചെയ്യുന്നു!

(അണിയറയിൽ)

“സഖീ, രത്നകാന്തി, ഈ പൊയ്കയിലുള്ള പൂവു മുഴുവൻ പറിച്ചല്ലാതെ ഞാൻ അങ്ങോട്ടു വരികയില്ല.”

രത്നപ്രഭൻ:—ഇതാരാണു് ഈ ഉദ്യാനത്തിൽനിന്നു് വീണയുടെ ധ്വനിപോലെയുള്ള ശബ്ദംകൊണ്ടു് വ്യസനിയായ എൻെറ കൎണ്ണങ്ങളിൽ അമൃതത്തെ വൎഷിക്കുന്നതു്? ആകട്ടെ, ചെന്നു നോക്കുകതന്നെ. (എന്നു ചുറ്റിനടക്കുന്നു.)

(അനന്തരം രത്നകാന്തിയോടും സുശീലയോടുംകൂടി ഇന്ദുമതി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

രത്നകാന്തി:—“സഖീ, ഇന്ദുമതി, അമ്മയുടെ ദേവതാൎച്ചനത്തിന്നുവേണ്ടുന്ന പൂവുകൾ ധാരാളമായി. ഇനി നീ എന്തിനാണു് വെറുതെ ആയാസപ്പെടുന്നതു്?”

ഇന്ദുമതി:—“ഞാൻ അമ്മയുടെ ആവശ്യത്തിലേക്കല്ല, എനിക്കുവേണ്ടിയാണു പറിക്കുന്നതു്.”

രത്നകാന്തി:—“നിനക്കു് ഈ പൂവുകൊണ്ടു് എന്താണാവശ്യം?”

ഇന്ദുമതി:—“തോഴിക്കു് അതെല്ലാം പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കാൻ എന്നാൽ സാധ്യമല്ല. എനിക്കു ദേഹത്തിന്നു നല്ല സുഖമില്ലാത്തതിനാൽ കിടക്കുന്നതിന്നു കിട

കയും മറവും അത്ര പിടിക്കുന്നില്ല. അതിനാൽ ഈ പൂക്കളെക്കൊണ്ടു് ഒരു പൂമെത്ത ഉണ്ടാക്കുവാനാണു് എന്റെ ഉത്സാഹം;"

സുശീല:—"തോഴീ, എന്താണു് ദേഹത്തിനു സുഖക്കേടു്?"

ഇന്ദുമതി:—"വിശേഷിച്ചൊന്നുമില്ല. ചില സമയം അതികലശലായ ഒരു ഉഷ്ണം ശരീരത്തെ ബാധിക്കുന്നുണ്ടു്. അതു ഞാൻ ഇതുവരെ അത്ര സാരമാക്കീട്ടുമില്ല."

സുശീലയും രത്നകാന്തിയും:—(മുഖത്തോടുമുഖം നോക്കി) സഖി, അങ്ങിനെയുള്ള ഉഷ്ണത്തിന്നു ഈ പുഷ്പശയ്യാനിർമ്മാണം അനുരൂപം തന്നെ."

ഇന്ദുമതി:— എന്താണു് നിങ്ങൾ 'അങ്ങിനെയുള്ള' എന്ന വാക്കിന്നു് അർത്ഥം കല്പിച്ചിരിക്കുന്നതു"?"

രത്നകാന്തി:—"മദനകൃതമായ' എന്നാണു്""

ഇന്ദുമതി:—"നിങ്ങൾക്കു വല്ല ഭ്രാന്തുമുണ്ടോ? എന്താണു് അർത്ഥം, മദനകൃതമായ എന്നോ? ഇതെന്തു മായയാണു്? എന്നെക്കുറിച്ചു് ഈ വക മായകളൊന്നും തുടങ്ങേണ്ട. ആരോടെങ്കിലും പറയിൻ.

മല്ലാക്ഷീമണി കന്യാപുത്രിയിവളു-
ല്ല,ല്ലോർക്ക വൈദഗ്ദ്ധിഞാൻ,
ചൊല്ലാ,മെങ്ങിനെ പിന്നെയെന്നിലുളവാ-
യീടുന്ന കാമജ്വരം ?
നല്ലാൾക്കിങ്ങിനെയുള്ളതാം പനിവരാ-
മെന്നിപ്പൊഴോതീടുകിൽ
പല്ലാണായതെടോ പരിഷ്കൃതജനം
കൈക്കൊണ്ടു കൊണ്ടാടിടും

അത്രയുമല്ലാ,

ആമട്ടു നല്ല പനിയുള്ളൊരു നാരിമാൎക്കു
പൂമെത്ത തൊട്ടവതശപ്പു തരുന്നതെന്നായ്
ഈമന്നിലുള്ള കവിനിശ്ചയവും നിനച്ചാം-
ലോമന്നതാംഗി, പരിഹാസ്യമതില്ലവാദം.

ഈവക അന്ധവിശ്വാസങ്ങൾ പുരാതനകവികൾ പുറപ്പെടുവിച്ചുവെന്നല്ലാതെ, അതിന്നു് അടിസ്ഥാനമില്ലെന്നു് നമുക്കു് അനുഭവസിദ്ധമല്ലേ?"

സുശീല:—"തോഴീ, അതൊക്കെ ശരിയാണെന്നു് പക്ഷേ ഞങ്ങൾ സമ്മതിക്കാം. എന്നാൽ, നിനക്കു് ഈവിധം ഒരു ഉൽകണ്ഠം ബാധിക്കുന്നതിന്നു് എന്താണു് കാരണം?"

ഇന്ദുമതി:—"തലച്ചോറിന്നു തട്ടുന്നവിധത്തിൽ വല്ലതും ആലോചിച്ചാൽ ഇങ്ങിനെ ഉൽകണ്ഠംഉണ്ടാകാവുന്നതാണു്. ആകയാൽ, ഞാൻ പഠിക്കുന്നതിൽ അതിയായി ശ്രദ്ധവെക്കുന്നതുകൊണ്ടായിരിക്കണം."

രത്നകാന്തി:—"സഖീ, നീ എന്തിനാണിതൊക്കെ പറയുന്നതു്? ഞങ്ങളെ മറച്ചുവെക്കേണ്ട ഒരു കാൎയ്യവുമല്ലല്ലോ നിന്റെ മനസ്സിൽ കിടന്നു കളിക്കുന്നതു്."

ഇന്ദുമതി:—(ലജ്ജയോടുകൂടി) "തോഴികൾ പറയുന്നതു് ശരിതന്നെ. പക്ഷെ, എനിക്കു് വെളിവിൽ പറവാൻ ലജ്ജകൊണ്ടു് കഴിയുന്നില്ലെന്നേയുള്ളു."

(അണിയറയിൽ)

"തങ്കത്താരിന്നു നാണമേകിവിലസും-
തൻകാന്തിയാം നീരിനാ-
ലെങ്കൽച്ചേൎന്നൊരു ദുഃഖമാം ചളികള-
ഞ്ഞീടേണ്ടൊരപ്പുരുഷൻ

തങ്കയ്യാൽ തടവീടുമെന്റെ പുളകം
    ചേരുന്നതാകും മുഖ-
തിങ്കൽ ചുംബനമാശു ചെയ്തിടുകയെ-
    ന്നാകുന്നു രത്നപ്രഭൻ"

രത്നകാന്തി:—"സുശീലേ, കേട്ടുവോ; നിനക്കിപ്പോഴും കാൎയ്യം മനസ്സിലായില്ലേ?"

ഇന്ദുമതി:—"സുശീലേ, എന്താണ് ആ കിളി അസംബന്ധം പറയുന്നതു്?"

രത്നകാന്തി:—"തോഴീ, നിന്റെ അറയുടെ ഉമ്മറത്തുള്ള ശാരികയാണ് ആ പറയുന്നതു്. ഇതു് അസംബന്ധവൎത്തമാനമാണോ? സംബന്ധവൎത്തമാനമല്ലേ പറയുന്നതു്?"

സുശീല:—"രത്നകാന്തി, ഇനിയും തോഴി നമ്മെ മറച്ചുവെക്കുന്നതു് എന്തിനാണ്?"

രത്നപ്രഭൻ:-(മറവിൽ) "ദൈവമേ, ശാരികയുടെ വാക്ക് എന്നെയും കൂടി സംബന്ധിപ്പിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. രണ്ടുപേൎക്കും ഛായ ഒരുപോലെ ഇരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് എന്റെ മനസ്സിനെ എല്ലാ സമയവും വ്യാകുലപ്പെടുത്തുന്ന ആ രമണീയരൂപം ഇതുതന്നെയായിരിക്കുമോ? ആ കൃപാടെയുള്ള ലക്ഷണം കൊണ്ടു് ഇവളുടെ അനുരാഗം ഈ നിൎഭാഗ്യവാനായ എന്നെക്കുറിച്ചാണെന്നു് തോന്നിപ്പോകുന്നു.

എന്തിന്നെന്നുടെ മനമേ,
പൊന്തിയ മലയിൽക്കരേറിവീഴുന്നു?
എന്തിനുമതിയെക്കിട്ടാ-
നേന്തിവൃഥാവിസ്മിതിയായ് ഭവിക്കുന്നു?

അങ്ങിനെ വിചാരിക്കേണ്ടുന്ന ആവശ്യം ഇല്ലാ.

ഒരുസമയംപോത്താലി-
ത്തരുണിനമുക്കായിയെന്നുവന്നേക്കാം
പുരുഷന്നെഴുന്നതാകും
പുരുഭാഗ്യമൊരുത്തനും ഗണിക്കാമോ?

അയ്യോ, അങ്ങിനെ വരുമോ? എന്റെ അവസ്ഥ ഇവിടെ എത്ര നിസ്സാരം? ഇവരും എത്ര യോഗ്യതാപദവിയിലിരിക്കുന്നു. ആകട്ടെ, ഇവരുടെ സംഭാഷണം മുഴുവൻ കേൾക്കതന്നെ."

ഇന്ദുമതി:—"തോഴീ, ആ ശാരികയെ എവിടെയെങ്കിലും കൊണ്ടുപോയി വിട്ടേച്ചുവരു."

രത്നകാന്തി:—"എന്തിനാണ്? അതു ശരിയല്ലേ പറയുന്നതു്".

ഇന്ദുമതി:—"തോഴികളേ, നിങ്ങൾ ഇങ്ങനെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നപക്ഷം ഞാൻ സ്വകാര്യമായ ഈ വാസ്തവം പറഞ്ഞേക്കാം"(എന്നു് ചെകിട്ടിൽ പറയുന്നു.)

രത്നപ്രഭൻ:—

അല്പഭാഗ്യനിവനെ പ്രിയാഖ്യയാ-
ലുല്പലാക്ഷിതണിതാൻ വിളിക്കുമോ?
തല്പസീമനി പിടിച്ചിരുത്തുമോ?
തല്പരത്തിനധികാരിയോയിവൻ? 1

എന്മനസ്സിലിയലുന്നപോലവേ
തന്മനസ്സിലുമുദിക്കുമോ പ്രിയം?
ഇമ്മനോജ്ഞമുഖിയോട്ടുകൂടി ഞാൻ
തിന്മവിട്ടു ഭുവനത്തിൽ വാഴുമോ? 2

ഇത്യാദികളായ എന്റെ ചിന്തകൾക്കു ഈ സംഭാഷണം ഒരു ഉത്തേജകമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഈശ്വരാ ഇനി ഞാൻ എന്തുചെയ്യേണ്ടു?"

* * * *

ഇനി ഈ ഭാഗം ചുരുക്കിയേക്കാം. സുശീലയേയും രത്നകാന്തിയേയും രാജ്ഞി അകത്തേയ്ക്കു വിളിക്കുകയാൽ അവർ പോയി. പൂവറുക്കുന്നതിനിടയിൽ കാലു തെറ്റുകയാൽ ഇന്ദുമതി പൊയ്കയിൽ വീണു വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങി. ഉടനെ രത്നപ്രഭൻ അടുത്തുചെന്നു അവളെ പിടിച്ചു കരയിൽ കേററി. അങ്ങിനെ നായകനെ കണ്ടപ്പോൾ നായികയുടെ വിചാരം ആ ബാലൻ വരച്ചിരിക്കുന്നതു ഇങ്ങിനെയാണു:—

"ആരിതെന്നുടെ മനഃപ്രിയം തരു-
ന്നോരിവൻ മുഗ്ദ്ധതരപ്രഭോജ്ജ്വലൻ
നാരിമാരുടെ മനം മിരട്ടുവാൻ
പാരിലെത്തിയൊരു സോമദേവനോ?"

ഈ വിചാരത്തോടെ ഇന്ദുമതി ലജ്ജിച്ചു നില്ക്കവേ തോഴികൾ തിരിച്ചെത്തി. നടന്നതെല്ലാം അവർ അറിഞ്ഞു. ഇന്ദുമതി അവരുടെ പ്രേരണയാൽ പ്രത്യുപകാരമായി കൈയ്യിലുള്ള താമരപ്പൂവു രത്നപ്രഭന്റെ കൈയിൽ കൊടുത്തു.

"സരസിജമുഖിയിതാരെൻ-
കരമതിലർപ്പിച്ചു മട്ടു കരുതുമ്പോൾ
അരമിവളുടെ ഹൃൽപ്പൂവും
പരമിവനർപ്പിച്ചപോലെ തോന്നുന്നു."

എന്നാണപ്പോൾ നായകൻ അന്തരംഗേണ പറയുന്നതു്.

ഇനി നമുക്കു് ഈ നാടകത്തിൽ നായകന്റെ മദനാവസ്ഥയും ഒന്നു കണ്ടേക്കാം:—

ശത്രുരാജ്യത്തു് കാന്തകൻ എന്നു പേർ മാറിയ രത്നപ്രഭൻ വിജനത്തിൽ തന്നെത്താൻ പറകയാണു്:—

"പ്രാണപ്രേയസിയായ ഇന്ദുമതിക്കു് എന്നോടു് ഇപ്രകാരമുള്ള അനുരാഗമുണ്ടായിരിക്കെ, എന്റെ ഈ ദുഃഖശാന്തിക്കു് രാജാവിന്റെ ഒരു ഒററ സമ്മതം മാത്രമേ ഇനി ആവശ്യമുള്ളു. അതു് സാധിക്കുമെന്നു് ഈ അവസരത്തിൽ എനിക്കു് തോന്നുന്നതുമില്ല. അഹോ, എന്റെ അവസ്ഥ ഇങ്ങിനെയായല്ലൊ. പ്രിയേ, ഇന്ദുമതി, നിന്റെ ആ എഴുത്തുതന്നെ എത്രമാത്രം എന്നെ വ്യാകുലപ്പെടുത്തുന്നു? അതിനാലല്ലെ ഞാൻ—

നിസ്സാരം ഹന്ത വലുതായൊരു ശോകഭാര-
മിസ്സാധുകൾക്കിഹ വരുത്തിയതില്ല വാമം
തീസ്സാകയാലറിക നീ മൃദുവാകുമെന്റെ
കൈയാലു കൈവെടിക മൽപ്രിയതന്നെഴുത്തേ!

എന്നു പറഞ്ഞു് അതിനെ വലിച്ചെറിഞ്ഞതു്! കഷ്ടം! അതിലത്തെ ഒരു ശ്ലോകം എനിക്കിപ്പോഴും ഓർമ്മവരുന്നു. എന്തെന്നാൽ—

ഹേ, 'കാന്തകാ'മസമനായിട്ടമങ്ങയോടൊ-
ത്തേകാന്തസിദ്ധിയിവളെന്നു കഴിച്ചുകൊള്ളും!
ശ്രീകാന്തനന്ദനനിവൾക്കു തരുന്നു താപം
ശോകാന്ത'മിന്ദുമതി'വക്ത്ര തരേണമേ മേ.

എന്നാണെന്നു തോന്നുന്നു. അല്ലേ, ദൈവമേ, നീ എന്തിന്നു് എന്നെ ഇത്ര വിഡ്ഢിയായി സൃഷ്ടിച്ചു. എന്തു കൊണ്ടെന്നാൽ,

വെള്ളക്കണ്ണാടിപോലുള്ളവളുടെ കവിളിൽ
കൈകളെച്ചേർത്തുവെന്നാ-
ലുള്ളത്തിൽപ്പേടിമൂലം കിടുകിടെ വിറയാ-
ലൊന്നു ചുംബിച്ചതില്ല,
വെള്ളത്തിൽ ചാടിയപ്പോളവളുടെയധരം
തൊട്ടുഞാ,നൊട്ടതിങ്കൽ
കള്ളക്കൂടാതെയോലും പുതുസുധയെ നുക-
ർന്നില്ല ദുർദ്ദൈവയോഗാൽ.

മനസ്സേ, നീ എന്തിന്നു പരിതപിക്കുന്നു?

കഷ്ടകാലമിയലുന്ന പൂരുഷൻ
തുഷ്ടനായിടുകയില്ല ലേശവും;
ദിഷ്ടമൻപൊടണയുന്ന കാലമ-
ങ്ങിഷ്ടപൂർത്തിയുമുദിക്കുമേവനും.

ദൈവമേ, എന്റെ സഖാവിന്റെ നിലയിലെങ്കിലും എന്നെ ആശ്വസിപ്പിപ്പാൻ ഒരാൾ ഇവിടെ ഇല്ലല്ലോ. പ്രിയേ, ഇന്ദുമതി, നീ എന്തിനാണു് നിന്റെ ഹൃദയപ്രിയനായിരിക്കുന്ന എന്നെക്കൂടി ഇങ്ങിനെ ദുഃഖിപ്പിക്കുന്നതു്? അല്ലെങ്കിൽ, ഇതു് നിന്നോടു പറയേണ്ട വാക്കല്ല. ഞാൻ ഇങ്ങിനെ പറയുന്നതിന്നു് പ്രധാനകാരണഭൂതൻ കാമദേവനാണെന്നല്ലേ ചില പുരാതനന്മാരുടെ പക്ഷം. എടോ, കാമദേവ,

വയ്യാതിങ്ങനെ വാണിടും മനുജരെ-
ക്കാണാതൊളിച്ചങ്ങു നി-
ന്നെയ്യാനാക്ഷപരം പ്രയാസ,മെവനും
ചെയ്യാത്ത കൈയമ്പണിദം;
നിയ്യാണോ ഹരിതൻ മകൻ ത്രിദശനും,
നീയോ സുമാസ്ത്രാഖ്യനും?
പൊയ്യുണ്ണോരുവതൊക്കെയും ഭുവിജനം
നിന്നെക്കുറിച്ചോൎക്കിൽ.

ഇളംകാററേ, നീയാണോ ഈ കള്ളനായ കാമദേവന്റെ രഥമാണെന്നു പറയപ്പെടുന്നവൻ?

പോരാളും മലയാദ്രിതന്റെയടിവാ-
രത്തിന്നു വന്നാളരാ-
ലീരാജ്യത്തു പരന്നടിക്കുമൊരു നീ-
യിന്നെൻ നറുംതെന്നലേ,
നേരായ്പ്പൊട്ടിയൊലിച്ചു തീമലയിലെ-
ക്കാററോടു ചേൎന്നെന്തെടോ
പോരാൻ കാരണമെന്നെയിട്ടു കഷ്ടണി-
പ്പിക്കാനറച്ചോ പരം?

മാററമൊന്നാത തങ്കദാരമഖിലം
ഭസ്മീകരിപ്പാനിളം-
കാററേ,സൽഫണിയൂതിടുന്ന സമയ-
ത്തുണ്ടായതോ, നീയെടോ!
എന്താണിങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതെന്നു നിരൂപി-
ച്ചീടൊല്ല നീയെത്രയും
സന്താപം മമനൽകിടുന്നിതു വിയ-
ൎപ്പിക്കുന്നു മെയ്യാകവേ.”

നായകന്റെ ഈ കാമശോകം കേവലമൊരു ബാലന്റെ വിധാനമാണെന്നോർക്കുമ്പോൾ ആശ്ചര്യമാകയില്ലാ പരമകൌതുകം! ആ വിധാനത്തിലാവട്ടെ നായികാനായകന്മാരുടെ ആ മനോരാജ്യങ്ങളിൽ പരിഷ്കാരകന്ദളങ്ങൾ മൊട്ടിട്ടായിളകുന്നതും നാം കാണേണ്ടതാണ്. കൈരളിയിൽ—വിചാരാചാരങ്ങളിൽ നവീനത്വം കേറിയതു് ഏതുവഴിക്കെന്നു് അന്വേഷിക്കുന്നവർക്കു് അതിന്റെ മുടിയിൽ ഈ ബാലകൃതികളിലെ എപ്പോഴും ദർശനീയം തന്നെ.

കാമാതുരനായ നായകന്നു് അതേസ്ഥിതിയിലായ നായികയെ മറെറാരു കുട്ടിക്കാകും ഇതാ ഇങ്ങിനെ കാണിക്കുവാൻ:—

"പാരം ഗന്ധം വിളുത്തും, പനിമതിസമമാ-
മന്യമേററം കരിഞ്ഞും,
സാരം പൂമേനിവാടിസ്സരസിജ ബിസമെ-
ന്നുള്ള വണ്ണം കഴഞ്ഞും,
താരമ്പൻ തട്ടിവിട്ടീടിന കടകകണങ്ങൾ-
ക്കൊരക്കെയ്യും ലക്ഷ്യമായി-
സ്സൈ്വരം ക്രൂരാതെ താനെൻപ്രിയരമണികിട-
ക്കുന്ന പൂമെത്തയിന്മേൽ 1

എന്നാണെൻ പ്രിയനിങ്ങുവന്നു തള്ളിതം
തോല്ലുന്നതൈകയിനാ-
-ലെന്നാത്മപ്രിയയെന്നു ചൊല്ലിമമ കൈ-
യമ്പിൽ ഗ്രഹിക്കുന്നതും

എന്നാലോചനപൂണ്ടു കാമവശയായ്
ദുഃഖിച്ചുവാഴുന്നൊരീ
പൊന്നോമൽ പ്രിയയെന്റെയിട്ടുശയഹോ,
കേട്ടാൽ പൊറുത്തീടുമോ?” 2

മനോധർമ്മത്തെ ചമയ്ക്കുന്നതിലല്ലാ ഗ്രഹിക്കുന്നതിലാണല്ലോ കുട്ടികൾ ആദ്യം വിജയം നേടേണ്ടതു്. ആ വിജയം പൂർണ്ണമായ് നേടിയ ആധുനിക കൈരളീബാലനാണു് ബാലകൃഷ്ണനെന്നു് നമുക്കു് ഇനിയും കൌതുകം പെരുകുവാൻ പ്രസ്തുതനാടകത്തിലെ ഏതാനും അംശം കൂടിയും ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കട്ടെ. കാളിദാസനെ അനുകരിക്കുന്നതിലേക്കാണു് ഈ കുട്ടിയുടെ മനസ്സു് കുതിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു്.

നാടകത്തിൽ കേരളരാജാവു് വേട്ടയാടിക്കൊണ്ടുള്ള വരവാണിതു്:—

രാജാവു്:—

“ഉണ്ടയെൻപുറകിലുണ്ടിതോറ്റുടനരണ്ടു-
കൊണ്ടു തലയെത്തിരി-
ച്ചിണ്ടലോടു മമ ബാഹുവിൽച്ചുഴ-
ന്നോട്ടമിട്ടു പലവട്ടവും,
കണ്ടമുൾച്ചെടികളൊക്കെയും നിജ ജവത്തി-
നാലിഹ തകർത്തുതൻ-
നീണ്ടതാം ചെവിയുയർത്തി മാനിതാ, കുതിച്ചിടുന്നു
ബത, കാററുപോൽ.”

മന്ത്രി:—

"മാനങ്ങളോട്ടു പറന്നിടട്ടെ വെടിവെ-
ച്ചീടേണ്ടുന്നേരത്തു ഞാൻ
മാനം നേടുവനൊന്നയയ്ക്കു കടിഞ്ഞാ-
ണങ്ങുന്നു വേണ്ടും വിധൌ
ഊനംവിട്ടു ഭവാനൊടിങ്ങിനെയഹോ,
ഘോഷാരവം കൊണ്ടുര-
ച്ചാനന്ദത്തൊടു പാഞ്ഞിടുന്നു വലുതാ-
മശ്വം ത്രിവിശ്വപ്രുതൻ"

രാജാവ്:—

"ഇന്നിതിന്റെ വലുതായ വേഗമതുകൊണ്ടു
കണ്ടിടുക നിശ്ചലം
നിന്നിടുന്ന തരുസഞ്ചയം സകലമോടിടുന്ന
വിധമായിതേ,
മുന്നിലുള്ള പല്ലുപക്ഷി വൃക്ഷസരസീഗണങ്ങ-
ളരമാത്രയിൽ
പിന്നിലായിഹ വരുന്നഹന്ത, ബഹുവേഗി-
യിക്കുതിര, നിശ്ചയം."

ഈ ശ്ലോകങ്ങൾ വായിക്കുമ്പോൾ:—"അമ്പട, അന്തകരണത്തിലേക്ക് വിട്ടപ്പോൾ അതിന്നപ്പുറം കടന്ന് മനോധർമ്മത്തെ പിടിച്ചു വലിക്കുന്നുവോ—"എന്ന് ആ കുട്ടിയെ നോക്കി നമുക്കാർക്കു തോന്നുകയില്ല!

ഇനി ഈ കുട്ടിയുടെ വീരരസാത്മകമായ ഭാഷയിലേക്ക് നമുക്കൊന്നു തിരിയേണ്ടയോ! ഇതാ, ഒരു വീരവാദം:—

"വന്നീടട്ടേകട്ടപ്പം കലശമൊരു കരം-
തന്നിലാവല്ലമെന്തീ-
ട്ടിന്നീടരന്നീട്ടമിന്ദ്രൻ, പടയിലറികഞാ-
ന്നിട്ടവട്ടം തിരിക്കാം;
പിന്നീടാരാണുപോരിൽ പരമരനിമിഷം-
പോലുമെൻ മുമ്പിലയ്യോ,
നിന്നീടാൻ തക്കമർത്ത്യൻ, പരന്നപടകീ-
ടങ്ങളിങ്ങെന്തുസാരം?

പാരാകെക്കീഴ് മറിക്കാൻ പട്ടുതപെരുകമീ-
ഞാനിരിക്കുന്നകാല-
ത്തീരാജ്യം കൈക്കലാക്കാനുരിരനൊരുവനോ-
ക്കില്ലെനിക്കില്ല വാദം;
ന്നൂറായിക്കീറിട്ടം മാററലരുടെവയറിൽ-
ത്തുപ്പുമാ വൻനിണത്താ-
ലാറാട്ടാടീട്ടമീവാളിവന്റെ കരതാ-
രിങ്കലേന്തുന്നവല്ലോ."

രാജാവുംരാജ്ഞിയുംകൂടിയുദ്ധംകൊണ്ടകയാണിനി:—

രാജ്ഞി:—

"വമ്പിച്ചുള്ളൊരു താടിയും തുടുതുടെ-
ക്കത്തുന്ന കണ്ണുകെല-
ന്നമ്പിൽപല്ലുകടിച്ചുലച്ചുപെരുകി-
സ്സർവ്വം തകർത്തങ്ങിനെ,
മുമ്പിൽക്കണ്ട മരങ്ങളും മലകളും
കയ്യിൽപ്പറിച്ചേന്തിയും-
ക്കൊമ്പിൽ ഭീതിവളർക്കുമാറസുരരി-
ങ്ങെത്തുന്ന കത്തും രംഗം."

രാജാവു്:—

“പെയ്യുന്നൂ പലപാടുമായുധഗണം,
സൈന്യങ്ങളേററത്രയും
ചെയ്യുന്നൂ ബത, മുഷ്ടിയുദ്ധനിരയും,
തമ്മിൽത്തിരക്കുന്നതേ,
എയ്യുന്നൂ കണകൊണ്ടു ചാപധരരാം
പോരാളിമാരാകവേ,
കൈയ്യും കാലുകളുമെറിഞ്ഞു നിപതി-
ച്ചീടുന്നിതിപ്പോരിലും.

ആ യുദ്ധത്തിൽ അമിതപരാക്രമത്തോടെ ഏൎപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന തന്റെ ആൾക്കാരെ രാജാവു് ഇതാ കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നു:—

“ശ്രീവാഴും വാജിയേറീട്ടൊരു കരമതിനാൽ
ശ്മശ്രുവേററം തിരുമ്മി-
കൈവാളങ്ങേതിലേന്തിക്കടുതരരടനം-
കൊണ്ടു ലോകം മുഴക്കി,
ജീവാന്തം മാററലന്മാരുടെ ഭടനിരയിൽ
ചെന്നു പോരാടിടുന്നോൻ
ജീവാനന്ദാഖ്യനാമെൻ ഭടപതിയിവനാ-
ണെന്നു നീയിന്നറിയ്ക്കൂ. 1

മാറിങ്കൽച്ചുട്ടകെട്ടിത്തലയിലൊരു തല-
ക്കെട്ടുമായിട്ടു തങ്കൈ-
ത്താരിൽത്താവുന്ന വാളും കുതിരയുടെ പുറ-
ത്തേറി നിന്നോട്ടുവീശി,
നേരിട്ടീടുന്നതാമെൻ ഭടനിരയഖിലം
കൊണ്ടുസന്നദ്ധനായി-
പ്പോരിൽക്കാണുന്ന വീരൻ ചലമിഴി,
വരനാം വത്സരാജന്റെ മന്ത്രി.” 2

പതിനാറാമത്തെ വയസ്സിൽ ഒരു കുട്ടിക്ക് ഈ മട്ട് യുക്താവർണ്ണന സമുചിതമായ പദാവലികളാൽ ശ്ലോകത്തിലാക്കി ചെയ്യാമെങ്കിൽ ആ കുട്ടിയുടെ ഭാവിയിൽ എന്തെല്ലാം ആശകളായിരിക്കാം അന്നാരും കല്പിച്ചിരിക്കയെന്ന് ഇന്നാക്കും ഉഹിക്കാവുന്നതാണല്ലോ. ആ കുട്ടിക്ക് പ്രസ്തുതനാടകത്തിൽ മന്ത്രിയുടെ ചുമതലകളിൽ കണ്ടെത്തിയിരിക്കുന്നതു കണ്ടാൽ അതിലും ആക്കം അത്ഭുതമേ തോന്നുകയുള്ളു. അത്രയും ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ എത്രയും വികസിതമായ ഹൃദയമാണ് ബാലകൃഷ്ണന് ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതെന്ന് ഈ പദ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടുകാണാം.

"രാജ്യത്തുള്ള സ്വഭിക്ഷനാശയുഗളം
ബോധിച്ചു, നാശം സദാ
ത്യാജ്യം, നീതിവിടാതെകണ്ടു ഭരണം
ചെയ്യേണമ മറ്റേക്കണം,
പ്രാജ്യം കോശധനം തൊടാതെ വലുതാ-
ക്കേണം വിളങ്ങുന്ന സാ-
മ്രാജ്യശ്രീയിനപുഷ്ടിയേകണമിദം
സന്മന്ത്രിതൻകൃത്യമേ. 1

പാരാകെത്തെളിവാന്നചാരവരരെ-
പ്പായിച്ചുപായിച്ചു ത-
ച്ചാരാ മാററലരോർത്തിടുന്നതഖിലം
താനേ ധരിച്ചീടണം,
പോരാടാനതിവീരരാകമവരെ-
ത്തീടിൽത്തടുത്തീടുവാൻ
ധീരാത്ത്യുതചമെഴും ഭടാധിപതിയെ-
സ്സന്നദ്ധനാക്കീടണം. 2

സൂൎയ്യൻ പോയ് മറവോളവും നൃവരനോ-
ത്താസ്ഥാനിയിൽച്ചേൎന്നൊരോ
കാൎയ്യം തീൎത്തു വസിക്കണം, വഴുകിയാൽ
കോപിക്കുമൂഴീശ്വരൻ
ആൎയ്യൻ ഭൂപതിയോടു സേവപറവാൻ
പോയീടണം, മന്ത്രിതൻ-
കാൎയ്യം ദുൎഘടമാ,ണിതൊക്കെയൊരുവൻ
താനേ നിവൃത്തിക്കുമോ!" 3

ഇനി ഈ കുട്ടിയുടെ ഗദ്യത്തെക്കൂടിയും സ്ഥാലീപുലാകന്യായേന ഈ നാടകത്തിൽനിന്നുതന്നെ നമുക്കൊന്നു നോക്കിയേക്കാം.

മന്ത്രി വിചാരിക്കുകയാണു്:—"ഉദയനരാജാവിന്റെ ബന്ധവംകൊണ്ടു്, ഇവിടെനിന്നുകൊടുക്കേണ്ടും എന്നു് നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന കപ്പം ഇപ്പോഴത്തെ വത്സരാജാവായ ശ്രീകുമാരൻ മടക്കിച്ചോദിച്ചിരിക്കുന്നതിനു്, ഞാൻ തരേണ്ടതില്ലെന്നും, അഥവാ, തരേണ്ടതാണെന്നു വിചാരിക്കുന്നപക്ഷം യുദ്ധത്തിനു വരാമെന്നും ഇവിടെനിന്നു മറുപടി അയച്ചിരിക്കുന്നു. അവിടെ അതു് എത്തിയാൽ പ്രബലനായ ആ രാജാവു് യുദ്ധത്തിനു വരികയും, ഇവിടെ ഒരു യുദ്ധം വേണ്ടിവരികയും ചെയ്യും. ഇതിനുവേണ്ട സൈന്യങ്ങളെ ഒരുക്കിത്തയ്യാറാക്കുവാനായി ഭടാധിപതിയായ ജീവാനന്ദനെ ഏല്പിച്ചുപോയി. ശത്രുക്കൾ സമുദ്രത്തിൽനിന്നു് ഈ രാജ്യത്തേക്കു കയറാതിരിപ്പാൻ തുറമുഖത്തിൽ ഒരു സൈന്യാധിപനും സൈന്യവും നിറുത്തേണ്ടതുണ്ടു്. അതിനു് ജലാദ്ധ്യക്ഷനായ പ്രഹസ്തനെ ഭാരം ഏല്പിക്കുന്നതാണു് ന

ള്ളതു്. അപ്പോൾ, ആയാളുടെ ഒഴിവിലേക്കു് ഒരു പുരുഷനെ വെക്കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്നു. അതിനു തക്കതായ കാരാൾ ആരാണു് ഈ രാജധാനിയിൽ ഉള്ളതു്.''

ഈ സന്ദർഭത്തിൽ, ആ പട്ടണത്തിലെ രത്നവ്യാപാരിയായ മാണിക്യരത്നച്ചെട്ടിയാർ വന്നു് ഇങ്ങിനെ അറിയിച്ചു:—

''ഞാൻ വംഗദേശത്തുനിന്നു് കപ്പലോടിച്ചു് ഇങ്ങോട്ടു പോരുന്ന വഴിക്കു് ഒരാൾ സമുദ്രത്തിന്റെ നടുവിൽ കിടന്നു് നിലവിളിക്കുന്നതു കണ്ടു. ഞാൻ വേഗത്തിൽ അയാളുടെ അടുക്കെ ചെന്നു് തോണിയിറക്കി പിടിച്ചുകയററി കപ്പലിൽ ഇരുത്തി. ആയാൾ മഹീന്ദ്രപുരത്തുള്ള ഒരു വ്യാപാരിയും ക്ഷത്രിയവംശ്യനുമാണെന്നും അവിടെനിന്നു് ഇങ്ങോട്ടു പോരുന്ന വഴിക്കു് ഒരു ദ്വീപിന്മേൽ കപ്പലണച്ചുവെന്നും കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കപ്പൽ തകൎന്നു് പലവിധത്തിലും തന്റെ കൂടെയുണ്ടായിരുന്നവർ ദൂരെത്തെറിച്ചുവെന്നും, താൻമാത്രം ആ ദ്വീപിന്മേൽ വീണുവെന്നും ഒരുവിധം എഴുന്നേററപ്പോഴേക്കു് ദ്വീപു ക്രമേണ താണു് കാണാതായിയെന്നും മററും എന്നോടു പറഞ്ഞു. ആയാളാണു് ഈ യുവാവു്. അനാഥനായ ഈ യുവാവിനെ ഞാൻ വെച്ചു രക്ഷിക്കുന്നതിനേക്കാൾ രാജ്യത്തേക്കു് ഉപകാരത്തിനുതകത്തക്കവണ്ണം ഇവിടെ സമർപ്പിച്ചുകളയാമെന്നുവെച്ചു് ഇങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുവന്നതാണു്.

ഇതിലധികം ഹൃദയംഗമമായി, കാൎയ്യബോധത്തോടെ ഗദ്യം രചിക്കുകയെന്നതു് ഇക്കാലത്തുപോലുമെന്നുതന്നെയല്ലാ, വയോധികന്മാൎക്കും ബിരുദധാരികൾക്കുമിടയിൽപ്പോലും സാധാരണമല്ലെന്നാണിരിക്കുന്നതു്. ഗ

ല്യത്തിന്ന്, ഭാഷയിൽ വേണ്ടുന്നത്ര നില കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്തതായ കാലത്താണ് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ ബാല്യം. എന്നിട്ടും, എത്രസുരുചിരമായ ഗദ്യമാണ് ആ അത്ഭുതബാലനിൽ നിന്ന് അനർഗ്ഗളം പ്രവഹിച്ചിരിക്കുന്നത്?

ഇനി നമുക്ക് ആ കുട്ടിയുടെ മദ്ധ്യാഹ്നവർണ്ണനകൂടിയും ഒന്നു കണ്ടിട്ട് ഈ നാടകം തൽക്കാലം ഏട്ടുകെട്ടിവെച്ചേക്കാം.

കൂടുന്നു വഴിപോക്കരൊത്തു തണലും
വൃക്ഷച്ചുവട്ടിൽ, കിട-
ന്നോടുന്നു ദ്ധഹാവൃന്ദമൊത്തടിയിലേ-
ക്കാററിൻ തണുപ്പാകവേ,
തേടുന്നു ജലമേവരും, വഴിയഹോ,
സച്ഛിദ്രമെന്നായമാ-
യീടുന്നു തരുണീവരാധരസമം
മദ്ധ്യാഹ്നകാലത്തിഹ

കേവലം വിദ്യാർത്ഥിയായ ബാലകൻേറതാണ് ഈ ഗദ്യപദ്യങ്ങളെന്ന് ഓർക്കുന്തോറും അവയെ പേർത്തും പേർത്തും നോക്കുന്നതിൽ കൌതുകം കൂടി കൂടി വരുന്നതേയുള്ളു. പതിനാറു വയസ്സാകുമ്പോഴേക്കും ഇത്രയും സാധിച്ച ആ കുമാരൻ എന്തൊരു ദിവ്യപ്രഭാവനാണ്. ജീവിതവ്യാപാരങ്ങളുടെ പല നിലകളിലേക്കും ആ കുട്ടിക്ക് കണ്ണെത്തിയിരിക്കുന്നതാണ് അധികം അത്ഭുതം.

ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ ആ ചെറുപ്പകാലത്ത് ഇവിടെ പ്രശസ്തകവികളെന്ന പേരെടുത്തിരുന്നവർ പഴമയിൽ പിടിച്ചു തൂങ്ങിക്കൊണ്ട് നാടകങ്ങളെന്നും മ

ണിപ്രവാളകാവ്യങ്ങളെന്നും രൂപത്തിൽ ഭാഷയ്ക്ക് വക നേടിക്കൊടുക്കുന്നവരായിരുന്നു. പണിക്കരുടെ ഗതിയും ആ വഴിക്കുതന്നെയാണുണ്ടായിരിക്കുന്നത്. എന്നാൽ സ്വാതന്ത്ര്യമയം അന്ന് അന്യാദൃശമായി ഈ ബാലനിൽ ഉണ്ടാകയാൽ അതിന്റെ പ്രകാശം തൽകൃതികളിലും കാണാറായി. പഴയ മട്ടിലാണെങ്കിലും, സ്വന്തം കല്പനമാണ് പണിക്കരുടെ ഈ നാടകത്തിലെ കഥ. ഖണ്ഡകാവ്യം രചിക്കുവാൻ അന്നത്തെ കവികളോടൊപ്പം പണിക്കർ പുറപ്പെട്ടപ്പോഴും, അതിലും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട് പുതുമ. ഇതിഹാസപുരാണങ്ങളിലെ കഥകളെക്കൊണ്ടാണ് അന്ന് കാവ്യകാരന്മാർ പ്രവർത്തിച്ചിരിക്കുന്നത്. പണിക്കർ തന്റെ മണിപ്രവാളകൃതിയിലേക്ക് വിഷയമാക്കിയ ഇതിഹാസം പ്രാചീനംതന്നെയാണെങ്കിലും, ബുദ്ധമതകാലത്തിന്നപ്പുറം അത് കടന്നിട്ടില്ലെന്നതാണ വിശേഷം. നാഗാനന്ദത്തിലാണ ആ കുട്ടിയുടെ മനസ്സുചെന്നത്. രാമായണഭാരതാദികളിലെ കഥകളെക്കൊണ്ട് പദ്യങ്ങൾ വളർത്തുന്നതിന് മുതിർന്നവർക്കിടയിൽ, ആ 'പഴമയല്ലാ, പുതുമയാണ് വേണ്ടതെന്ന് ആ ബാലന്നുണ്ടായ അഭിനിവേശത്താൽ നാഗാനന്ദം പ്രത്യക്ഷമായി. ഒരു കുട്ടിക്ക് പരിതഃസ്ഥിതിയിൽനിന്ന് ഇതിലധികമാകുമോ മനസ്സുയരുക! അഞ്ചു വൃത്തത്തിൽ ഒരുനൂറു ശ്ലോകങ്ങളെക്കൊണ്ടാണ് ആ ബാലൻ നാഗാനന്ദം പാടിയിരിക്കുന്നത്.

"ധ്യാനിക്കയെന്ന കളുവാലെവളെ സ്വഹൃത്തിൽ
മാനിച്ചു കണ്ണുകളടച്ചു വസിപ്പതും നീ
വാനിൽപ്പെട്ടും തരുണിമാരിതു ചൊല്ലിയാലും
മൌനിത്വമാർന്നൊരു ജിനൻ ശുഭമേകണം മേ"

എന്നിങ്ങിനെ തീക്ഷ്ണബ്രഹ്മചര്യത്തേയും, നിശ്ചല ധ്യാനയോഗത്തേയും അതിൽനിന്നുണ്ടായ ദിവ്യപ്രഭാവത്തേയും കാണിച്ചുകൊണ്ടാണ് പണിക്കരുടെ നാഗാനന്ദത്തിലെ മംഗളപ്രാർത്ഥന. അഹിംസാവ്രതനും പരോപകാരശീലനുമായ ജീമൂതവാഹനൻ രാജ്യത്യാഗത്തിനു മുമ്പ് ഈ കൃതിയിൽ അച്ഛനോടു പറയുന്നതു് എത്ര ഹൃദയംഗമമായിട്ടാണ് ഈ ബാലകൻ കാണിച്ചിരിക്കുന്നതു്, നോക്കുക:—

ഇക്കണ്ടിടുന്ന തനതൊട്ടുപദാർത്ഥജാത-
മൊക്കെബ്ഭവക്കടലിലെത്തിരമാലയല്ലോ;
ചൊൽക്കൊള്ളുമെൻ ജനക, ലക്ഷ്മിയുമേറെയൊന്നും
നിൽക്കുന്നതല്ല നരരിൽപ്പുതുസന്ധ്യപോലെ. 1

ഇന്നാകയാലിവിടെയുള്ളൊരു കല്പവൃക്ഷം
തന്നാലുമാശു ജനതയ്ക്കുപകാരമേകാൻ,
നന്നായതിന്റെ വലുതാം മഹിമാവുകൊണ്ടു
മന്നാകെയൊക്കിലദരിദ്രതയാർന്നിടട്ടെ. 2

കൊലക്കളത്തിൽ ഗരുഡന്ന് ആഹാരമായി ഊഴപ്രകാരം എത്തിയിരിക്കുന്ന ശംഖചൂഡനെ ജീമൂതവാഹനൻ സാന്ത്വനംചെയ്യുന്നതാവിതു്:—

“ഏതുപാപിനൃപനാണവൻ പ്രജാ-
രാതിയായ് സ്വതനുരക്ഷ ചെയ്യുവോൻ?”

വാസുകി, പ്രജകളെക്കൊടുത്തു്, താൻ
ഹാ, സുഖിച്ചു മരുവുന്നുവോ, സഖേ,
ആ സുരാരിരഥതാർക്ഷ്യനും നട-
ന്നാസുരക്രിയ തുടങ്ങിയോ, പരം?

നാശമുള്ളൊരു ശരീരമാത്രമ-
ക്ലേശമിന്നു പരിരക്ഷ ചെയ്യുവാൻ
ആശയോടു പരഹാനി ചെയ്യുവോൻ
മോശ, മില്ലതിനു കില്ല തെല്ലുമേ.

ആകയാൽ ഗരുഡഭക്ഷണത്തിനായ്
ചാകയെങ്കിലിവനായിടാമെടോ
ശോകമററു നിജ മാതൃയുക്തനായ്
പോക നിന്നുടെ പുരത്തിലേക്കു നീ."

ശംഖചൂഡൻ ഈ വാക്കു കൈക്കൊള്ളായ്കയാൽ ആയാളെ അറിയിക്കാതെ നാഗവേഷത്തിൽ ജീമൂതവാഹനൻ കൊലക്കളത്തിൽ ചെന്നതിൽപ്പിന്നെ അവിടെ ഉണ്ടായതു് ആ ബാലൻ കാണുന്നതു് ഇങ്ങിനെയാണു്:—

"മാമലപ്രകരവും മറിച്ചിടാൻ
കേമനെന്ന നിലയോടുകൂടവേ
ആ മിനിട്ടിലവിടത്തിലൊക്കെയും
ഭീമമാകുമൊരു കാററടിച്ചതേ.

അപ്പുമാൻ വധശിലാസ്ഥനായപോ-
തൊപ്പമത്തലതിയായ് ഭവിക്കയാൽ
കെല്പുവിട്ടു മുറയിട്ടു കഷ്ടമ-
ന്നബ്ധിയിൽ തരുകുലങ്ങളും വീണുപോയ്.

നീളുതന്നുടയ രാശിരത്നമാ-
യോരു കണ്ണിണ മിഴിച്ചു നിശ്ചലം
ധീരധീരനവനിൽപ്പെട്ടും കൃപാ-
ഭാരമറ്റു ബത, നോക്കി നിന്നതേ.

ആയമപ്രിയസഹോദരീഭ്രമം
മായമററു ഏളി ചേർത്തുകൊണ്ടുടൻ
തോയമങ്ങളെ മറച്ചു വന്നൊരാ
ച്ഛായയപ്പൊഴവിടെപ്പരന്നിതേ.

എന്തുവാനിലു വന്നതെന്തു വൻ
ജന്തുവർഗ്ഗമകതാരിലോക്കവേ,
ചിന്തുമുഗ്രതയൊടും ഭുജംഗമം
ഹന്തമാന്തു ഖഗരാട്ടമെത്തിനാൻ.

ചാരുവാം ചിറകടിച്ചു ഭൂമിയിൽ
ചേതമാസകലവും നടുങ്ങവേ
വാതവേഗമൊടധഃപതിച്ചു ജീ-
മൂതവാഹനനെയാഹരിച്ചതേ.

ബോധിസത്വകലയെന്നമൊന്നുമേ
ബോധിയാതവനെയാ ഖഗേശ്വരൻ
ആ ധരാഗ്രമതിലാഞ്ഞു കൊണ്ടുപോയ്
ബാധവിട്ടു പലഹാരമാക്കുവാൻ.

അനന്തരം ജീമൂതവാഹനനെ കൊത്തിത്തിന്നുതുടങ്ങിയ ഗരുഡന് ഇടയ്ക്കുവെച്ച് ശങ്കയുണ്ടായി:—

“വീരാഗ്രേസരനിക്കുട്ടി
യാരാണിന്നെൻെറ ദൈവമേ,
ധാരാളം ഞാൻ ഭുജിച്ചിട്ടും
നേരായ് തോന്നിപ്പതെന്തിവൻ?”

അപ്പോഴും ജീമൂതവാഹനനിൽനിന്ന് ഇങ്ങിനെ പ്രോത്സാഹനമാണുണ്ടായത്:—

"ഒഴിഞ്ഞില്ലെൻെറ മേൽ ചോര,
കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലിറച്ചിയും,
വഴിഞ്ഞീടുന്നുമേ തോഷ-
മൊഴിഞ്ഞീടേണ്ടതിന്നെടോ."

മേജറായിട്ടില്ലാത്ത ഒരു കൊച്ചനിൽനിന്നാണ് ഈ ശ്ലോകങ്ങൾ പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതെന്ന് ഇടയ്ക്കിടെ ഓർക്കുവാൻ നമുക്കു കുറച്ചു പണിപ്പെടേണ്ടിവരുന്നു. അക്കാലത്തു കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളിൽ കുശലന്മാരായ മുതിർന്നവരിൽ നിന്നുപോലും ഇതിലധികം സ്വാരസ്യം പദ്യങ്ങളിൽ പകർന്നു കണ്ടിട്ടില്ല. വെറും ബാല്യത്തിൽ തന്നെ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ അന്നത്തെ സുസമ്മതന്മാരായ കവികൾക്കിടയിൽ തുല്യസ്ഥാനം നേടിയിരിക്കുന്നുവെന്നതിലേക്ക് ഇതിലധികം വേണമോ ഉദാഹരണങ്ങൾ കാണിക്കുക. വിചാരവികാരങ്ങളുടെ നാനാത്വത്തിൽ മനസ്സുചെലുത്തി അവയെ മുറയ്ക്കു ഗ്രഹിക്കുവാനും ശരിക്കു പ്രയോഗിക്കുവാനും ആ ബാലനിൽ ദിവ്യമായി വിളങ്ങുന്ന വാസനാവിശേഷവും ഇത്രയും ഭാഗം കൊണ്ടുതന്നെ നല്ലവണ്ണം വെളിപ്പെടുന്നുണ്ട്.

ഇന്ദുമതീസ്വയംവരത്തിനു മുമ്പാണ് പണിക്കർ നാഗാനന്ദം രചിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു തോന്നുന്നു. പണിത്തരത്തിൻെറ കൈവേല ഈ ഇരുകൃതികളിലും ഏതാണ്ട് ഒരുപോലെയാണെങ്കിലും കേരളവർമ്മപ്രാസലീക്കു ഇന്ദുമതീസ്വയംവരത്തിൽ അല്പം അധികം കാണുന്നുണ്ട്. അതിൽ ഉൾപ്പൊരുളിന്നു നാഗാനന്ദത്തിലേക്കാൾ കട്ടി കൂടീട്ടുമുണ്ട്. എന്നാൽ നാഗാനന്ദം എഴുതുമ്പോൾ പണിക്കർക്കു പതിനഞ്ചു വയസ്സേ ആയിരിക്കു

യുള്ളു. പതിനഞ്ചു വയസ്സിൽ ഒരു കുട്ടി, ഇങ്ങത്ര പരിചിതമല്ലാത്ത ആ ജൈനസാഹിത്യത്തിൽ വാസനാബലത്താൽ ഉല്പതിച്ച്—

"പൂമാതിനുള്ള പുതുമാതിരി നാട്യരംഗ-
മാമായവന്റെ നിലയത്തിനകത്തുതന്നെ
സീമാവിഹീനമഹിമാവിയലുന്നതാകു-
മാമാന്യകല്പകമരം നിലനിന്നിരുന്നു"—എന്നിങ്ങിനെ സുന്ദരപദ്യങ്ങൾ പൊഴിഞ്ഞുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നുവെന്നത് കേരളസാഹിതീലോകത്തിൽ എന്നും വിലോപമുണ്ടാവാത്ത അത്ഭുതമല്ലയോ?

മൂന്നാംഖണ്ഡം

"സുവ്യക്തനായ്, സുസുഖിയായ്, സുഖമായ്, സുരക്ത-
മവ്യക്തനായധികനായണുവായമന്ദം
ദിവ്യപ്രദീപ്തിയൊടു ദിക്കുകളിലും വിളക്കം-
ദവ്യപ്രദായക ഭവാൻ ഭവുകം തരേണം."

എന്നിങ്ങിനെ പ്രാൎത്ഥനാരൂപത്തിൽ പല കൃതികളും ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അന്നത്തെ കവികൾ ഇത്തരം കൃതികളെക്കൊണ്ടാണ് സാമൎത്ഥ്യപരീക്ഷയിൽ ഏൎപ്പെട്ടിരുന്നതു്. നടുവത്തു് നമ്പൂതിരി, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ, കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി, കെ. സി. കേശവപിള്ള, കണ്ടൂർ, ഒടുവു് മുതലായവർ ഏതേതുമട്ടിൽ കവനത്തിലേക്കു തിരിയുന്നുവോ, ആ മട്ടിൽ തന്നേ മുന്നോട്ടു പായുവാൻ പണിക്കർക്കു മിടുക്കക്കൂടും. ആ വഴിക്ക് പല ഖണ്ഡകൃതികളും പണിക്കരിൽനിന്ന് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഇക്കൂട്ടത്തിലുള്ള വാസുദേവാഷ്ടകത്തിലെ ഒരു ശ്ലോകമാണ് മേലേ പകൎത്തിയിരിക്കുന്നതു്. താരുണ്യാരുണ്യത്തിൽത്തന്നെ ഇത്രയേറെയോ കവിതാവിലാസമെന്നു് പണിക്കരെയോൎത്തു് വിസ്മയം പെരുകിക്കൊണ്ടല്ലാതെ ഇതാ ഈ പദ്യങ്ങൾ വായിക്കാമോ എന്നാകട്ടെ:—

ദേഹാദിയിങ്കലഭിമാനമിയന്നപാര-
മോഹാഗ്നികൊണ്ടു കരിയുന്ന മമാന്തരംഗം
ഹാ, ഹാ, വിഭോ, കരുണയുററ ഭവൽ കടാക്ഷ-
നീഹാരധാരയതിനാൽ കുളിർമപ്പെടട്ടേ. 1

വാ, നാവിധം വലിയ വാരിധി, വൻ വനങ്ങളും,
നാനാ ദിഗന്തരമിതൊക്കെ നിറഞ്ഞു നിത്യം
മാനാതിശായി മഹിമാമിവിടുന്നു മായാ-
ദീനാവനത്താക്ഷമമഹോ, കളിയാടിടുന്നു. 2

നന്ദിച്ചു ലോകമുളവാക്കി, ഭരിച്ചുഴിച്ചു
തന്നിഷ്ടപോലെ വിലസുന്ന വിരിഞ്ചമൂർത്തി,
കുന്നിച്ച ഭക്തിയൊടിവൻ തവ പാദപത്മം
വന്ദിച്ചിടുന്നിതു വലച്ചിലൊഴിച്ചിരിപ്പാൻ. 3

മററിപ്പൊഴില്ലടിയനർത്ഥന, നിൻ പദത്താർ
പററിപ്പിരത്തനതരങ്കലി ഴുള്ളു പാരം
മുററിപ്പൊരത്താത ഭവാബ്ധമമറന്തു മോക്ഷം
പററിപ്പരം പരമമാം പദമേറണം ഞാൻ." 4

എത്ര ഉൽകൃഷ്ടമായ വിചാരഗതിയാണിതു്! വിശേഷിച്ചു് ആ ബാല്യത്തിൽ! അതാണിതിനുള്ള മെച്ചം. ഈ വാസുദേവാഷ്ടകത്തെ പിന്നീടെഴുതിയ ദുർഗ്ഗാഷ്ടകം 'വാഗ്വിലാസത്താൽ എത്ര കവിഞ്ഞു നില്ക്കുന്നുവെന്നു നോക്കാം.

"സകലയോഗിജനത്തിനുമുറംഭ്രമ-
ത്തികവുതീർത്തൊരു നിൻ പദപങ്കജം
അകമലർക്കകമാക്കി വരുന്ന മാ-
പ്പകലിവൻ കലിവന്മലനാശിനി"

എന്നിങ്ങിനെ യമകപ്രാസത്തോടു കൂടിയതാണു് തൽകൃതി.

“ഭവമനോഭയിതേ, പല കഷ്ടസം-
ഭവമൺച്ചുണയും ഗളതസ്കരൻ
അവരതം പ്രതിമാമൃതലിന്നിമേ
കവരുവാൻ വരുവാനിടയാകൊലാ”

എന്നു് ആ ബാലൻ ഉള്ളുരുകി പ്രാർത്ഥിച്ചിട്ടും ആ പ്രതിമയെ മാത്രമല്ലാ, അതു് ഉള്ളടക്കി വെച്ചിരുന്ന ഭാജനത്തെക്കൂടിയും ദൈവം കണ്ടുനില്ക്കവേ, ആ തസ്കരൻ തട്ടിക്കൊണ്ടു പോകയാണല്ലോ ചെയ്തതു്!

ആസ്വാദകമായ ഭാഷാസാരസ്യത്തിന്നു് ആ ഗ്രന്ഥാന്തകത്തിലെ വേറെ ശ്ലോകങ്ങളും കൂടിയും ഇവിടെ നിരത്താം:—

ചിരമിവൻ ഭവസിന്ധുവിലാർത്തിയാം
തിരയടിപ്പിലലഞ്ഞുലയും വിധൌ
തരമെഴും തവ സൽകൃപതോണിയാ-
ത്തരണമേ രണമേദുരവിക്രമേ! 1

തവ, രമേശവിധാതൃമുഖാമര-
പ്രവരമേദുരമാനസഹാസികേ,
സ്വവരമേകുവതിന്നവനമ്പെഴും
ശിവരമേ വരമേനി വണങ്ങുവൻ. 2

വിമലമാമലമാനിനി, ബാലനാം
മമഹിതം മഹിതന്നിൽ വിളങ്ങുവാൻ
ഇനി ഭവാനി, ഭവാഭിധസിന്ധുതൻ
സുതരണം തരണം തവ നോക്കകം. 3

എന്നീ പദ്യങ്ങളിൽ അനർഗ്ഗളമായി, സമൃദ്ധമായി പ്രവഹിക്കുന്ന മധുരവാക്പ്രവാഹം എത്ര സമ്മോഹനം!

അകമഴിഞ്ഞഘനാശിനി, നീ കൃപാ-
മികവെഴും കടനോട്ടമുതിർക്കുകിൽ
വികടബുദ്ധിവിളങ്ങുന്നൊരു വിഡ്ഢിയും
സുകവിയാം, കവിയാമിവനാരിലും. 1

ഭുവനവാസിജനം തലയാട്ടിടും
കവനരീതികളുണ്ടു മഹേശ്വരി,
അവ നമുക്കണവാനടി കുമ്പിടാ-
മിവനജേ, വനജേക്ഷണവന്ദിതേ! 2

വികൃതിവിട്ടു ഭവൽ പദസേവക-
പ്രകൃതിയായ്, കൃതിയായ്, ചതിയററിവൻ
സഞ്ചിതപാപമൊഴിക്കുകിലീശ സൽ-
സുകൃതമേ, കൃതമേതുമഹോ, മയാ.” 3

തെളിഞ്ഞുവഴിഞ്ഞ ഭക്തിവായ്പാൽ ഈ പ്രാർത്ഥനയെ ദേവി കൈക്കൊണ്ടിട്ടുണ്ട് നിശ്ചയം. മറെറാരിക്കൽ അദ്ദേഹം ദേവിയെ സ്തുതിക്കുമ്പോഴെയ്ക്കും ഇതിലുമെത്രയോ ഉയരെയാണ് എത്തിയിരിക്കുന്നതു്. ശംകരാചാര്യപ്രഭൃതികളുടെ ആ ദുർഗ്ഗമമായ വിചാരപഥത്തിൽ അദ്ദേഹം സച്ഛന്ദം സമ്മോഹനതരം ക്രീഡിക്കുന്നതു് ആ ദേവീസ്തവത്തിൽ കാണാം.

ഒന്നായ്ക്കാണും പ്രപഞ്ചച്ചെടിയുടെ മുരടാ-
ണെങ്കിലും ശാഖതോറും
ഭിന്നാകാരം ഭജിക്കും പ്രകൃതി, സുകൃതികൾ-
ക്കിഷ്ടസിദ്ധിസമൃദ്ധ്യൈ;

ഇന്നാകെത്തിപ്പുകാക്കും ത്രിഗുണമയി, മുടി-
ക്കുന്നതും പിന്നെ നീയാ-
ണെന്നാലെന്നാടലാററിഗ്ഗുണഗണമഖിലി-
ക്കാക്കുവാൻ ബന്ധമുണ്ടോ?

എന്നിങ്ങിനെയാണു് ആ സ്തവം ആരംഭിക്കുന്നതു്. നാനാത്വത്തിൽനിന്നു് ഏകത്വം കാണുകയെന്ന ആ വേദാന്തത്തിൽ ഇവിടെ കവിയുടെ സങ്കല്പം എത്തിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. കരുതലോടെ പൊരുളടക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ഇതിലെ ശബ്ദപ്രയോഗമാവട്ടെ, ആലോചനാമൃതവുമാണു്. ജഗന്മൂലകന്ദം എന്നുള്ള പൂർവ്വകവിവാക്കിനെ പ്രപഞ്ചച്ചെടിയുടെ മുരടു് എന്നു് ഭാഷയിലാക്കിയതു് എത്രസുന്ദരം! ഇങ്ങിനെ സങ്കല്പം കഴിഞ്ഞു് കവിയിതാ ഇഷ്ടദൈവതത്തെ പ്രത്യക്ഷമാക്കുന്നു:—

കാദംബക്കാട്ടിലത്യുജ്ജ്വലകനകമണീ
മണ്ഡപത്തിങ്കലാവിർ-
മോദം മാണിക്യവീണാമധുരരവമിണ-
ങ്ങുന്ന ഗാനങ്ങൾപാടി,
വേദജ്ഞന്മാർക്കുപോലും വെളിവിലറിയുവാ-
നാവതല്ലാ, തവിദ്യാ-
ച്ഛേദം ചെയ്തുല്ലസിക്കും പരമശിവപരാ-
ശക്തി പാലിക്കണം നീ.

ഈ ദർശനം പൂർവ്വികന്മാരായ സംസ്കൃതകവികൾക്കു് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതാണെങ്കിലും അതു് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടെ ഭാഷയിലാക്കിയപ്പോൾ ഹൃദയാഹ്ലാദകത്വം നമുക്കു് ഒന്നുകൂടിയും വർദ്ധിച്ചുമട്ടായി. ആസ്തവത്തിൽ, പൂർവ്വകവിയെ അനുകരിക്കയല്ലാ അ

ദ്ദേഹം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. സംസ്കൃതത്തിലെ ആ പൂർവ്വ കവി പ്രയോഗം മനസ്സിൽ കടന്ന് നല്ലവണ്ണം ദഹിച്ചതിൽപ്പിന്നെ, സ്വന്തം ഭാഷയിൽ, സ്വന്തം ബുദ്ധിപ്രകാശത്തിൽ സ്വന്തമായിത്തന്നെ വെളിപ്പെട്ടിരിക്കയാണിത്.

ഇഷ്ടദൈവതത്തിന്റെ ഭൂതിയെക്കുറിച്ച് 'അത് ആരറിഞ്ഞു' എന്ന അത്ഭുതത്തോടെ കവിഭൂഷൻ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ കാണുന്നതു നോക്കുക:—

ശ്രീകാന്താക്ഷിക്കു രാഗപ്പൂന്തുമയരുളീടും-
    നിദ്രയായ്, ഭദ്രമസ്സ-
ശ്രീകാളും ശങ്കരൻ തൻ നിടിലമിഴി നടു-
    ക്കാമലി ഭൂതാഗ്നിയായി
ലോകാക്ഷികളിലും, തൻപുരമെയുമെരിയും
    ദീപ്തിയായിപ്പലേമ-
ട്ടാകാരം പൂണ്ടതായേ, തവമഹിമ മഹാ-
    ദേവി, മററാരറിഞ്ഞു. 1

പ്രാണായാമാദി നാനാവിധവിധികളൊടും
    നാസികാഗ്രത്തിലക്ഷി-
ക്കോണാക്കും സംയതാത്മാക്കളിലിതുവരമാ-
    റച്ചമസ്സായിരിക്കെ,
വീണാലാപേ, വിശിഷ്ടശ്രുതിയുമറിവും
    നൽകുവാൻ വന്ന നിന്നെ-
ക്കാണാമത്രേ നിലാവിൻപടി, തിരുവടിതൻ
    തത്ത്വമെന്താരറിഞ്ഞു! 2

ചിൽപ്പൂമാധ്വീകധാരേ, ചിണ്ഡിചിണ്ഡിനിനദം
ചിന്തുമാറത്ത്യഘോസ-
ക്കൂറ്റപ്പൂമോദംവെള്ളത്തും ഭവതിഭവമുഖാ-
ബ്ജത്തിലേ ഭൃംഗിയായും,
പൊൽപ്പൂമാതിൻ മണാളൻമലർമകനിവരാൽ
പൂജ്യപാദാബ്ജയായും,
നിൽപ്പൂ മീനാക്ഷി, നിൻമാനസമഹിമ വെവ്വം-
ചാണ്ടി ഞാനെന്തറിഞ്ഞു! 3

ശ്രീചക്രത്തിൻനടുക്കം, ശ്രിതജനഹൃദയ-
ത്തട്ടിലും, ദുഷ്ടദൈത്യ-
ശ്രീചക്രത്തെപ്പിളപ്പാനടരിട്ടമൊരിടം
തന്നിലും മിന്നൽ പോലെ
വാചസ്സംശുദ്ധി വർദ്ധിച്ചവരുടെ രസനാ-
ഗ്രത്തിലും നീജയിപ്പൂ
നീചന്മാരെന്തറിഞ്ഞു തവ മഹിമ മഹാ-
യന്ത്രതന്ത്രാധിവാസേ!

പ്രാപഞ്ചിക സർവ്വസ്വത്തെ മൂർത്തിമതിയാക്കി, ദിവ്യസുന്ദരാലങ്കാരങ്ങളാൽ പരമദർശനീയയാക്കി, ജനസാമാന്യഹൃദയത്തിൽ ദീപമാക്കിക്കൊണ്ട് ജ്ഞാനവൃദ്ധന്മാരായ പൂർവ്വകവികൾ നേടുകയുണ്ടായതിനെ ഇതിലധികം മനോജ്ഞമായി ഭാഷയിലാക്കുന്നതിന്ന് ആർക്കായിട്ടുണ്ട്. ഈ സ്തവത്തിൽത്തന്നെ ദേവിയിൽ ഇപ്പോഴത്തെ സയൻസിന്റെ ബീജം പോലും കവി കാണുന്നുണ്ട്:—

ച്ചൂടേറും തീയ്യ്, നീർ, കാററിവയുടെ ഗതിയാൽ
ചുററുവാൻ വേണ്ട മാറ്റ്-
ത്തുടേ മൂന്നാണി താഴ്ത്തി ത്രിഗുണനിലയമാം
ലോകയന്ത്രത്തെ നിർത്തി,
കേടേററാലായുധം പൂണ്ടതിന്റെ കുറവു തീ-
ർക്കുന്ന നീ ശില്പവിദ്യാ-
വിദേ, തവ ത്രികോണാഗമമിവനുപദേ-
ശിച്ചു രക്ഷിച്ചിടേണം.

ഇനിയിതാ ഈ രസഫലിതം വാഗ്വൈചിത്ര്യത്താൽ എത്ര സരസമായിരിക്കുന്നു:—

സാരള്യമാം ഖണ്ഡഖണ്ഡച്ചളി കളവതിനാ-
യാസുരക്കാടെരിച്ചു-
ന്നേരത്തെ, വാട്ടമേൽക്കാതമരിനിര കളി-
പ്പിച്ചു നീയെന്നു കേൾപ്പൂ;
പാരം ചിന്താഗ്നി വേവിച്ചൊരു മമ ഹൃദയം
ശുദ്ധമാക്കുന്നതിന്നോ
ഭാരം, ചാരം ചുമക്കുന്നൊരു നിയമമെഴും
നീലകണ്ഠന്റെ ജായേ.

ഇതിൽ, ഖാണ്ഡം, ചളികളയൽ, കാടെരിക്കൽ, അമരിനിര, വേവിക്കൽ, ചാരം ചുമക്കൽ, നീലകണ്ഠൻ എന്നീ പദങ്ങളിൽ മുഴച്ചുനില്ക്കുന്ന ഫലിതം ഓക്കുന്തോറും അധികമധികമാണ്.

കാലാഗ്നിജ്വാലപോലേ കരുമനകളിയാ-
ട്ടുന്ന കൈവാളിളച്ചും,
ഖേലാഹുങ്കാരമാർന്നും മുളമണിമയ-
പ്പൊഞ്ചിലമ്പൊച്ച പൂണ്ടും

നീലാളിപ്പൂങ്കുഴൽക്കെട്ടണിമലർ വിതറും-
മട്ടിൽ യുദ്ധക്കളത്തിൽ
ച്ചേലായ് നൃത്തം ചവിട്ടും നടവരദയിതേ,
ദേഹി മേ ദേഹസൌഖ്യം.

എന്നു് ആ സ്തവത്തെ കവി ഉപസംഹരിക്കുന്നു. രൌദ്രഭാവത്തിൽപ്പോലും മോഹനരൂപദർശനം! കാലാഗ്നിജ്വാലയിൽ നവമലരഴക്! കൈവാളുലച്ചിലിൽ കളമൃദുളനാദം! ഘോരയുദ്ധത്തിൽ ചാരുനൃത്തം! അതാണിതു്!

ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ കണ്ട ഈ ദേവീവിലാസം പോലെ തന്നെയാണു് അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നുണ്ടായ ആ ഭാഷാവിലാസവും. ആ ഭാഷ എത്ര ശുഷ്കവിഷയത്തിൽ പ്രവേശിച്ചാലും അതിൽനിന്നെല്ലാം കളമഞ്ജുളഗാനമേ കേൾക്കാനുണ്ടാകയുള്ളു. വെറും ഗദ്യത്തിൽ നീട്ടിപ്പരത്തിയെഴുതുമ്പോൾക്കൂടിയും, വൈദേശികത്വത്താൽ അത്ര ഹൃദ്യമാവാത്തതാണു് ഇന്നാട്ടിലെ ജനസാമാന്യത്തിനു് യൂറോപ്യൻ ചരിത്രം. എന്നാൽ, അതു് പണിക്കരുടെ ഭാഷയിൽ പദ്യത്തിലായപ്പോൾ ഏററവും ശ്രവണസുഖദമായ്ത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

തണ്ടാർമാതിൻ പരിചിഹ്നതുഷാരാംശനായ-
ത്തിൻെറ പുണ്യം-
കൊണ്ടാനന്ദംപെടുമെലിസബത്തെന്നു
പേർകൊണ്ട റാണി
ഉണ്ടായ്പ്പണ്ടാളവളബലയെന്നാകിലും
തൻവെലത്താ-
ലുണ്ടാക്കിത്തീർത്തിതു കുശലവും
ക്ഷേമവും നാട്ടുകാരിൽ.

എന്നിങ്ങനെ ഹാനോവർവംശാവലിയെപ്പററി ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ സസഭത്തിൽ . പാടിയപ്പോൾ അതു് ബാലന്മാർക്കുകൂടിയും സന്തോഷം ഏററു പാടാവതായി.

പൌരന്മാർ തങ്ങടെ ഹിതമറിഞ്ഞീമഹാ
        രാജ്ഞി താനേ
പൌരരെസ്സൃത്യാസമധികവണിക്സംഘ-
        മൊന്നേൽപ്പിട്ടതി
ധീരന്മാരാം ചിലരെ ഭരമേല്പിച്ചു സാ-
        മ്രാജ്യസിദ്ധി-
മപാരം കാണിച്ചിതു കവികലോൽഗീത-
        ചാരിത്ര്യവൃത്തി.

ഈ രാജ്ഞിയിൽക്കൂടി എലിസബെത്തിനെയും ഈസ്റ്റിന്ത്യാകമ്പനിയേയും കാണുമ്പോൾ ആർക്കല്ലാ അതു് ഹൃദയംഗമം!

പാറക്കല്ലിൻ പടി പതപെരുത്തുള്ളോ-
        രുള്ളോട്ടുകൂടി-
ച്ചുററത്സാര്യൻ ചപലതമുഴത്തക്രമം
        ചെയ്തമൂലം
ക്രൂററാകെ പ്രജകളിളകിത്തദഭയം
        ചെയ്തു, രണ്ടാം
ചാറത്സിന്നും ജനതതിപരാഭൂതിയെ-
        ച്ചെയ്തിതന്നാൾ

അന്തശ്ഛിദ്രക്കാറകലുതമമ്പു് ഭൂതലം
        പൂതമാക്കി-
ച്ചന്തംപോലെ ചതുരമതിയാംക്രോംവെ
        ല്ലപ്പം ഭരിച്ചു,

ഹന്ത, ശ്രീമാനവന്മൃതിപ്പെട്ടു,
പിന്നെഴുമത്തി-
ന്നന്തം വന്നു കലഹകലുഷീഭൂതമായ്-
ത്തിൻരാജ്യം.

എന്നിങ്ങിനെയാണ് ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ ആദർശകാലം കവിനമുക്ക് കാണിച്ചുതരുന്നത്. ഗ്രേറ്റ്ബ്രിട്ടൻ സമസ്തം അതിൽപ്പിന്നെ—

ശസ്ത്രാചാരക്രമഘടിതമാം പാർല്യമെ
ണ്ടിന്നു കീഴായ്
ധ്വാന്തസ്താരാതിപ്രകരമുദയം ചെയ്തു
ഹാനോവർവംശം.

പിന്നെ, ആ വംശത്തിന്ന് ഉണ്ണായി, ദേവശ്രേഷ്ഠപ്രതിമഗുണനായ ആദിമൻജോർജ്ജുഭൂപൻ രക്ഷണമായി.

ശീലം നന്നാകിലുമരചനോടൽപതി-
ഷ്ണുപ്രിയത്വം
മൂലം യഥാസ്ഥിതജനമെതിർത്തേറെ-
മല്ലിട്ടു, പക്ഷേ,
മൂലത്തോടേ നൃവരനവരെസ്സംഹരി-
ച്ചേപ്പെട്ടതീ
കാലത്തിന്നൊത്തൊത്ത പൊതുജനാധാരമാ-
പ്പാർല്യമെണ്ടിൽ.

എന്നതാണ് അന്നുണ്ടായ മുഖ്യസംഭവം. പിന്നെയുണ്ടായത്—

അക്കാലത്തിൽ സ്പെയിനിലെ നൃപൻരാജ്യ
ലോഭം നിമിത്തം
വക്കാണിക്കാൻ വളരെബ്ബലമൊത്തെത്തി-
യെന്നാകിലും താൻ

മിക്കാലാദ്യസ്ഥിതികളെയറിഞ്ഞൊരോറാ-
നിംഗ്ലീഷുകാരോ-
ടൊക്കാതുള്ളിൽ ത്രപയുമഴലുംപൂണ്ടുടൻ
പിന്തിരിച്ചാൻ.

ഈ ഒട്ട്, ഈ മന്നവമണി പതിമൂന്നുകൊല്ലം സമിഥാക്ഷേമം, സമ്പത്സഹിതം, അഴലില്ലാതെ രാജ്യംഭരിച്ചു.

സോമശ്രീമാൻ തദനുനൃപനായ്വന്നു
രണ്ടാമനാം ജോ-
ർജ്ജാമൽപ്പൂമാതിവശനായ്ക്കളിത്തോഴി
പോലായിരുന്നു.
സ്പാനിഷ്യാം,രാഷ്ട്രീയ,തുലരാം ഫ്രഞ്ചുകാ-
രിപ്പുറഞ്ഞോർ
മാനിതച്ഛത്തോടടർപ്പൊരുതിയന്നാംഗല-
ക്കാധിനൽകി;
ഗൌനിക്കാനില്ലതു, പകരമായ് ഫ്രഞ്ചു-
കാരെക്ഷണത്തിൽ-
ത്താനിന്ത്യാന്തസ്സുമവിധിയാൽതാഴ്ത്തിനാ-
രാംഗലന്മാർ.

അതിൽപ്പിന്നെ മൂന്നാം ജോർജ്ജിന്റെ കാലത്തിലേക്കു കടക്കുന്നു.

വീരക്കെല്ലാമണിമകുടമായ്‌വാഴി-
യൊക്കെപ്പിടിപ്പാ-
നാരംഭിച്ചോരമിതബലമൊത്തുള്ള-
നെപ്പോളിയാഖ്യൻ

വൈരംമൂത്തിന്നൃപതിയോടെതിരെത്ത-
ങ്കിലും ധീരരിംഗ്ലീഷ്-
കാരാഗ്ഘോരാക്രമിയുടെ മദം തീൎത്തു
ബന്ധത്തിലാക്കി.

ഇങ്ങിനെയൊരു വിജയം മഹത്തരമായി ഉണ്ടായെങ്കിലും,

പണ്ടാംഗ്ലേയൎക്കധിഗതമമേ-
രിക്കയാം രാജ്യമന്നാ-
ളുണ്ടായ്പ്പൊന്നോരടരിലവിടെ-
പ്പാൎക്കുവോർ കൈക്കലാക്കി.

എന്നൊരു നഷ്ടം അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുമുണ്ട്. തന്മൂലം:—

പോരിൽ ദ്രവ്യച്ചെലവധികമായ്
പ്പോകയാലകമാനം
ദാരിദ്ര്യം മൂത്തൊരുപടി കടം-
പെട്ടു ബ്രിട്ടീഷിനന്നാൾ.

അതിന്നു് കവി കാണുന്ന സമാധാനം ഇതാണ്:—

പോരിന്നല്ലോധന, മതു ലഭിക്കേണ്ട-
മല്ലാതെ മൎത്ത്യൻ
പാരിൽ ജീവിക്കരുതു നിധികാക്കുന്ന
ഭൂതം കണക്കേ.

ഇങ്ങിനെ മൂന്നാം ജോൎജ്ജിന്റേയും പിന്നെ നാലാം ജോൎജ്ജിന്റേയും കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ നാലാംവില്യം സിംഹാസനസ്ഥനായി.

ചട്ടംനിർമ്മിച്ചവനഗതികൾ-
ക്കൊക്കെയും രക്ഷനൽകി,
പ്പൊട്ടന്മാരാമടിമകളെ വി-
ല്ക്കുന്ന ചട്ടം നിറുത്തി,
ചിട്ടയ്ക്കാക്കി നഗരഭരണം,
ക്ഷാമരോഗാദിയെല്ലാം
വിട്ടകാലം ജനതാ നതാരിങ്ക-
ലാനന്ദമാർന്നു.

കല്യശ്രീയും, കരളിനലിവും, കാന്തിയും ചേർന്ന വീരാഗ്രണിയായ ആ നാലാംവില്യം വിധിവശാൽ അന്തരിച്ചപ്പോൾ—

ശല്യംകൂടാതധിപതിപദം
പ്രാപ്തയായ് പ്രാപ്തിമൂലം
തുല്യതാംവിട്ടൊരു ഗുണവതീ
റാണി വിക്ടോറിയാഖ്യ.

ഇനി വിക്ടോറിയയെക്കുറിച്ചുള്ള കീർത്തനമാണ്:—

ക്ഷ്മാമാപോതം ക്ഷ്മയെയുഴവൻ
കാക്കുവാൻ വന്നസാക്ഷാൽ
പൂമാതാകും പരിചു പുരു പുണ്യ-
ങ്ങളാൽ പൂർണ്ണയായി
സാമാന്യം വിട്ടൊരു കരുണ പൂ-
ണ്ടിജ്ജനങ്ങൾക്കശേഷം
കാമാവാപ്തിക്കമരതരുവായ്
വാണതീറാണിയല്ലോ-

സേനാക്ഷോഭം സമരമിവകൊ-
ണ്ടാകുലപ്പെട്ടുഴന്നോ-
രീനാടിന്ത്യാഖ്യമധിപരാം
കമ്പനിക്കാരിൽനിന്നും

താനാരെസ്സൂയേററലിവൊട്ടുമരി-
ച്ചുരുവാഴുന്നവൾ-
ന്നാനന്ദപ്പൂരമ പുത്രതായ്-
ച്ചേൎത്തതീ റാണിയത്രേ.

വിക്ടോറിയയെ പിന്തുടൎന്ന എഡ്വേൎഡിനെക്കുറിച്ച് കവി പറയുന്നതു് അമലഹൃദയനും പരഹിതപരനമായ അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ-

അത്യാനന്ദായിരാജ്യം
വാഴാൻ ഭാഗ്യം വളരെയവരന്മാൎക്ക്
സിദ്ധിച്ചതില്ലാ--"എന്നാണ്.

ഇപ്രകാരം വൎണ്ണിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന് ആ ദ്വീവംശാവലിയെക്കുറിച്ചുള്ള കീൎത്തനം ഇങ്ങിനെ സമാപിക്കുന്നു:—

ത്തപ്പാരതെഡ്വേൎഡരചതനയൻ
പഞ്ചമൻ ജോൎജ്ജുതാനി-
ന്നിപ്പാരിന്നുള്ളധിപനവിടുന്നിന്ത്യയിൽ
ചക്രവൎത്തി
ഇപ്പാരതിൽപ്പണിയുക മഹാലോകരേ
നിങ്ങളെന്നാ-
ലപ്പാലാഴിപ്പൂകളെഴമിളാവല്ലഭൻ
നല്ലതേകും.

പാരിന്നാഥൻ, പടുമതി, പരിപൂൎണ്ണ-
ലാവണ്യപൂരൻ
നാരിശ്രേണികണിതിലകമാം മേരിയെ-
ത്തന്നെ വേട്ടാൻ

ചാരിത്രത്തെച്ചെറുതു പിഴകൂടാതെ
ദീക്ഷിച്ചുപോരു-
ന്നോരിക്കൂട്ടർകലകലികയെക്കണ്ടു
കൂപ്പേണ്ടതത്രെ.

ആയുസ്സാരോഗ്യവുമളിമനൈശ്വര്യം
നല്ലപുത്ര-
ശ്രീയുംകൂടിസ്സുമതി നൃപനും മേരിയാം
റാണിയാളും
ഇരുവരുമേലിൽ കൃപയുമതിവാത്സല്യവും
പൂണ്ടുനോക്കാ-
നായുന്മേഷത്തികവൊടു ജയിക്കേണമാ-
ചന്ദ്രതാരം.

ഇതിന്നു പുറമെ ഇനിയൊരു ഭൂപാലമംഗളംകൂടി ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ വകയായിട്ടുണ്ടു്. അതിൽ ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യത്തെയും ജോർജ്ജ ചക്രവൎത്തിയെയും . കുറിച്ചു് വൎണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു് സമൃദ്ധസാരസ്യത്താൽ ആകമെന്നും ഹൃദ്യമാണു്;—

നാട്ടിൽ പരിഷ്കാരരസപ്രവാഹം
കൂട്ടിപ്പുളയ്ക്കുന്ന ഫലങ്ങളോടും
ബ്രിട്ടീഷുസാമ്രാജ്യമതം സമൃദ്ധി-
പ്പെട്ടിന്നു മിന്നുന്നു വിലാസപൂൎണ്ണം. 1

എതിൎക്കുവാനാൎക്കുമട്ടതിടാത്ത
സ്ഥിതിക്കുറപ്പോടുമുയൎച്ചയോടും
ഇതിന്റെ ശാഖാവലി നാലുപാടു-
മതിൎത്തിനോക്കാതെ പടൎന്നിരിപ്പു. 2

കല്പദ്രുമംപോലെ ഛായക്കശേഷം
കമ്രം വളൎന്നോരിതിന്നു കീഴിൽ
കാലത്തു വിശ്രാന്തി ലഭിക്കമൂലം
കാളുന്ന താപം കളയുന്നു ലോകം. 3

സാമന്തഭൂപാലരിതിൻചുവട്ടിൽ
കമ്രം സമാധാനമിയന്നിടുന്നു
സീമന്തിനീദൃഷ്ടിശരങ്ങളാൽത്താ-
ന്നീ മന്നവൎക്കിന്നഭിമാനഭംഗം. 4

ഉരമട്ട മാനത്തിലുയൎന്നതാമി-
സ്സാമ്രാജ്യവൃക്ഷത്തിനു കാവലായി
ഉരജ്ജ്വലസച്ചലാഡംബരസാരനാഥാം
ജ്ജ്വല്ലുല്ലസിക്കുന്നിതു സാഗ്വൈരമൻ. 5

നാനാമതാചാരപരാധിവാസ-
സ്ഥാനായിതം മണ്ഡലമിന്നഖണ്ഡം
താനേകനായിട്ടൊരു വീടുപോലെ
താനേ ഭരിക്കുന്നിതു ചക്രവൎത്തി. 6

കാലത്തിനും കാരണമായ് ജഗത്തി-
ന്നാലംബമായിങ്ങു വെളിച്ചമേകി
ചോരത്തുടുപ്പേറെറാരു മണ്ഡലാഗ്രം
ചേരുന്ന ഭാസ്വാന്നിതൻ നൃപാലൻ. 7

രാജന്യവംശത്തിനൊരിന്ദ്രനായും
തേജസ്സുകൊണ്ടുജ്ജ്വലിതാഗ്നിയായും
പ്രജാഗണത്തിൽ സമവൎത്തിയായും
സൌജന്യസംബന്നിധിതന്നെയായും 8

വാരാശികൾക്കൊക്കെയുമീശനായും
നേരായ് ജഗൽപ്രാണഗുണംവഹിച്ചും
ശ്രീരാജരാജേശ്വരനെപ്പോലിക്കിപ്പ-
സാരാംഗദ്രുതൻ സദസം ജയിപ്പൂ. 9

ഈ കൃതിയും ഇതിന്മുമ്പു പറഞ്ഞ ഹാനോവർ വംശാവലിയും ജോർജ്ജുചക്രവർത്തിയുടെ പട്ടാഭിഷേക കാലത്തു് എഴുതിയവയാണു്. അക്കൂട്ടത്തിൽ സാമ്രാജ്യഗാഥ എന്ന കിളിപ്പാട്ടും പണിക്കർ ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടു്. അതിൽനിന്നക്കൂടിയും ചില ഭാഗങ്ങൾ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം. പൂർവ്വകവിയായ ഭാഷാപഞ്ചതന്ത്രകാരനെ പണിക്കർ ഈ സരണിയിൽ അതിശയിക്കുന്നതു നോക്കുക:—

വിത്തവും പ്രാണങ്ങളും പാലിച്ചു നീതിന്യായ-
സത്തരം പിഴയ്ക്കാതെ നിത്യവും നടത്തിയും,
ജാതികൊണ്ടുയർച്ചയോ താഴ്ചയോ ഗണിക്കാതെ
ഭൂതകാരുണ്യം പൂണ്ടുമേധയുള്ളവർക്കെല്ലാം
വാദമററുദ്യോഗങ്ങളോരോന്നു നൽകിസ്സദാ
വാദപണ്ഡിതന്മാരെസ്സൽകരിച്ചുയർത്തിയും,
പക്ഷപാതമായ് ദണ്ഡ്യരക്ഷയോ, രക്ഷ്യന്മാർക്കു
ശിക്ഷയോ നൽകി പ്രജാഭക്ഷണം ചെയ്യാതെയും,
ബലസന്നാഹം പടക്കപ്പലും പട്ടാളവും
യുദ്ധസാധനങ്ങളും യുക്തമായൊരുക്കിയും,
സാർവ്വഭൌമരെപ്പോലും സാമന്തരാക്കിക്കൊണ്ടും,
സർവ്വകാലവും ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യം ജയിക്കുന്നു.
ന്യായമായ്ക്കരം പതിപ്പിക്കയാലിതിന്നതി-
രായിരം കരംകൊണ്ടുമർക്കനാലലംഘിതം
സാഗരം കിടങ്ങായും മലകൾ മതിലായു-
മേകമന്ദിരംപോലെ കാണുമിസ്സാമ്രാജ്യത്തിൽ

പുഞ്ചിരിപ്പൂത്തുമപൂർണ്ണാഞ്ചിതരസം സദാ
സഞ്ചരിക്കുന്നു സമാധാനദേവതതാനേ.
വാനവന്മാരെപ്പോലെ ഭൂമിയെ സ്പർശിക്കാതെ
മാനമാർന്നിതിലുള്ള വാനവപ്പരിഷകൾ
ആവിവണ്ടികളിലുമാകാശയാനത്തിലു-
മാവിധമകന്നൊത്തവണ്ണമേ ചരിക്കുന്നു.
ബ്രിട്ടീഷുസിംഹക്കൊടിക്കൂറതന്നിളംകാററു
തട്ടീടുന്നവർക്കാമോദമെത്തുമെപ്പോഴും.
വിട്ടീടും മഹാഭയമായതിൻകീഴിൽച്ചെന്നു
പെട്ടിടിലെന്നു നമുക്കെല്ലാർക്കുമനുഭവം
കൈയൂക്കുകൂടുന്നവൻ കാര്യക്കാരനെന്നോ-
ത്തീയൂഴിയെല്ലാം മുടിഞ്ഞതുമോരോരോ സ്വപർ
ത്ഥങ്ങൾതങ്ങൾക്കുചേരും ധർമ്മങ്ങൾ തിരിയാതെ
തങ്ങളിൽത്തല്ലും കൊന്നും നാട്ടുവാണിതു മുന്നം;
ആയബാധകളൊന്നുമിങ്ങിനി വരാതെക-
ണ്ടായതു ജനാശ്വാസനിശ്വാസഹേതുതന്നെ.
ഉള്ള വസ്തുവും തറക്കല്ലുമേ പൊളിച്ചാകെ-
ക്കൊള്ളചെയ്തുള്ളാടവും കൊള്ളിവെച്ചെരിക്കുവാൻ
കള്ളന്മാർ വരുന്നുവെന്നുള്ള പേടികൊണ്ടുട-
ലുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞിപ്പോളിരിപ്പോരില്ലയല്ലോ.
വെള്ളക്കാരുടെ രാജ്യതന്ത്രത്തെ വിനോദിച്ച്,
വെള്ളത്താർമകൾ വിളയാടുന്നു വേണ്ടുംവണ്ണം;
വീര്യവും വിഖ്യാതിയും ചേരുമീ ബ്രിട്ടീഷായ
സൂര്യനിങ്ങുദിച്ചുയർന്നുജ്ജ്വലിക്കയാലേ
ദുഷ്പ്രഭുക്കളും ദുരാചാരതൽപരന്മാരും
നിഷ്പ്രഭന്മാരായ്വന്നു ശത്രുസഞ്ചയംപോലെ

അന്ധവിശ്വാസങ്ങളുമന്ധകാരവും കല-
ന്നന്ധതാമിശ്രംപോലെ കലന്നോരവനിയിൽ
വിദ്യയും വെളിച്ചവും ഹൃദ്യമാമുത്സാഹവും
സദ്യശസ്സമൃദ്ധിയും ശാന്തിയും വളൎത്തതേ.
പഞ്ചസാഗരത്തിലും പഞ്ചഭൂഖണ്ഡത്തിലും
ചഞ്ചലമാവമെന്യേ തഞ്ചുമിസ്സാമ്രാജ്യത്തെ
നെഞ്ചകത്തേററം ദയാഭാരമാൎന്നെഴും ജോൎജ്ജു
പഞ്ചമൻ ചക്രവൎത്തി നീതിമാൻ ഭരിക്കുന്നു.

ഇതിലെ 'ഒഴുക്കു പദലാളിത്യം പഴക്കമിവയൊക്കെയും' കാണുമ്പോൾ, കിളിപ്പാട്ടെഴുതുന്നതിൽ പണിക്കൎക്കുള്ള മിടുക്കു് അന്യാദൃശമാണെന്നു് ആരും സമ്മതിക്കണം. ഇങ്ങിനെയുള്ള കിളിപ്പാട്ടു് പണിക്കരുടേതു് ഇനിയൊന്നു കൂടിയും നമുക്കു കിട്ടീട്ടുണ്ടു്. ഒരേ ഒരു രാത്രി-രണ്ടേരണ്ടു യാമം കൊണ്ടു് പണിക്കർ എഴുതിയതാണു് മങ്കിഗീത. മഹാഭാരതത്തിലെ ശാന്തിപൎവ്വത്തിൽ നിന്നാണു് ഇതു് എടുത്തിരിക്കുന്നതു്. ഗാനമാധുൎയ്യത്തെ ആസ്വദിക്കുന്നതോടുകൂടി പരിഭാഷാസാമൎത്ഥ്യത്തെ അഭിനന്ദിക്കുകൂടിയും നമുക്കു് ഇതിൽനിന്നു ചെയ്യാം. അത്രയും മനോഹരമായ ഗാനം— അത്യന്തതന്മയത്വം കൂടിയ തൎജ്ജമ എതൊരു ഭാഷയിലും ദുൎല്ലഭമാണു്. മൂലകൃതിയെ മുമ്പിൽ വെച്ചുകൊണ്ടു് ഈ സരസോജ്ജ്വലവിവൎത്തനത്തെ നമുക്കു നോക്കാം.

മൂലം

ധനമിച്ഛിച്ചിട്ടും മങ്കിയിച്ഛകെട്ടിട്ടുവീണ്ടുമേ
കുറച്ചുശേഷം മുതലാൽ വാങ്ങിച്ചു രണ്ടുകാളയെ.

വളൎന്നോരാപ്പൂട്ടുകാള രണ്ടും പൂട്ടാൻ വിട്ടമ്പൊഴേ
ഉരക്കിൽപ്പാഞ്ഞെത്താറ്റനട്ടുവിൽ നില്ക്കുന്നോരൊട്ടകത്തോ
[ടായ്.]
അവരെയുഴുമ്പൊഴേസ്കന്ധദേശംപൊടിയോടൊട്ടകം
ഏറ്റുപൊക്കിക്കാളകളേ കൊണ്ടുകണ്ടീ മഹാജവൻ
മഥിക്കുമൊട്ടകം കാളകളെക്കൊണ്ടോടിടുമ്പൊഴേ
ചാകാൻ പോകുന്നതായ്ക്കണ്ടു മങ്കിയിങ്ങിനെ ചൊല്ലി
[നാൻ

വിരുത്തം.

എങ്കിലോ പണ്ടു പണം നേടുവാൻ ദുര പൂണ്ടു
മങ്കിയെന്നൊരാൾ മനോരാജ്യമാൎന്നിരുന്നു;
മൂഢനാമവൻ പണം നേടുവാൻ പലതരം
പാടുപെട്ടഹോരാത്രം തേടിനാനെന്നാകിലും
ആശിച്ചവണ്ണം ധനമാഗമിച്ചില്ലാ, രണ്ടു
കാശിന്നും തിട്ടമായുള്ളതും കടപ്പെട്ടു.
ക്ലേശിച്ചതൊന്നുമാത്രം മെച്ചമായ്, പിറന്നോരു
രാശിതൻനിലപിന്നെ മാറുവാനെളുതാമോ!
ഒക്കെയും പുളിക്ലേറിവെങ്കിലും ദൃഢംകൊണ്ടു
നില്ക്കുവാനരുതാഞ്ഞു നീളവേ തിരിഞ്ഞവൻ
വല്ലതും വരുമെന്നു നിൎണ്ണയിച്ചവസാനം
നല്ലതായുള്ള രണ്ടു കാളയെക്കടം വാങ്ങി
ശേഷക്കാരെല്ലാം ഉണ്ണലോഷിച്ചു തടുക്കിലും
ശേഷിച്ചു പണംകൊണ്ടു ഘോഷവും പണിചെയ്തു.
ഘോഷത്തോടതിന്നുള്ളിൽ കാളകൾതമ്മെക്കെട്ടി-
ച്ച്ശോഷിച്ചോരവറ്റയ്ക്കു തീററയുമേററംനൽകി.
ശേഷിച്ചു കാളരണ്ടും പോഷിച്ചതായിക്കണ്ടു
തോഷിച്ചുള്ളിലേറ്റമവൻ ഭാഷിച്ചു പലതരം;

കണ്ടത്തിലൊരുദിനം കൊണ്ടുപോയ്ക്കൂനം വീണ
കണ്ഠത്തിൽ നുകംവെച്ചു കുണ്ഠിതം കൈവിട്ടവൻ
പൂട്ടുവാൻ മുതിർന്നപ്പോൾ കാളകൾ പിടിവിട്ടു
കൂട്ടുകാരനെത്തള്ളിക്കുതിച്ചാരെന്നേ വേണ്ടൂ !
പാപി ചെല്ലുന്ന ദിക്കിലൊക്കയും പാതാളമാ-
ണാപത്തായ് കലാശിച്ചുവെന്നോർത്തുമങ്കിതാനും
മാർഗ്ഗണംചെയ്തുകൊണ്ടു പിന്നാലെപോമ്പോളുരഃ
മാർഗ്ഗമദ്ധ്യത്തിൽ നില്ക്കുമൊട്ടകത്തോടു മുട്ടി;
കെട്ടിയ നുകംകവിഞ്ഞൊട്ടകത്തിന്റെ തോളിൽ
പെട്ടുവാറായും ദേസിമങ്ങിനാരൂഷ്ടേശചരൻ;
പോകുന്നവേഗംകൊണ്ടു ചാവുമക്കന്നെന്നുറ-
ച്ചാകുലപ്പെട്ടു ശൂദ്രൻ മങ്കിയിങ്ങിനെ ചൊന്നാൻ

ഇതത്രയും വായിക്കുമ്പോൾ ഇതൊരു തർജ്ജമയാണെന്ന് എങ്ങിനെ പറയും! ഭാരതത്തിലെ മങ്കിഗീത മനസ്സിൽവെച്ചുകൊണ്ട് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ സ്വന്തമായി നമ്മോട് കഥ പറയുന്നതായിട്ടാണ് ഇതിനെ ഗണിക്കേണ്ടത്. ഭാഷയിലോ ആശയത്തിലോ ഒട്ടും പാരവശ്യം ഇതിൽ കലർന്നിട്ടില്ല. അനർഗ്ഗളവും നിർമ്മലവും മധുരവുമായി ഒഴുകുന്ന ഈ കാവ്യസരിത്ത് മറ്റൊന്നിന്റെ പകർച്ചയാണെന്ന്, തന്മൂലം കാണാത്തവർക്ക് ബാഹ്യമായ ഏതുലക്ഷണം കൊണ്ടും നിർണ്ണയിക്കാവതല്ലാ. ഇതിലധികം എന്തുവേണം വിവർത്തനത്തിന്ന് ഉൽകർഷം.

മങ്കിഗീതയിൽ ഉമ്മറമാണല്ലോ നാം ഇപ്പോൾ കണ്ടത്. ഇനി അകത്തേക്കു കടന്ന് ഒന്നു നോക്കിയേക്കാം. മൂലത്തിൽ മങ്കി പറകയാണ്:—

ഇച്ഛിച്ചമുതൽ കല്പിക്കാതെകാൻ പററില്ല ഭക്ഷണം
ശ്രദ്ധയോടൊത്തു നന്നായിട്ടിച്ഛയെക്കാത്തുകൊൾകിലും,

മുൻചെയ്യുന്നർത്ഥങ്ങളൊത്ത ഞാനനുഷ്ഠിച്ചിതെങ്കിലും
കണ്ടുകൊൾവിൻസംഗതിയാലെനിക്കീ ദൈവവിപ്ലവം.

പോകുന്നു വിഷമത്തൂടെയന്തികമാണെന്റെ കാലുകൾ
ഉയർത്തികാകതാളീയമുൽപഥം പാഞ്ഞിടുന്നിതാ!

തൂങ്ങുന്നിതൊട്ടകത്തിന്റെ മണിപോലെന്റെ മൂരികൾ;
ശ്രദ്ധമേ ദൈവമിതിഹ ഹാതതാലില്ല പൌരുഷം.

അത്യുല്ബണമാം പൌരുഷമെന്നാണു വല്ലേടമെങ്കിലും
തെരഞ്ഞാലായതും പിന്നെ ദൈവത്തിങ്കലണഞ്ഞിടും

അതിനാലിങ്ങു നിർവ്വേദം കൊൾകതാൻ സുഖമോപ്പുവൻ
സുഖിച്ചുറങ്ങും നിർവ്വിണ്ണനർത്ഥസിദ്ധി നിരാശനായ്

ഇതിന്നു് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ ഭാഷയാവിതു്:—

ഇച്ഛയെ ശ്രദ്ധയോടു വെച്ചിരിക്കിലും ധന-
മിച്ഛിച്ചവണ്ണം വരാനീശ്വരാധീനം വേണം;
അത്രവോളമാശിച്ചിരുന്നെപ്പൊഴും യത്നിച്ചാലും
ദൈവകല്പിതംപോലെ മാത്രമേ ഗുണം വരൂ.
മുന്നമേ മഹാനർത്ഥമെത്രയോ വരുത്തി ഞാൻ,
നന്നായിട്ടനുഷ്ഠിച്ചേനിന്നിതെങ്കിലും ബലാൽ,
ഇത്രയും വലുതായ ഘോരവിപ്ലവത്തിനു
പാത്രമായ് ഭവിച്ചതു കേവലം വിധിബലം.
കാലദോഷത്താലെന്റെ കാലുകളിഷ്ടത്തിന്റെ
തോലുറ്റു നടംപെട്ടു തൂങ്ങുന്നു കഷ്ടം, കഷ്ടം!

കാകതാലീയന്തന്നെ സംഭവമിതു, ദൈവ-
യോഗമെ, ദൈവമല്ലാതില്ല പൌരുഷം വേറെ.
വല്ലതുമില്ലുണ്ടു പൌരുഷമെന്നാലതും
ചെല്ലുന്നു ദൈവത്തിങ്കലെപ്പൊഴുമെന്നേ വേണ്ടു.
ആകയാൽ സുഖിക്കുവാനാവശ്യപ്പെടുന്നവ-
നേകമാർഗ്ഗമേയുള്ളൂ, നിർവ്വേദം, നിരാകുലം.
വിത്തമാർജ്ജിക്കണമെന്നോരാശയെത്തീരെത്തള്ളി
നിശ്ചയിക്കുന്ന സുഖം നിർവ്വിഘ്നൻ നിരാമയം.

ഇനി നമുക്ക് മൂലത്തെവിട്ട്, വിവർത്തനത്തെ മാത്രം കുറച്ചുകൂടിയൊന്നു നോക്കാം. കാമത്തെക്കുറിച്ച് കവി പാടിയിരിക്കുന്നതിൽ ഒട്ടു ചില അംശങ്ങൾ മാത്രമെ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കുന്നുള്ളൂ.

"കാമമേ, നിന്നുള്ളുക്കിന്റെ കട്ടിയാൽ
കേമമായുണ്ടാക്കിവെച്ചതത്രേ ദ്രവം.
ഏതുവിധത്തിലനർത്ഥമേററാകിലും
ആരായ്ന്തകന്നു തെറിക്കുന്നതില്ല നീ.
കാമമേ, നിന്നെസ്മരിക്കാറിഞ്ഞേൻ നിന്റെ
കാമമെന്തെന്നും ധരിച്ചിരിക്കുന്നു ഞാൻ.
നിന്നിഷ്ടമാടുവാനായിത്തുനിഞ്ഞെവ-
നെന്നാത്മസൌഖ്യം നശിച്ചുപോയീ സഖേ!
സങ്കല്പമാണു നിൻമൂലമെന്നുള്ളതും
സങ്കല്പയോനേ ധരിച്ചിരിക്കുന്നു ഞാൻ.
നിന്നെക്കുറിച്ചിനിസ്സങ്കല്പമില്ലമേ,
പിന്നെ നീ വേരററുപോകുമെന്നാത്മതം."

* * *

"ആലംബമെന്തെന്നു നോക്കി നീ ചേരുന്ന
ബാലകൻ നീ മഹാലോലനാം കാമമേ!

എത്രസുലഭമാണെന്നത്ര ദുർല്ലഭം
ഹന്ത, നീ ചിന്തിപ്പതില്ലതെല്ലെങ്കിലും;
ഇന്ധനം നൽകിയാൽ പിന്നെയും കത്തുന്നി-
തന്ധനാം നീയഗ്നിപോലനാപൂർണ്ണനാം.
പാതാളതുല്യം നിറയ്ക്കാൻ ഞെരുക്കമാ-
ണെന്നതെങ്കിലും നീവലയ്ക്കുന്നിതെന്നെയും.
ഇപ്പോൾ കടന്നെന്നിലേല്പാൻ പ്രയാസമാ-
ണല്പംധനം പോയിനിർവ്വിണ്ണനായൊരു ഞാൻ."

*　　　　*

"നീയെന്നോടൊത്തിനിപ്പാർക്കില്ല കാമമേ,
വയ്യാ രമിക്കുവാൻ നമ്മൾ തമ്മിൽ ദൃഢം.
മാനസനെപ്പോലെ ശകാരം പൊറുക്കുവൻ,
ഹിംസയേററീടിലും ചെയ്യില്ല ഹിംസ ഞാൻ;
അപ്രിയം കേട്ടാൽ പ്രിയം കഥിച്ചീടുവൻ;
വിപ്രിയം ചെയ്യില്ല വിദ്വേഷിയോടുമേ;
ഇന്ദ്രിയഗ്രാമമൊതുക്കിച്ചെലവിനാ-
യന്നന്നു കിട്ടുന്നതന്നന്നഴിക്കുവൻ;
സത്യം, ക്ഷമാ, ദമം, ശാന്തി, നിർവ്വേദവും,
തൃപ്തിയും, നിർവൃതി, ഭൂതാനുകമ്പയും
എന്നീ ഗുണങ്ങളെ കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു,
ധന്യനായ് പാരം കൃതാർത്ഥനായൂ ഞാൻ."

പണ്ഡിതന്മാർക്കുപോലും അത്ര സുഗമമായതല്ലാ ഭാരതഗീതകൾ. അതിലൊന്നു് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ ഭാഷയിലായപ്പോൾ സാമാന്യന്മാർക്കുപോലും സുഖാസ്വാദ്യമായ്ത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

ഈ മങ്കിഗീതയെപ്പോലെതന്നെ പണിക്കർ പെട്ടെന്നുണ്ടാക്കിയ മറെറാരു കൃതിയാണു് 'നിശ.' അന്നൊ

ഭിക്കൽ പ്രസ്സിലേക്ക് മററർ തികയാതായപ്പോം, ഉടൻ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞുകൊടുത്തു് എഴുതിപ്പിച്ചതാണിതു്.

"അഹോ, മഹാപാതകിതനെനീ നിശേ,
കപേഷ്ടിതങ്ങൾക്കധിവാസമേവതേ!
നിനയ്ക്കുവാനും കഴിവുള്ളതല്ലനി-
ന്നയച്ചുകൊണ്ടിങ്ങുളവാകുമാമയം"—എന്നു് ശപിച്ചുകൊണ്ടാണു് തൽകൃതി പണിക്കർ ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

"അശേഷ്യമായൊരഖിലേശശാസനം
മനസ്സിലാക്കാതെ മനുഷ്യസഞ്ചയം
തമസ്സിലാകുന്നതു നീ നിമിത്തമാ-
ണതല്ലയെങ്കിൽ ഭുവനം മനോഹരം"—എന്നു് പഴിച്ചുകൊണ്ടു് കവി എതിരെ ചെല്ലുന്നു:—

സതീജനത്തിൻ വ്രതവും ഹൃദന്തവും
വിടപ്രഭാവത്തിലിടിഞ്ഞിടുന്നതും;
പ്രതിക്രിയാമൂഢതപൂണ്ട കർക്കശൻ
കഠാരിയിൽ ച്ചോരപുരട്ടിടുന്നതും;

കവച്ചയിൽ കണ്ണുതെളിഞ്ഞ കശ്മലൻ
കവാടഭംഗത്തിനു കൈയിടുന്നതും
നിധിക്കുവേണ്ടിട്ടുറമൂത്ത ദുർജ്ജനൻ
കിളച്ചുനോക്കിക്കഷണിച്ചിരിപ്പതും,

വിലോലനീലായത ലോചനങ്ങളെ
കലക്കിയുണ്ടാക്കിയ കണ്ണുനീരിനാൽ
വിയോഗിനി പാണ്ഡുരഗണ്ഡഭിത്തിയിൽ
സ്മരവ്യഥാചിത്രമണച്ചിടുന്നതും,

നിരാശനാം കാമുകനാരതിപൂണ്ടു വീ-
ണ്ടുപായമില്ലാതുഴലുന്നൊരുള്ളൊട്ടം
കവിൾക്കു കൈയൊന്നു കൊടുത്തു കാമനെ
കഠോരമെന്നെ കോപമോടേ ശപിപ്പതും,

ഇതൊക്കെയും മററിതുപോലെയുള്ളതും
ഭവിപ്പതല്ലോ, ഭവദീയവാഴ്ചയിൽ;
സമുദ്രവും ഭൂമിയുമൊന്നുപോലെയായ്-
ച്ചമച്ചു ചുററുന്ന നിശാപിശാചികേ!"—എന്നിങ്ങി

നെ അതിൽ നിശയെ നിന്ദിച്ചുകൊണ്ടു പാടിയിരിക്കുന്നതു് ഭാഷാനന്ദനത്തിലെ വാടാമലരായി ഇന്നുമിതാ പരിമളം വീശിക്കൊണ്ടു വിളങ്ങുന്നു.

ഇനി നമുക്ക്, ബാലകന്മാരുടെ ദുർന്നയജ്വരം ശമിപ്പിക്കുവാൻ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ഉണ്ടാക്കിയ ആ നീതിസാരം കഷായം അല്പം സേവിച്ചുനോക്കീട്ടു് ഈ അദ്ധ്യായം മുഴുമിക്കാം. അതിലെ ചില ഉപമപ്പൂക്കൾ നാം കാണേണ്ടതുതന്നെയാണു്. അദ്ദേഹം ചെറുപ്പത്തിൽ എഴുതിയ ഒരു ശതകമാണിതു്.

പരോപകാരം ചെയ്യാതെ പണം വെക്കുന്ന മർത്ത്യനിൽ
പരം വന്ധ്യതരം ഭൂമിവരൻതന്റെ ദുഃഖജാനയാം.

2

നന്നല്ല വിദ്യയില്ലെങ്കിൽ സൌന്ദര്യംചേർന്ന നാരിയും;
പാലൊഴിക്കാതെ പായസ്സം ചേലില്ല മധുരിക്കിലും;

3

കീർത്തിയേറുന്ന മർത്ത്യന്നും പാർത്തീടിൽ ദുർഗ്ഗുണം വരും;
വെളിച്ചം ചുററുമേകുന്ന വിളക്കിൻചോട്ടിലുണ്ടിരുൾ.

4

കവിതായുക്തയല്ലെങ്കിൽ ഭുവിവിദ്യ വിളങ്ങിടാ;
സദ്യ പപ്പടമില്ലെങ്കിൽ ഹൃദ്യമായി വരുന്നിതോ?

5

ദുഷ്കാവ്യം തീൎത്തുതൻ കീൎത്തി
പൊക്കാനായി ശ്രമിപ്പതിൽ
സൽക്കാരിനോടു തൻ കീൎത്തി
കളയാൻ നോക്കുന്നതാം ഗുണം.

6

അസ്ഥശങ്കം യഥാപാഠം പുസ്തകം ശേഖരിക്കണം
അതരെറാരറയും ജീവൻപോയ മേനിയുമൊന്നുപോൽ.

7

ദരിദ്രന്റെ മഹാദുഃഖം ധരിക്കുന്നില്ല വിത്തവാൻ;
വെള്ളത്തിലുള്ള ഗണ്ഡൂകം ദാഹക്ലേശം ധരിക്കുമോ?

8

ഉടൻ കാൎയ്യം ലഭിച്ചീടാഞ്ഞടയ്ക്കുന്നതുതൻ തടി;
താൻപിടഞ്ഞു മരിച്ചിട്ടു മീൻപിടിക്കുന്നതാകുവാൻ?

9

വിദ്യയാൽ കേമനെന്നാലും മദ്യപൻ തള്ളിടേണ്ടവൻ;
നഞ്ഞിട്ടാൽ പാലൊഴിച്ചുള്ള കഞ്ഞിയുന്നാകുടിക്കുമോ?

10

കവിയും മദ്യപാനത്താൽ കവിയും മാന്യനാവരാ;
ഒന്നായുള്ള പുഴുത്താകിൽ തിന്നാമോ വല്ല മാങ്ങയും?

11

അസമ്മാന്യം മദ്യപൻ തൻ പ്രസംഗം കേമമെങ്കിലും
പാലുപ്പുചേൎത്തു തന്നാകിൽ നാലുതുള്ളി കുടിക്കുമോ?

നാലാം ഖണ്ഡം

ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ കൃതികളിൽ ഉത്തമോത്തമമായി വിളങ്ങുന്നതു് രണ്ടെണ്ണമാണു്: വിലാപവും വിശപ്തരൂപവും. ഇതുവരെ നാം നോക്കിയവയിലെല്ലാം അത്ഭുതാവഹമായ ബാലപ്രതിഭാവവും സുദുർല്ലഭമായ വാസനാവിശേഷവുമാണു് വിളങ്ങു കണ്ടിരിക്കുന്നതു്. ആ രണ്ടു വിശിഷ്ടഗുണങ്ങൾക്കു പുറമേ, സാക്ഷാൽ കവിതയുടെ ആ ദിവ്യമോഹനമായ നിത്യചൈതന്യം വിലാപവിശപ്തരൂപങ്ങളിൽ നിരോട്ടമായി ഉജ്ജ്വലിക്കുന്നുണ്ടു്. കരുണരസപ്രധാനമായ വിലാപത്തിലും, ആത്മചിന്താത്മകമായ വിശപ്തരൂപത്തിലും വൈഷ്ണവികമായ ആ പ്രേമമാണു് വിളയാടുന്നതു്. ഇന്നു് ലോകമാകമാനം വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന ആ പാശ്ചാത്യസാഹിതീപഥത്തിലേക്കു് മുൻകടന്നു് കരളലിയിക്കുന്ന കരുണരസത്തിൽ നിർവ്വേദം പുലരുന്ന തത്വവിചാരം സമുചിതം വിതറിക്കൊണ്ടു് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ കൈരളിക്കായി നൽകിയ ശാശ്വതമായ ഉപഹാരമാണു് വിലാപം. കവിക്കു് അന്നു് ഇരുപതിൽത്താഴെയാണു് വയസ്സു്. അപ്പോഴേക്കും അത്യുന്നതമായ ചിന്താശിഖരത്തിൽ തന്നെത്താൻ കേറിനിന്നുകൊണ്ടു് ലോകഗതിയെ സസൂക്ഷ്മം നിരീക്ഷിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം ആളായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഉൽകൃഷ്ടമായ വിചാരസൌന്ദര്യവും ഉജ്ജ്വലമായ രീതിവിശേഷം, അനർഗ്ഗളമായ വാക്പ്രവാഹം; സുരുചിരമായ വർണ്ണനാവൈചിത്ര്യം, അപൂർവ്വമായ വേഷഭൂഷ എന്നിങ്ങി

നെയുള്ള ഗുണങ്ങളാൽ അക്കാലത്തും ഇക്കാലത്തും നവകവനങ്ങൾക്കെല്ലാം മുടിക്കല്ലായിട്ടുമാണു് വിലാപത്തിന്റെ വിലാസം. ഇതിൽ ആകെ ഇരുപത്തേഴു പദ്യങ്ങൾ മാത്രമെയുള്ളു. അവ ഇരുപത്തേഴും ആകാശവീഥിയിലെ നക്ഷത്രങ്ങളെന്നപോലെ കേരളസാഹിതീമണ്ഡലത്തിൽ തേജോനിധികളായി അക്ഷയം പൊൻകതിർ വീശിയരുളുന്നു.

തിങ്ങിപ്പൊങ്ങും തമസ്സിൽ, കടലിലൊരു കുടം-
പോലെ ഭൂചക്രവാളം
മുങ്ങിപ്പോയീ മുഴുക്കെ, ക്കിളികളുമിളകം-
കാറ്റുതാനേ നിലച്ചു
മങ്ങിക്കാണുന്ന ലോകപ്രകൃതിയുടെ പക-
ർപ്പെന്നമട്ടന്നു മൗനം
തങ്ങിക്കൊണ്ടർദ്ധരാത്രിക്കൊരു പുതു ഘനിരു-
ന്നീടിനാനാടലോടെ—

എന്നാണു് ആ വിലാപത്തിന്റെ ആരംഭം. ഭൂചക്രവാളം കടലിലൊരു കുടം പോലെ ആകമാനം തമസ്സിൽ മുങ്ങിപ്പോയി എന്നു് ഭയാനകത്തോടെ കവി പുറപ്പെടുന്നു. അർദ്ധരാത്രിയും നിസ്തബ്ധമായ അന്തരീക്ഷവും അതിനോടുചേർന്നപ്പോൾ ഭീകരത്വം ഉച്ചത്തിലായി. ആ ഇരുളടഞ്ഞ അവസ്ഥയിൽ കവി ഏതാണ്ടൊരാളെ പ്രതിബിംബമാക്കിയതോടുകൂടി നമ്മുടെ മനസ്സ് ഉദ്വേഗത്തോടെ അങ്ങോട്ടു ചാടുന്നു. അവിടെയാവട്ടെ അശ്രുധാരയും ദീർഘനിശ്വാസവുമാണുള്ളതു്. നെടുവീർപ്പുകൊണ്ടു് അങ്ങലാത ദീനൻ കാലഗണനം ചെയ്യുന്നു. ഇതിൽനിന്നു് അവൻ, പ്രാപഞ്ചികക്കോളിടിയുടെ നടു

വിൽപ്പെട്ട് എത്ര ദാരുണമായിട്ടാണ് കഴിയുന്നതെന്ന് എല്ലാവർക്കും കാണാം. അവിടെ, ഇനി ഇതാ, വെറും മണ്ണിൽ നിശ്ചേതനം വാടി വീണുകിടക്കുന്ന പെൺകൊടിയാൾ. ആ മൃത്യുഗ്രസ്തയുടെ ദയിതനാണ് ഇയാൾ. ഇത്രയും കണ്ടുകഴിഞ്ഞാൽ "ഹാ, കഷ്ടം" എന്ന് ആരിൽ നിന്നുണ്ടാകയില്ലാ നിശ്വാസം.

വിശ്വമീലഹളയിൽ നാട്ടാരെല്ലാം ഉറങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാലം; ആ ഭഗ്നതാൾ കഥകഴിഞ്ഞ കൂട്ടാൾ; വർഷർത്തുവിലെ ഘോരനിശാന്ധകാരം; നീട്ടിക്കൊടുക്കുവാൻ തിരിയില്ലാതായ് മങ്ങിയ വിളക്ക്-ഇനി എന്തു വേണം ഭയാനകത്തിന് അവിടെ! അങ്ങിനെയുള്ള ഘോരപ്രകൃതിയുടെ ഭരന്തരത്തിൽ താളമേളങ്ങൾക്ക് ക്രമം കുറവില്ലല്ലോ! പേടിയുടെ കോപ്പുകളെല്ലാം ഒത്തു ചേർന്നു, എന്നാൽ-

പ്രേമം, വിഭ്രാന്തി, താപം, ഭയമിവയിലലി-
ഞ്ഞാകവേ രക്തനാഡീ-
സ്തോമം സ്വാഭിഖ്യയാലക്കഥകളവനറി-
ഞ്ഞി, ഹതേ നല്ലതായീ

"അതേ, നല്ലതായീ" എന്ന് കവിയോടൊപ്പം ഏറ്റുപാടുവാൻ തക്കവണ്ണം നാം ഇത്രയും കൊണ്ട് അവശരായ്ക്കഴിഞ്ഞു. ദൃഢമൂലമായ പ്രേമം, പെട്ടെന്നുണ്ടായ നഷ്ടത്താൽ, ഇനിയെന്തെന്നുള്ള വിഭ്രാന്തി, ഭാവിയെശ്ശൂന്യമായ്ക്കണ്ടിട്ടുള്ള ഭയം, എന്നന്നേക്കുമായുള്ള വിയോഗത്താൽ താപം, എന്നിതൊക്കെ ഒരുവൻ്റെ മനസ്സിൽക്കിടന്ന് തമ്മിൽത്തല്ലിക്കലമ്പുമ്പോൾ ബാഹ്യപ്രകൃതിക്ക് അതിനുള്ളിൽ പ്രവേശമുണ്ടോ? അഥവാ ഭവി

തവ്യതയിൽത്തന്നെയാണല്ലോ മനുഷ്യന്റെ നിഃശ്വാസവും ആശ്വാസവും രണ്ടും.

കാന്താശോകാതുരനായ ആ പുരുഷൻ ആ അവസ്ഥയിൽ നിന്നു് പതുക്കെ ഉണരുന്നു. ഓളം തല്ലുന്ന ശോകസാഗരമദ്ധ്യത്തിൽ അവൻ പൊന്തിനീന്തി നോക്കുന്നു. പണിപ്പെട്ടുണർന്നു്, വരവർണ്ണിനിയായ ഇഷ്ടഭാര്യയുടെ ആ ശരീരത്തെ അവൻ തഴുകുന്നു. പിന്നീടു് അവനിൽ നിന്നു് തൊണ്ടയിടറിക്കൊണ്ടു് പുറപ്പെടുകയുണ്ടായ വിലാപമാണു് കവി നമ്മെ കേൾപ്പിക്കുന്നതു്.

പ്രേയസിയുടെ പരലോകയാത്രയിൽ പ്രേയാന്റെ ചിത്തം ശുഭാശംസയോടെ അനുഗമിക്കുകയാണു് ആദ്യം. ശരീരാവരണം നഷ്ടമായപ്പോൾ ഉള്ളൊതുങ്ങിയിരുന്ന നാനാഗുണവിഭവങ്ങൾ വെളിവിലായി. ആവിയോഗത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ദയിതയുടെ ഗുണങ്ങളാകമാനം ഉയർന്നുനിന്നു. തന്റെ പ്രാണനാഡിയാണു് നഷ്ടമായതെന്ന തീവ്രശോകത്തോടെ ആ ദുർവിധിഗ്രസ്തനു് യാത്രപറയേണ്ടിവന്നു. പരത്തിൽ ശാന്തിയും ഇഹത്തിൽ കീർത്തിയും, വഴിയിൽ സുഖവും ഉണ്ടാകട്ടെ എന്നു് ആ പരലോകഗതയായ ദയിതയെ നോക്കി അവൻ ആശീർവദിക്കയും ചെയ്തു. ആത്മവശയായി ഉയർന്നു്, കളഗാനം പൊഴിയുന്ന നന്ദനത്തോപ്പിൽ, വാനോർ വനിതകൾ കൈതന്നരുളുന്ന അഗ്രാസനത്തിൽ പുത്തൻ മണമണിയുന്ന ഇളം കാറേററുകൊണ്ടു് വിശ്രാന്തിപൂണ്ടാലും എന്നാണു് അവന്റെ ആശംസ. പ്രാണപ്രിയയെ പരഗതിയിൽ ഇതിലധികമപ്പുറം അനുഗമിക്കുക സാദ്ധ്യമല്ലല്ലോ. അത്രയും ഉയ

രെ നിന്ന് പെട്ടെന്നവൻ ഇതാ സംസാരത്തിലേക്ക് പതിക്കുന്നു:—

ആശാവേശം നിമിത്തം ചിലതിവനരചെ-
യ്യുന്നതത്രേ, മരിച്ചാ-
ലേശാൻപോകും യഥാർത്ഥസ്ഥിതികളറിയുവാ-
നാക്കുമവ്വോ, തെരുക്കം;
ദേശാചാരാനുസാരം സുകൃതഫലമെട്ട-
ത്തീട്ടുവാൻ തത്വചിന്താ-
ലേശാലോലം മനസ്സിന്നന്ദമതികരയും;
തത്വമോ, ഭിന്നഭിന്നം.

ഇതാണ് അവനിലുണ്ടായ പിന്നത്തെ വിചാരം. അവൻ കണ്ട നന്ദനോദ്യാനം കേവലം ആശാജാലമായി. പരലോകകാര്യം മനുഷ്യന് അജ്ഞാതമാണല്ലോ, എന്ന് അവൻ ഉണന്നു. ധർമ്മത്തിൻെറ അതിസൂക്ഷ്മമായ ഗതി ആക്കും അറിയാവതല്ലെന്ന് യുധിഷ്ഠിരനെന്നപോലെ അവനും മലമുന്നു. എന്നാലും, പ്രേയസിയിൽനിന്ന് തന്മനസ്സു വേർപെട്ടില്ല. സുകൃതനിധിയായ അവാംക്ക സുഖവാസം കണ്ടിട്ടേ അവൻെറ മനസ്സിന്ന് നില കിട്ടുകയുള്ളൂ. പരത്തിൽനിന്ന് അവന്ന് ഇറങ്ങേണ്ടിവന്നപ്പോഠം ഇഹത്തിലായി അവൻെറ നോട്ടമെല്ലാം. എന്നടങ്ങാൽ പിന്തിരിയുകയാണല്ലോ ഉടനുണ്ടാകുക. തൻെറ പിന്നിലായുള്ള മൃത്യുത്തിലേക്ക് അവനൊന്നു നോക്കി. ഇതുതന്നെയാണല്ലോ ആ നന്ദനോദ്യാനം എന്ന് അവൻ ഉഠംക്കുളിർകൊണ്ടു. ഇനിയും അതിലേക്ക ചെല്ലുവാൻ

അവന്ന് ആശയായി. അതുകൊണ്ടാണ് അവൻ പറയുന്നത്:—

ദേവന്മാരുടെ നാടും നരകവുമിവിടെ-
ത്തന്നെയാണെന്നുവന്നാ-
ലാവട്ടെ, നാം നയിച്ചു പ്രണയമസൃണമീ-
ജ്ജീവിതം സ്വർഗ്ഗതുല്യം;
ജീവൻ മേലിൽ സ്പൃശിലേ, ജനനമരണയുമെ-
ന്നാകിലീ നാമൊരേമ-
ട്ടേവം താൻ ചേരുമപ്പോളമിതപരമിദാ-
നന്ദകന്ദം ഭുജിക്കാം.

എന്നാൽ, ഇഹത്തിൽ അവളുടെ സ്ഥാനമെന്ത് എന്ന് അവൻ, പിന്നെ, തിരയുന്നു.

താരുണ്യത്തുടെ ലാലലോ, തരുണമനമിള-
ക്കുന്ന ഗാനങ്ങളാലോ
പേരുണ്ടാക്കാൻ തുനിഞ്ഞി,ല്ലിവനിലകമലി-
ഞ്ഞുള്ള നീയെന്നമൂലം
ആരും വാഴ്ത്തില്ല,യെന്നാകിലുമൊരു സമയ-
ത്തത്ഭുതപ്രേമസാരം
ചേരും നിൻ ജീവവൃത്തപ്പുതുമ പുതിയ പാ-
ഠത്തിലൊന്നായിരിക്കും.

രൂപസൌന്ദര്യമൊ കലാനൈപുണ്യമൊ .കൊണ്ടല്ലാ അവൾക്ക് ഇഹത്തിൽ സ്ഥാനം. അത്തരം ഗുണങ്ങളെക്കൊണ്ട് യശസ്സിനെ വേട്ടയാടുകയല്ലാ അവൾ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. അവൾക്കുള്ളതെല്ലാം അവളുടെ പ്രേയാനുള്ളതാണ്. അവളുടെ ഹൃദയം ഭർത്താവിൽ ലീനമാണ്. ഇങ്ങിനെയുള്ള ദിവ്യപ്രേമഭാസ്സ് അന്ധകാര

ത്തെ നീക്കിക്കൊണ്ട് ഗഹ്വരങ്ങളിൽപ്പോലും കടന്നു ചെല്ലുവാൻ തക്കവണ്ണം വേഗവത്താണല്ലോ. ചാരിത്ര ത്തെക്കൊണ്ട് ഉന്നതകൊടുത്ത ഉൽകൃഷ്ടജീവിതം, പരേ ക്ഷണങ്ങൾക്ക് വിഷയമാകായ്കകൊണ്ട്, മഹിമയില്ല ണ്ടോ കുറയുന്നു.

സാരാനർഘപ്രകാശപ്രചുരിമ പുരളും
 ദിവ്യരത്നങ്ങളേറെ-
പ്പാരാവാരത്തിനുള്ളിൽപ്പരമിരുൾ നിറയും
 കന്ദരത്തിൽക്കിടപ്പൂ;
ഘോരാരണ്യച്ചുഴൽക്കാറ്റടികളിലിളകം-
 ത്തുമണം വ്യർത്ഥമാക-
ന്നോരാപ്പൂവെത്രയുണ്ടാ,മതുകളിലൊരുനാ-
 ളൊന്നു കേളിപ്പെടുന്നു.

അങ്ങിനെ കേളിപ്പെട്ടവയിൽക്കൂടി ആ വിയോഗമ ത്തന്റെ മനസ്സ് ഇനി ഇതാ നടന്നു ചെല്ലുന്നു:—

ശ്രീയിഷ്ടം റാണി പത്മാവതിയുടെ വിപുല-
 ശൈര്യധൈര്യസമ്പത്തു്, ലക്ഷ്മീ
ബായിക്കുണ്ടായ യുദ്ധപ്രവണത, സരളാ-
 ദേവിതൻ വാഗ്വിലാസം,
നീയിത്ഥം നിർമ്മലസ്ത്രീഗുണമഹിമകളാൽ
 പൂർണ്ണയായ് വാണിരിക്കാം
വായിപ്പാനാവതാണോ ഹൃദയനില വെറും
 മാംസദൃഗ്വീക്ഷണത്താൽ.

ചിരഞ്ജീവികളായ ചാരിത്ര്യയശോനിധികളെ ആധു നികകാലത്തിൽത്തന്നെ അവൻ കണ്ടു. അവരിൽ ജ്വ ലിക്കുന്നതേതോ അതുതന്നെയാണ് തന്റെ പ്രേയസി

യിലും. കാലപ്രചോദിതരായി അവർ കൈയിരുപ്പിൽനിന്നു ചിലതെടുത്തു പുറത്തു കാട്ടേണ്ടിവന്നു. ഈവർക്കു് അങ്ങിനെയല്ലാ വേണ്ടിവന്നതു്. അതുകൊണ്ടുണ്ടോ ഇണകാന്തിക്കു വല്ല ഹാനിയും?

ഇങ്ങിനെയൊരു സമാശ്വാസത്തിൽ അവൻ ഏററിവെച്ച ശോകഭാരം കനക്കൂടുതൽകൊണ്ടു് ഉടൻ ഇടിഞ്ഞു വീണുപോയ്! അവൻ പിന്നെയും സംസാരത്തിൽ മുങ്ങി.

ഏതായാലും കൃതാന്തൻ നിജ കഠിനകരം
നിന്നിൽ വെച്ചു, ഉദാര-
സ്ഫീതാവും മഞ്ജുമന്ദസ്മിതമണിയുമിളം-
ചുണ്ടനങ്ങാതെയായി,
വീതായാസം വിലോലായതമിഴിയിലെഴും
കാന്തി മങ്ങീ, കടക്കം
വാതാവേശാൽ പ്രപഞ്ചത്തിരയടിയിലക-
പ്പെട്ടു നീ ചോട്ടിലായി.

ഈ പരിദേവനത്തോടുകൂടി അവൻ പെരുതാപത്തെ കൈവിട്ടു് ദൈവത്തിലേയ്ക്കു വഴിയുന്നു—

അകപ്പാടെ വിമർശിച്ചറിയുവതിനസാ-
ദ്ധ്യങ്ങളാകുന്ന നാനാ-
പാകം പറവുന്ന ദിവ്യപ്രകൃതിയുടെ വികാ-
രങ്ങൾ വിശേഷാന്തരങ്ങൾ;
'ലോകം രംഗം, നരന്മാർ നട'രിതു വരുമെ-
സ്സാരമാം തത്വ,മെന്നോ
പോകട്ടേ; മാംസമേദോമലകലിതമുടൽ-
ക്കെട്ടിതുൽകൃഷ്ടമാണോ?

ഇങ്ങിനെയുള്ള വൈരാഗ്യത്താൽ ജ്ഞാനയോഗാധീനനായി നോക്കിയപ്പോഴും—

ധീരശ്രീ സർവ്വസൈന്യാധിപന്റെ കരവാ-
ളൂഴിപന്റുള്ള ചെങ്കോ-
ലീരണ്ടിനും നമിക്കാത്തൊരു പഴയ മഹാ-
ശക്തി മീതേ ജയിപ്പൂ
സാരജ്ഞരെ, തൽപ്രയുക്തം നിയമമനുസരി-
ച്ചിന്നു ലോകങ്ങളെല്ലാരോ-
നേരത്തോരോവിധത്തിൽ തിരിയുമതു തടു-
ത്തീടുവാനാവതല്ലാ.

എന്ന് ആ അലംഘ്യമായ വിധിയെ സർവ്വോപരിയായി അവൻ കണ്ടു. അവിടെ നിന്നുകൊണ്ട്—

ലാവണ്യംകൊണ്ടിണങ്ങും പുതുമ, കവിതകൊ-
ണ്ടുള്ള സൽക്കീർത്തി, വിദ്വൽ-
ഭാവംകൊണ്ടുള്ള മാന്യസ്ഥിതി, ജനപടുതാ-
മൂലമാം വൻപ്രതാപം
ഈ വണ്ണം വർണ്ണനീയം ഗുണമഖിലമൊരേ
വാതിലിൽത്തട്ടിമുട്ടി-
ജ്ജീവാത്മാവാമിമൂലപ്രകൃതിയിലൊടുവിൽ
ചെന്നുചേരുന്നുവല്ലോ.

എന്ന് അവൻ നാനാത്വത്തിൽക്കൂടി ഏകത്വത്തിലേക്ക് തിരിഞ്ഞു. അപ്പോഴേക്കും ലോലമനസ്സിന് പൊറുക്കറു പോയ്! വീണ്ടും കരുണത്തിൽ അതു വീണു. ലോകത്തിലെ സുന്ദരസൃഷ്ടിയൊക്കെയും ശോകമധീനമാകുന്നതു അവൻ ദീനതയോടെ നോക്കി. പ്രഭാതപ്രകൃതിയുടെ മൃദുസ്നിഗ്ദ്ധമായ ഗന്ധംപോലെ പാടല

ശ്രീലീലാതരംഗമായ പനിനീർപ്പൂവ് ഭാവിവിപത്തിനെക്കുറിച്ച് ചിന്തയേതും കൂടാതെ ബാലമാദിത്യകരാശ്ലേഷത്തിൽ ആനന്ദിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നിട്ട്, ഒടുക്കമതാ പടച്ചുടലയെച്ചെന്നു ചുംബിക്കമാറാകുന്നു.

ഓമൽപ്പൂവെണ്ണിലാവിൽക്കുളിർമയൊടു കളി-
ച്ചൊട്ടുമുട്ടും പ്രസൂന-
ക്ഷേത്രമാം ചാർത്തി, സുഗന്ധപ്പൊടിവിതറിവിള-
ങ്ങുന്ന മല്ലീമതല്ലി,
ആ മട്ടച്ചൂഴ്ച്ചണങ്ങിക്കരിയുമുടലുല-
ഞ്ഞെന്നറച്ചിറവീഴും-
തുമഞ്ഞിൻതുള്ളിയാലേ വിമലമതിവ്യഥാ
തന്നെ ബാഷ്പം പൊഴിച്ചു.

ഇങ്ങിനെ അനുതാപം ചെന്നപ്പോൾ അവന്ന് സംസാരത്തിൽത്തന്നെ വീണ്ടും മുങ്ങേണ്ടിവന്നു. ഭാവബലത്തെ അതിക്രമിച്ചു ചെല്ലുവാൻ അവൻ ആളായില്ല. വേദാന്തദീപം ശരിയായ് പ്രകാശിക്കായ്കയാൽ ബ്രഹ്മനിഷ്ഠാമാർഗ്ഗം ആ ഭവഭയന്ന് ദുർഗ്ഗമമായി. ആ വഴിക്കൊന്ന മട്ടിൽ ഇനിയും പുറപ്പെടുന്നത് ആത്മവഞ്ചനയാണെന്ന് അവന്നു തോന്നി. അവൻ പ്രകൃതിയിലേക്കു തന്നെ ഒഴുകുകയായി.

പാതിവ്രത്യപ്രതാപക്കൊടിയുടെ ചരടേ,
ദുർവ്വിധിക്കാററു തട്ടി-
പ്പതിത്വംവന്ന നിൻമെയ്യിളകുവതിനിനി-
സ്സാദ്ധ്യമല്ലെന്നിരിക്കേ,

പാതിപ്പെട്ടും ഭവച്ചങ്ങലവലിയിലക-
പ്പെട്ടു കാലാലയത്തിൻ-
വാതില്ക്കൽപ്പോയിമുട്ടിത്തിരിയെവരുമൊരെൻ-
ജീവിതം ശോകഭൃതം.

എന്ന് അവൻ ഇനിയത്തെ അവസ്ഥയെയോർത്ത് പരിതപിച്ചു. അനന്തരം,

നീലക്കാർകൂടിമങ്ങുന്നിന്ദുമതി, കൊടുതാം
മിന്നൽപായുന്ന നാഡീ-
ജാലത്തിൽക്കൂടി, ദീർഘശ്വാസനനിളകവേ,
ബാഷ്പവർഷം വരുന്നു
പാലഭ്യം വാണിയാളേ,തവവിരഹവിചാ-
രാംബുധിക്കോളിളക്കം
കാലത്തിന്നോർത്തിരിപ്പൂ, കണവനുടെ കരൾ-
ക്കെട്ടിതാ പൊട്ടിയല്ലോ.

എന്ന് ആദൈവഹതൻപ്രകൃതിയിൽച്ചേർന്ന് വിലപിച്ചു തുടങ്ങി. തന്റെ പ്രണയിനിയുടെ ആ അവ്യാജസുന്ദരമായ രൂപകാന്തിയെ അവൻ മനസ്സിൽ എടുത്തു നോക്കി.

പ്രാലേയക്കട്ടപോലെ പരിമൃദുലതപൂ-
ണ്ടെന്നുമാഡംബരത്തിൽ
കാലേവെക്കാതെ, നൈസർഗ്ഗികമധുരിമയെ-
ത്താൻ കളിത്തോഴിയാക്കി
മാലേയം മാത്രമായോരണിയലൊടു മുഖാം-
ബ്ജത്തിലാത്തപ്രസാദം
മേലേ മേലേ വളർത്തിബ്ഭവതി ഭുവനരം-
ഗത്തിൽ നന്നായ്ത്തിളങ്ങി.

തന്റെ അവസ്ഥ ഇനി എന്താണെന്നു് അവന്നു് നോക്കേണ്ടിവന്നു:—

ഞാനോ, നീർകെട്ടി മൂടുന്നൊരു നയനതടം
    വിങ്ങിമങ്ങിക്കുഴങ്ങി-
ദ്ദീനോൽക്കണ്ഠാപരീതൻ വിരഹവിധുരതാ-
    ധൂസരാംഗങ്ങളോടെ
മാനോഷ്മം കെട്ടു, മുള്ളും ചരലുമിടകല-
    ർന്നുള്ള മാർഗ്ഗം ചവിട്ടി-
ത്താനോരോജ്ജീവിതായോധനമുറിവുകളേ-
    റ്റോടി വാടേണ്ടിവന്നു.

ഇതു് അവന്നു് ഇനിയങ്ങോളം വേണ്ടതാണു്. അതിന്നു പുറമെ, അടുത്തനാളെക്കുതന്നെ അവന്നുള്ളതു് എത്ര കൊടിയ ശോകം?

പ്രാതഃകാലം വരുമ്പോഴും തവ ചരമകഥാ-
    സ്മാരകംപോലെ പാട്ടും-
ഗീതത്തെക്കൊണ്ടു ഘണ്ടാമണി വെളിയിലയ-
    ച്ചോരു ഞാനൊറ്റയായി
പ്രേതത്തെപ്പോലെ മുറ്റത്തണയുകിലൊളിവ-
    റ്റോമനക്കാറ്റു പുൽകും-
കൈതപ്പൂവെന്നെ നോക്കിക്കൃപയൊടുപഹസി-
    ച്ചീടുമേ വാമമില്ലം.

ഇതു കഴിഞ്ഞാൽ സ്മശാനത്തിലാണു് പിന്നത്തെ അശ്രുവർഷം. അവിടേയും സങ്കല്പത്തിൽ നിലകണ്ടിട്ടു് ഈ വിലാപം ഇങ്ങിനെ അടങ്ങുന്നു:—

വാതവ്യാസംഗമൂലം വിറയുടയപുരാ-
രാമവല്ലീകുലത്താ-
സ്ഫീതസ്നേഹം തലോടിപ്പൂലപൊഴുത്തുപയോ-
ധാര താനേ നടത്തി
ആതങ്കം മാററുമാറ്റേ, തവതനുഭവമാ-
യുള്ള വെണ്ണീർ കിടക്കേ
പ്രേതക്കാട്ടിൽക്കടത്തും കരവുമഹഫലമ-
ല്ലോഷധീശന്റെ മേലിൽ.

വിശേഷിച്ച്—

സാനന്ദം സുപ്രഭാതോദയമഹിമ പുക-
ഴ്ത്തുന്ന പക്ഷിവ്രജത്തിൻ-
ഗാനത്താലോ, ഗവാക്ഷംവഴി ദിനമണിതൻ-
കൈകളാൽ പുൽകയാലോ,
ജ്ഞാനാഢ്യം വാണിയാളേ, ചുടലയൊടു സമീ-
പിച്ച നിൻ ദീർഘനിദ്ര-
യ്ക്കൂനം പററില്ല, നിൻകണ്ണുകൾ നിയതിനിയോ-
ഗത്തിനാൽ മുദ്രിതങ്ങൾ.

ഇങ്ങിനെ ഈ വിലാപത്താൽ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർക്ക് കേരളസാഹിത്യയെക്കൊണ്ട് ചെയ്യിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞതുപോലെ അത്യൂഷ്ണമായ വേഷപ്പററോടെ ശോകരസപ്രധാനമായി ഇത്രയും മനോരഞ്ജകമായ പതിഞ്ഞാട്ടം മററാർക്കും സാധിച്ചിട്ടില്ല. ആലോചനാമൃതം എന്ന സാഹിത്യഗുണം ഈ വിലാപത്തിലെ ഏതൊരു പദ്യത്തിലും നിറഞ്ഞുവഴിയുന്നുണ്ട്.

ഇനി നാം വിശദരൂപം നോക്കിയാലോ? പ്രകൃതിയുടെ ദിവ്യസൌന്ദര്യവും, ഭാഷയുടെ ലീലാവിലാസ

വും, ചിന്തയുടെ ഗംഭീരഭാവവും, എല്ലാം നവോജ്ജ്വലമായി ഇത്രവളരെ ഉൾക്കൊണ്ടിട്ടുള്ള ഖണ്ഡകാവ്യം കേരളസാഹിത്യത്തിൽ വേറെയില്ല. ഇതിലധികം അതിന്നു് എന്തുവേണം പ്രശംസ. നവ്യമോഹനമായ രസവിശേഷത്തിന്റെ ഓരോ ഉറവാണു് അതിലെ ഓരോ പദ്യവും. അതിൽനിന്നു് ചിലതുമാത്രം നമുക്കിവിടെ എടുത്തു നോക്കാം.

ചിത്രാംശുവെന്നു പുകളേറിയ ചിത്രകാരൻ
മുമ്പേ കുറിച്ചു ഘനചിത്രപടത്തെയെല്ലാം
ആകാശഭിത്തിയിലെടുത്തു നിവർത്തി നേരേ
ചായം കൊടുത്തു മിഴിവേകി മിനുക്കിടുന്നോ!

മായാമയപ്രകൃതി വീട്ടിന്നു തട്ടുപോലെ
കാണുന്ന കഞ്ജളനിറം കലരും നഭസ്സിൽ
വർണ്ണപ്രകാശനിധിവൻകരങ്ങളാലേ
വാർണ്ണീഷിടുന്നതിനിനൻ തുടങ്ങുന്നുവെന്നോ?

ആകാശ,മബ്ധി,മരക്കാടിലെന്നിവററി-
ലൊന്നിച്ചു വഹ്നിപിടിപെട്ടു വളർന്നുവെന്നോ!
മിന്നുംകതിർക്കനകപിച്ചികയിട്ടിളക്കി-
ക്കാണിക്കയോ കതിരവൻ പരമിന്ദ്രജാലം!

അങ്ങോട്ടുനോക്കുക, ചൊകപ്പു, വെളുപ്പു, പച്ച-
യെന്നീനിറങ്ങളിടതിങ്ങിയൊരംബരാന്തം
ചെന്താമരാമ്പലുമൊരേസമയം നിറഞ്ഞു-
പൊങ്ങുന്ന പൊയ്കയുടെ ചന്തമിയന്നിടുന്നോ!

കല്ലോലമാലകളടിച്ചുടിവിട്ടുയർന്നു
വാരാശിതുപ്പുനവരത്നനിറക്കുടങ്ങൾ

വാനത്തടിത്തൂടലുടഞ്ഞുതിരുന്ന നേരം
ജാജ്വല്യമാനമണിരാശി പരന്നതാമോ?

ആദിത്യദീപമെരിയുന്നതു കണ്ടു ചുററും
മോഹിച്ചു ചിത്രശലഭങ്ങളണഞ്ഞതാമോ?
അല്ലെങ്കി,ലസ്തമയപർവ്വതമസ്തകത്തിൽ
ഗോമേദകച്ചെറുപുഴുക്കളിഴഞ്ഞിടുന്നോ!
ലോകൈകശില്പി രജനീവനിതയ്ക്കു ചാർത്താൻ
നക്ഷത്രമാലപണിചെയ്യുവതിന്നുവേണ്ടി
സൌവർണ്ണപിണ്ഡമതുരുക്കിയെടുത്തു നീററിൽ
മുക്കുന്നിതാ തപനമണ്ഡലകൈതവത്താൽ.

ഇങ്ങിനെയാണ് വി:ചിത്രപത്തിലെ അസ്തമയവർണ്ണന. നാനാവർണ്ണാഞ്ചിതവേഷയായ സന്ധ്യാദേവിക്കായി ഇത്രയും കമനീയമായ സാഹിതീവിഭവങ്ങൾ—ഇത്രയും ഉജ്ജ്വലമായ വചോമണികൾ ഇത്രയും നവ്യകാന്തി പുലർന്നമട്ടിൽ കേരളത്തിലെ മറേറതൊരു കവിക്കാണ് സമർപ്പിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്? ഇനിയിതാ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ നക്ഷത്രങ്ങളെ നോക്കി . അപൂർവ്വമായുണ്ടാക്കിയ ഒരു ചിന്താമണിമാല:—

ആകാശവീഥിയിലലക്ഷ്യതനുപ്രകാശ-
മോരോന്നനുക്രമമുദിച്ചുഡുരാശി മിന്നി,
രാജാവുതൻ വരവുനോക്കി വഴിക്കുനില്ക്കും-
രക്ഷാഭടേന്ദ്രരുടെ പൊന്മകുടങ്ങൾ പോലെ.

വിജ്ഞാനശാസ്ത്രവിധിപൂർവ്വകവീക്ഷണങ്ങ-
ളാകാശയാനഗതസൂക്ഷ്മപരീക്ഷണങ്ങൾ
വിദ്യുൽപ്രയോഗമിവയാലുമകപ്പെടുമോ?
ജ്യോതിസ്സമൂഹമിതനാവിലമുജ്ജ്വലിപ്പൂ.

വിൺപൊയ്ക തൻനടുവിലൊട്ടു വിടൎന്നിന്നും,
ചെന്താമ്പലക്കുസുമകോരകമാലപോലെ
ഉന്നിദ്രമാമുഡുഗണത്തിലെയൊന്നുമോരോ
ചന്ദ്രാൎക്കതുല്യജഡഗോളകമായിരിക്കാം.

ആത്മീയമായ ഗതികൊണ്ടു മനുഷ്യരോടു്
തദ്ഭാവിഭാവമറിയിക്കുവതിന്നു വേണ്ടി
സൎവ്വേശ്വരപ്രഹിതദൂതകദംബമാകാ-
മിക്കാണുമുൽഗത മഹസ്സുകളേകദേശം.

കീറപ്പഴമ്പുടവപോലെ ജഡം ശരീരം
കൈവിട്ടു സൂക്ഷ്മമുടലേന്തിയ പുണ്യവാന്മാർ
മേലോട്ടുയൎന്നുതദ്ദീധിതിയെപ്പിളൎന്നു
പോകുമ്പൊഴീവിധമുദീക്ഷിതരായിരിക്കാം.

അല്ലെങ്കി,ലീശ്വരനമൂല്യമനന്തമാല്യം
ബ്രഹ്മാണ്ഡഭാണ്ഡമൊരു ഭാഗമഴിച്ചുനോക്കി
നോട്ടത്തിനൊത്ത ചില കല്ലുകളെത്തിരഞ്ഞു
നീലാംബരോപരി നിരത്തിയതായിരിക്കാം.

ഏതെങ്കിലും, പ്രകൃതിസുന്ദരമാ, യലക്ഷ്യ
ലക്ഷ്മീവിലാസവിഭവത്തിന്നു പാത്രമായി
അക്ഷാമയാമമഹിമോന്നതമാം വിശാല-
നക്ഷത്രലോകമപരിഷ്കൃതമല്ലനൂനം.

ഉന്നീതകേളു, പരിലബ്ധബുധപ്രസംഗം,
സന്നദ്ധഗീഷ്പതി, സമൃദ്ധകവിപ്രകാശം
ശാസ്ത്രാന്തസാരഗതി, സാധുജനാനുകൂലം
നക്ഷത്രമണ്ഡലസഭാലയമെത്രകേമം!

എത്രകോമളമായ നക്ഷത്രമാല! ബഹുസംവത്സരങ്ങളോളം കാത്തിരുന്നിട്ട് കൈരളിക്കു കിട്ടിയ ചൂഡാരത്നമാണ് വിശ്വരൂപം. ആ അനർഘരത്നത്തിലെ ഇരു കതിരുകൾ മാത്രമാണ് സന്ധ്യാവർണ്ണനയിലും നക്ഷത്രവിചാരത്തിലും നാം കണ്ടത്. കവിയുടെ മനസ്സ് നക്ഷത്രമാർഗ്ഗേണ പൊങ്ങിപ്പൊങ്ങി ആ ഏകതത്വത്തെ സ്പർശിച്ചിട്ടേ അടങ്ങുന്നുള്ളൂ. വേദാന്തത്തിൽ ഇത്രയും രമണീയമായ സാഹിത്യവിലാസം ഇത്രയും ലളിതകോമളമായ്പുലരുക ഇവിടെ മറ്റൊന്നിലുണ്ട്, നോക്കുക:—

എങ്ങെങ്ങുമിങ്ങലയുന്ന മനുഷ്യബുദ്ധി,
യെങ്ങീശ്വരന്റെ കരവൈഭവസാക്ഷിവിശ്വം?
എങ്ങോതം മഹിമ,യെങ്ങു രസാനുസാരി
സംഗീതയന്ത്രഗളിതാമൃതചാരുഗാനം?

ഒന്നും തിരിച്ചറിയുവാനരു,തൊട്ടറിഞ്ഞോ-
രൊന്നും കഥിക്കുകയുമില്ല, കഥിച്ചുവെങ്കിൽ
എല്ലാമസത്യ,മിതുവല്ലിതുമല്ല സത്യ-
മെന്നോതുമിങ്ങനെ മറഞ്ഞതലിന്ന തത്വം.

ഒന്നുള്ളതാണതിനു നാശവുമി,ല്ലതോടു
ചേർന്നതുമുണ്ടൊരു മഹത്തരശക്തി നില്പ;
സത്താകമാവലിയ ശക്തി! സമസ്തലോക-
വിത്താ,ണതിൽ പ്രകൃതിയാൽ കൃതമിപ്രപഞ്ചം.

ആ വമ്പെഴും പ്രകൃതിതൻ പ്രഥമം വികാര-
മോങ്കാരമാം പരിചമായ രസാനമേയം,
ആകാശ,മൂഴി, ജല,മഗ്നി, മരുത്തിവയ്യൊ-
രാധാരമുള്ളതുകരം പരമുല്ലസിപ്പൂ.

സൃഷ്ടിസ്ഥിതിപ്രളയകാരണമേകതത്വം
വ്യഷ്ടിപ്പെടുന്നതിനു വേണ്ട നിദാനമായും,
ഈശന്റെ മൂർത്തികളിലുത്തമമായുമെന്നു-
മെല്ലായിടത്തുമിഹ തിങ്ങി നിറഞ്ഞിരിപ്പൂ.

ജ്യോതിർഭ്രമത്തിലുളവാമൊരു ലീലകൊണ്ടിതാര്യ-
സാഹിത്യഗീതകലകൾക്കുദയം വരുത്തി,
നേരായുദിതചരമസഞ്ചരതാളമേള-
ജീവാളിജീവിതസുഖത്തെ വളർത്തിടുന്നു.

നാളാഴ്ച മാസമൃതുവത്സരമെന്നിവറ്റാൽ
കാലവ്യവസ്ഥിതി മുറയ്ക്കു ചമച്ചിതിങ്കൽ
സസ്യാദികൾക്കു രസമേകി ദിനാധിനാഥ-
നോരായിരം കരമിണങ്ങി വിളങ്ങിടുന്നു.

ഒന്നാമിതിന്റെ പരിണാമവിശേഷമാണി-
ബ്ബ്രഹ്മാണ്ഡമെന്നു ചില പണ്ഡിതരുണ്ടുരപ്പൂ
പക്ഷേ പരപ്പെഴുമതിൻ പരിണാമരീതി
സൂക്ഷിച്ചറിഞ്ഞനുഭവിച്ചവരില്ലൊരാളും.

അങ്ങോട്ടു പോകിലതിരില്ലതിനാകവേയു-
മന്വേഷണത്തിനൊരു മാർഗ്ഗവുമില്ല തെല്ലും
ഉത്പത്തിയോ വലിയ ദുർഘടമാണു, പിന്നെ-
യാകാശമൊക്കെ വിരമിക്കുകയാണു ശേഷം.

ദുർഗ്ഗമമായ വേദാന്തഗഗനത്തിൽക്കൂടി മഞ്ജുളപദ വിന്യാസത്തോടെ ഇങ്ങിനെ ലീലയാ ചരിക്കുവാൻ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരാണ് ഇക്കാലത്തിവിടെ സാധിച്ചിട്ടുള്ള കവി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശ്വരൂപം കാണുന്നവർക്ക് ഇക്കാര്യത്തിൽ വിതർക്കമേ ഉണ്ടാകയില്ല. ഞാനാ

ത്തെ ആധാരമാക്കിയും, കർമ്മത്തെ പുരസ്കൃതമാക്കിയും കൊണ്ട് ഭക്തിമാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടിയാണ് വിശ്വരൂപത്തിന്റെ ഗതി. ടാഗൂർ പ്രസ്ഥാനമെന്ന ആധുനികസാഹിതീവേഷം ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരിൽനിന്ന് കേരളം അന്നേ കണ്ടുകഴിഞ്ഞു.

സഹൃദയത്വം അല്പമെങ്കിലുമുള്ള ഏതൊരാൾക്കും സുമധുരമായി എപ്പോഴും അയവിറക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കാവുന്നവണ്ണം അത്രയും രസമയമായ കൃതിയാണ് വിശ്വരൂപം. ഹൃദയത്തിൽ അതെടുത്തു ധരിച്ചവർക്ക് ഏതവസ്ഥയിലുമാവാം ദിവ്യസൌന്ദര്യദർശനം. അതുല്യപദാർത്ഥമെല്ലാം ഒത്തും, മൃദുധ്വനികളാൽ അതിരമ്യമായും നാനാ രസാത്മകത പൂണ്ടും ഉയർന്നു മിന്നുന്നതായി ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ അപ്പോഴം കണ്ട ആ കടപ്പുറംപോലെ തന്നെയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ കവിത. ഇതാ എത്ര രമണീയമായ ചന്ദ്രോദയം!

അംഭോദരാശികളകന്നതു തദ്വതത്തി-
ലാമഗ്നമംബരമകന്മഷമായ്ത്തിളങ്ങി
ആവൃത്തിശൂന്യപദമെത്തുവതിന്നടുത്തോ-
രാത്മാനന്ദംഗിയുടെ മാനസമെന്നപോലെ.

സർവ്വജ്ഞമൌലിമണിയായെഴുമോഷധീശൻ
തങ്കൈകളാൽ തിമിരമാശു ഹരിച്ചുമൂലം
പൂർവ്വാശയാം കമനി പൂർണ്ണവിലാസപൂർവ്വം
പൂവെണ്ണിലാവണി മൃദുസ്മിതമാർന്നു മിന്നി.

പൌരസ്ത്യസിന്ധുവിലെ വൻതിരമാല തള്ളി
വാനിൽക്കയററിയൊരു വെൺനുരപോലെയായും,

കാററത്തുനിന്നുദയപർവ്വതശൃംഗഭൂവിൽ
പൂക്കൈതതൻ പൊടി പറന്നതുപോലെയായും;

രാജാവുദിച്ചതു നിനച്ചു, മുഷിഞ്ഞവേഷം-
കൈവിട്ടുകൂടിയ ജനാവലിപോലെയായും,

തൂവെണ്ണിലാവൊളി പുരണ്ടതുവെണ്മ പൂണ്ടും
ചിന്നിച്ചുമഞ്ഞ ചെറുകാറുകളുല്ലസിച്ചു.

സ്വാഭാവികം മദമിരട്ടി വളർത്തിടുന്ന
'ചന്ദ്രപ്രഭാരസ'മകത്തു ചെലുത്തിയപ്പോൾ
പണ്ടേകിടന്ന പതറിക്കരയോടടിച്ചു-
കൂത്താട്ടമംബുധി കവിഞ്ഞലറിക്കളിച്ചു.

പാരേ പരന്ന പൊടി വെണ്മണലാം നിലാവു
തട്ടിത്തിളങ്ങി മറിയുന്നതു കണ്ടുവെങ്കിൽ
ഭൂഗർഭക്രിയകളാലുടനൽഗമിച്ച
വെള്ളിത്തടാകമതു നൂതനമെന്നു തോന്നും.

ഈ കവിതാമൃതപൂരം ഇരയൊരു ഭാജനത്തിൽ തന്നെ ഇനിയുമുണ്ട്. എങ്കിലും, ഇത്രമതിയല്ലോ കവിയുടെ വാഗ്മിത നമുക്കാർക്കും കീർത്തനീയമാകുവാൻ.

ഓളം കളിച്ചിളകുമംബുധി, നല്ലമുല്ല-
പ്പൂവെന്നപോലെ പൊഴിയുന്ന നിലാവെളിച്ചം,
നീളെപ്പരന്ന ചെറുകാററിനിയെന്തു വേണ്ടു,
സർവ്വേശശക്തിയുടെ സാധുദയാവിലാസം!

എന്ന് അത്ഭുതത്തോടുകൂടിയാണ് കവി ആ ചിത്രത്തിൽ നിന്ന് മറെറാന്നിലേക്ക കടക്കുന്നത്.

പ്രസ്തുത കാവ്യത്തിന്റെ ഉപസംഹാരത്തിൽ പൌരുഷാരാധകന്മാരെ നോക്കി അദ്ദേഹം പരിഹസിക്കുന്നതു് ഏവരും കേൾക്കേണ്ടതാണു്:—

വ്യത്യാസം നേരിടാത്ത വ്യവസിതികലരും-
വിശ്വയന്ത്രം പ്രവൃത്തി-
പ്രത്യാവൃത്തിപ്രമാണപ്പടി തിരിയുവതി-
ന്നുള്ള സൂത്രങ്ങളെല്ലാം
കൃത്യത്തിൽച്ചേർത്തു പിന്നെ പ്രകൃതിനിയമമി-
ങ്ങേല്പ്പിട്ടതിസ്ഫുരിക്കും-
സത്താമാത്രന്റെ സാക്ഷാൽ മഹിമയിവർ ധരി-
ക്കാത്തതന്ധത്വമല്ലോ.

ഈ മട്ടിൽ പൂനിലാപ്പുഞ്ചിരി വിതറിവിള-
ങ്ങുന്ന വെൺതിങ്കളും, വി-
ണ്ണാകെച്ചുററുന്ന താരാഗണവും, മൃദുജവം
പൂണ്ടു വീശുന്ന കാററും,
കല്ലോലത്തള്ളിനാലേ പടുപടഹമടി-
ക്കുന്ന വാരാശിതാനും
ചൊല്ലീടുന്നെന്തു സർവ്വേശപരമഹിമ പുക-
ഴ്ത്തുന്നതൊന്നല്ലയെങ്കിൽ.

വീശും കാററേററു പട്ടക്കൊടികളിളകവേ
മർമ്മരം പൂണ്ട തെങ്ങിൻ-
തയ്യുംതന്നെച്ചമച്ചോരുടയവനെ നിന-
ച്ചുററ മന്ത്രം ജപിപ്പൂ;

പഴുതൻ പക്ഷിനാളതൊട്ട് കിളികളിതാ
ഭംഗിയാമ്മാറു ഗാനം
ചെയ്യുന്നു പാട്ടുകണ്ടിടുകിലതുമവിട-
ത്തെക്കുറിച്ചായതിക്കാം.

പാരാവാരം കരേറിക്കരകളും മുഴുവനും
മുക്കി മൂടാത്തതെന്തോ?
താരാവൃന്ദങ്ങൾ തമ്മിൽ സഞ്ചരമുരസി മറി-
ഞ്ഞത്ര വീഴാത്തതെന്തോ?
നേരായാരാഞ്ഞു നോക്കീടുക മമമിയലും
മർത്ത്യരേ, നിങ്ങളെ,ന്നാ-
ധാരാൽ കണ്ണെത്തുമെല്ലാററിന്നുമുപരി വിള-
ങ്ങുന്ന വിശ്വരൂപം.

ഇങ്ങിനെയാണ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരാൽ കാണുമാറായ വിശ്വരൂപം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ വിലാപവിശ്വരൂപങ്ങൾ ഭാഷയിലെന്നെന്നും മിന്നിത്തിളങ്ങും. തന്റെ ചിരം ജീവിതത്തിന്ന വേണ്ടുന്ന വകയെല്ലാം രണ്ടേ രണ്ടു ഗാനംകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്നു കിട്ടിയിരിക്കുന്നു. ഉഗ്രമായ ആത്മത്യാഗത്തിൽനിന്നാണ് ഈ സിദ്ധി അദ്ദേഹത്തിന്നുണ്ടായത്. കർണ്ണന്റെ കവചകുണ്ഡലദാനത്തെക്കാൾ സുഭഗമായ ത്യാഗമാണ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ കൈരളിക്കായ്ക്കൊണ്ടു ചെയ്ത വിശ്വരൂപവിലാപദാനം. കർണ്ണന്റെ ആ ദാനം പിന്നെയിങ്ങു കണ്ടിട്ടില്ല. പണിക്കരുടെ ദാനമാവട്ടെ ഇന്നുമെന്നും കൈരളീകണ്ഠത്തിൽ ഉജ്ജ്വലഭൂഷണമായി. കർണ്ണൻ ആ ദാനംകൊണ്ടു ബീഭത്സുവാൽ എന്നപോലെ ബാലകൃഷ്ണ

ഷ്പണിക്കർ ആ മാനത്തോടുകൂടി രാജ്യകർത്താവിനാൽ ഹതനായി. യശസ്സിലല്ലാതെ വപുസ്സിലല്ലല്ലോ ധീരാത്മാക്കൾക്കു ജീവിതം. എന്നാൽ, നാമാവട്ടെ ഇങ്ങിനെയിതാ നിരാശരാവേണ്ടിവന്നു. ഇനിയുമെത്രയെത്രയോ അമൃതബിന്ദുക്കൾ ചൊരിയാവുന്ന ആ പർജ്ജന്യത്തെ രണ്ടുതുള്ളി ഇററുവീണപ്പോഴേക്കും കാലപ്രചണ്ഡവായു അടിച്ചുകററിക്കളഞ്ഞുവല്ലൊ. വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർക്കുള്ള ആ അക്ഷരമാലയിൽനിന്നു വിലാപവിശച്ചുപാഗ്രങ്ങൾ ചേർന്ന ആ ഒരേ ഇതൾ മാത്രമേ നമുക്കു കിട്ടുകയുണ്ടായുള്ളു. എങ്കിലും, അതു മതിയല്ലൊ ഇന്നുള്ളവർക്കും ഇനിയുള്ളവർക്കും എപ്പോഴും പരിമളമേല്ക്കുവാൻ.

ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ വിചാരം ഉപസംഹരിക്കുമ്മുമ്പെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സരളോജ്ജ്വലമായ ഗദ്യത്തോടു് ഒരിക്കൽക്കൂടിയും നാം അടുക്കേണ്ടതുണ്ടു്. പദ്യത്തിലേക്കാൾ ഗദ്യത്തിലാണ് അദ്ദേഹം പ്രവർത്തിക്കയുണ്ടായതു്. ആ ഗദ്യകൃതികളെല്ലാം പത്രങ്ങളിലായതുകൊണ്ടു് ഇപ്പോൾ കണ്ടുകിട്ടുന്നില്ല. മാലതീദേവി എന്നൊന്നു മാത്രമേ നമ്മുടെ മുമ്പിൽ കാണാവതായിട്ടുള്ളു. ഏതാണ്ടൊരു ബങ്കാളികൃതിയെ അനുകരിച്ചുകൊണ്ടു ബാലികാബാലകന്മാർ വായിച്ചു രസിക്കുന്നതിനു്, വിശേഷിച്ചു് അന്നത്തെ ചക്രവർത്തിപ്രസ്സിനു തല്ക്കാലത്തെ വിശപ്പു തീർക്കുന്നതിന്നും വേണ്ടി, ഒന്നുരണ്ടു നാൾകൊണ്ടു് പണിക്കർ എഴുതിയതാണ് മാലതീദേവി. അതു് എഴുതീട്ടു് ഇപ്പോഴേയ്ക്കു് ഏതാണ്ടു് ഇരുപതു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞു. സാഹിത്യാരാമത്തിലെ ശീമ

ച്ചിരച്ചെടിപോലെ ഇപ്പോഴും അതു് കൌതുകം വളൎത്തികൊണ്ടു നിലകൊള്ളുന്നു.

"മാലതി! ഹാ, അവരം നല്ലൊരു പെൺകുട്ടിയാകുന്നു. ആകൃതികൊണ്ടും പ്രകൃതികൊണ്ടും അവരം നിൎമ്മലയാണു്. പതിമൂന്നു വയസ്സു പ്രായം. നല്ല ഒരു തറവാട്ടിൽ വളൎന്നു്, നന്നെ ചെറുപ്പത്തിൽ കുലശീലയെന്നുമില്ലാതെ ഇരുന്നിരുന്ന ഒരമ്മയുടെ മുലകുടിച്ചു വളൎന്നുകൊണ്ടു മാലതിയുടെ മുഖത്തു നല്ല രക്തപ്രസാദവും, കണ്ണിന്നു കാന്തിയും വിരിവും, അംഗങ്ങരംക്കു് അഴകും വെടിപ്പും ഒക്കെ ഉണ്ടു്. ഇപ്പോരം അലട്ടുതട്ടി അങ്ങുമിങ്ങും അല്പാല്പം മങ്ങി മയങ്ങിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവളുടെ ശരീരത്തിൽനിന്നു നല്ല നിരോട്ടമുള്ള ഒരു വൈരക്കല്ലിൽനിന്നെന്നവണ്ണം ഒരു കാന്തികുണ്ഡലം കവിഞ്ഞു നാലുപാടും ഒഴുകുന്നുണ്ടു്. അവരം പൂമൊട്ടുപോലെ മംഗളകരമായ ഒരു ഭാവിയെ സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു. അവളുടെ അച്ഛൻ പണംകൊണ്ടും ഗുണംകൊണ്ടും മലയാളത്തിലെങ്ങും മറുകരകളിൽപ്പോലും കേരംവിപ്പെട്ട ഒരു പുരുഷകേസരിയായിരുന്നു. ഏകപുത്രിയായ മാലതി അദ്ദേഹത്തിൻെറ കണ്ണിലുണ്ണിയായിരുന്നു. അരുമകൊടിയായിട്ടാണു് അദ്ദേഹം മകളെ വളൎത്തിയിരുന്നതു്. അദ്ദേഹം ഇരിക്കുമ്പോരം മാലതിയുടെ പദവി ഒരു രാജകുമാരിക്കപോലും അസൂയ തോന്നിപ്പിക്കത്തക്ക ഒന്നായിരുന്നു."

അങ്ങിനെ വളൎന്ന മാലതി അച്ഛൻമരിച്ചുശേഷം അമ്മയോടൊന്നിച്ചു് ഘോരദാരിദ്ര്യത്തിൽ പതിച്ചു. അച്ഛൻെറ സ്വത്തിന്നുവേണ്ടി ആയാളുടെ മരുമക്കളുമായി വ്യവഹാരം വേണ്ടിവരികയാൽ മാലതിക്കു് മാതൃക

മായുണ്ടായിരുന്ന ധനമെല്ലാം നഷ്ടമായി. ആ വ്യവഹാരമാവട്ടെ, ഈ കഥയുടെ ആരംഭത്തിൽ പ്രിവികൌൺസിലിൽ എത്തിയിരിക്കയാണു്. മാലതിക്കും അമ്മയ്ക്കും നാടും വീടും വിട്ടു് മറെറാരിടത്തു് ചെറുകുടിലിൽ പരാശ്രയത്തോടെ നാൾ കഴിക്കേണ്ടിവന്നു. അമ്മ ആക്കാലം നെല്ലുകുത്തിക്കൊടുത്തു് അതിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന കൂലികൊണ്ടാണു് അവരിരുവരും ഇടയ്ക്കിടെയെങ്കിലും തൊണ്ട നനച്ചുപോന്നതു്.

ഇങ്ങിനെയുള്ള പരിശ്രമത്താൽ അമ്മയ്ക്കു് പനിയുണ്ടായി. ആ സ്ത്രീ കിടപ്പിലായപ്പോഴും ആ വീട്ടിൽ മുഴുപ്പട്ടിണിയുമായി. "മാലതിക്കു് അന്യന്റെ വീട്ടിൽപ്പോയി പണിയെടുത്തിട്ടോ മററുള്ളവരിൽ നിന്നു് വല്ലതും ഇരന്നു വാങ്ങീട്ടോ ഉള്ള പരിചയം ഇല്ല. ഇടയ്ക്കു വല്ല താളോ തകരയോ പറിച്ചുവെച്ചതിന്നും. വെള്ളം കാച്ചിക്കുടിപ്പാനാണെങ്കിൽ, ഒരു മണി അരിപോലും ആ വീട്ടിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല."

അവിടെ ഉത്സവകാലമാണപ്പോൾ. ആറാട്ടിന്നാളേക്കു് അമ്മയുടെ ജ്വരം അല്പം ശമിച്ചു. "രാത്രി എട്ടു മണി കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അപ്പോഴാണു് മാലതിയുടെ അമ്മ കണ്ണു തുറന്നതു്. അവൾക്കു വല്ലതും കഴിച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും, അവർ ഭക്ഷണത്തെപ്പററി ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. മാലതി, ജീരകമിട്ടു തിളപ്പിച്ചിരുന്ന വെള്ളം കുറെ എടുത്തു് ആററി അമ്മയ്ക്കു കൊടുത്തു. അമ്മയ്ക്കു് കുറച്ചു കഞ്ഞിവെച്ചു കൊടുത്താൽ കൊള്ളാമെന്നു് അവൾ കൊതിച്ചുവെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. സാധു പെണ്ണു്! അവൾ എന്തു ചെയ്യും? ആരോടു ചോദിക്കും? ചോദിച്ചാൽ കൊടുക്കാനാ

ത്? അഥവാ കൊടുക്കാമെന്നുണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെ അവൾക്കു് ഒന്നും യാചിപ്പാൻ അറിഞ്ഞുകൂടാ. കൈയിൽ ഉള്ളതു കൊടുപ്പാൻ അല്ലാതെ, ഇല്ലാത്തതു ചോദിച്ചുവാങ്ങുവാൻ പഠിച്ചിട്ടില്ല. അമ്മയുടെ വിളർത്ത മുഖത്തു നോക്കിയപ്പോൾത്തന്നെ മാലതിക്കു് അവരുടെ പാരവശ്യം കണ്ടു് കണ്ണു കലങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. അവരുടെ അന്തർഗ്ഗതം അവൾക്കു നല്ലവണ്ണം അറിയാം. എന്നാൽ, എങ്ങിനെയാണു് നാഴി കഞ്ഞിയെങ്കിലും വെച്ചു കൊടുക്കേണ്ടതു്? ഈശ്വരാ അവൾക്കു് വ്യസനം സഹിക്കവയ്യാതെയായി. ആകപ്പാടെ വിചാരിച്ചു് അവളുടെ ഇടനെഞ്ഞു് പൊട്ടിത്തുടങ്ങി. അവിടെത്തന്നെ ഇരുന്നു കരഞ്ഞിട്ടു് ഫലമില്ലെന്നു നിശ്ചയിച്ചു് അവൾ വീട്ടിൽനിന്നു് പുറത്തു കടന്നു് കൂരാക്കൂരിരുട്ടത്തു് നടന്നുതുടങ്ങി. കരയുവാൻപോലും അവൾക്കു് ശേഷിയില്ലായിരുന്നു. അവൾ നടക്കുമ്പോൾ പ്രാഞ്ചി പ്രാഞ്ചി വഴിയിൽ വീഴാൻ പോയിരുന്നു. 'അമ്മെ, അമ്മെ' എന്നു വിളിച്ചു പൊട്ടിപ്പൊട്ടി കരഞ്ഞുകൊണ്ടാണു് അവൾ നടന്നതു്. കഷ്ടമേ, കഷ്ടം!"

അമ്പലത്തിലെ കഴകക്കാരിയായ വാരസ്യാരെ കണ്ടു് നാഴിയരിയെങ്കിലും വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവരാമെന്നുവെച്ചാണു് അവൾ ചെന്നതു്. അന്നു് ആറാട്ടായതുകൊണ്ടു് വാരിയത്തു് ആരെയും കണ്ടില്ല. അമ്പലത്തിൽ ചെന്നു് അന്വേഷിച്ചതും നിഷ്ഫലമായി. "മാലതിക്കു് വല്ലാതെ കരച്ചിൽ വന്നു. കരച്ചിൽ അടക്കിക്കൊണ്ടു് അവൾ പുറത്തെ ചുററിൽ കടന്നു് അല്പം നടന്നു. തലതിരിഞ്ഞു് അവൾ അമ്പലത്തിനുള്ളിൽ വീണുപോയി!

"പെട്ടെന്നു് ഒരു മഴ വന്നു. ആറാട്ടെല്ലാം മോശമായി. ആരവാരങ്ങൾ കൂടിയതെല്ലാം നിഷ്ഫലമായി. മാലതി എഴുന്നേററു നോക്കിയപ്പോൾ ആളും തിരക്കും ഒക്കെ ഒഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ചുററുവിളക്കുകളിൽ ചിലതു് മങ്ങിയെരിഞ്ഞു കത്തുന്നുണ്ടു്. ഭജനക്കാരിൽ ചിലർ ചില സ്തോത്രങ്ങൾ ചൊല്ലിക്കൊണ്ടു് മുണ്ടും വിരിച്ചു് പ്രദക്ഷിണവഴിയിൽ ഇരിക്കുന്നുണ്ടു്. മാലതി എഴുന്നേററു് ഒന്നും നോക്കാതെ മതിലിനു പുറത്തു കടന്നു. അവൾ പേടിച്ചു വിറച്ചുകൊണ്ടാണു് പുറത്തു കടന്നതു്. മഴ ചാറുന്നുണ്ടു്. കുടയില്ല. ഇടം മാറിയ ഒരു പാമ്പിൻകുഞ്ഞുപോലെ അവൾ നനഞ്ഞുകൊണ്ടു് ഇഴഞ്ഞു നടന്നു. വഴിക്കു് ആരുമില്ല. ഒരു ചൂട്ടിന്റെ മിന്നാട്ടം പോലും, കാണാനില്ല. ആറാട്ടുദിവസം, അർദ്ധരാത്രി സമയം, നിർജ്ജനപ്രദേശം—ഇതെല്ലാംകൂടി വിചാരിച്ചിട്ടു് മാലതിക്കു് ഒരു വെമ്പലുണ്ടായി. പേടി മൂത്തു് ഒരുവിധം ഭ്രാന്തുപോലെ ആയിത്തീർന്നു."

അപ്പോൾ ഞെക്കിവിളക്കോടുകൂടി ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ എതിരെ വരുന്നതു കണ്ടു. മാലതിക്കു് അയാളെ കണ്ടിട്ടു് ആദ്യമുണ്ടായ ഭയം പിന്നീടു് ശമിച്ചു. ആ പാവപ്പെട്ട പെൺകുട്ടിയുടെ ഈ ദുരവസ്ഥ കണ്ടു് ആ ആർദ്രഹൃദയനായ ചെറുപ്പക്കാരൻ അവളെ കൈപിടിച്ചു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു് അവളുടെ വീട്ടിലേക്കു നടന്നു.

"മാലതി ആ യുവാവിന്റെ മുഖത്തു് സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. പ്രഥമദൃഷ്ടിയിൽത്തന്നെ അയാൾ ഒരു നല്ല തറവാടിയും ബുദ്ധിമാനുമാണെന്നു് അവൾക്കു തോന്നിയിരുന്നു. സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിയപ്പോഴും, ആ വിചാരം ശരി

യാണെന്നല്ലാതെ മറിച്ചുതോന്നുവാൻ അവകാശമൊന്നും കാണായ്കയാൽ അവൾ വിശ്വസിച്ചു."

അവരിരുവരും മാലതിയുടെ വീട്ടിന്റെ ഉമ്മറത്തെത്തി. വഴിക്കുവെച്ച്, തന്റെ സ്ഥിതിയെക്കുറിച്ച് ആയാൾ സാന്ത്വനപൂർവ്വം ചോദിക്കയാൽ, അങ്ങിനെ കുറച്ചുനേരത്തേക്കെങ്കിലും വിശ്വാസത്തോടെ തന്റെ മനസ്സ് തുറന്നു വെക്കുന്നതിന്ന് കഴിയുകകൊണ്ട് "മാലതിക്ക് അപ്പോഴേക്ക് കുറെ കരുത്തും ഉൾച്ചുണയും കിട്ടി. അവൾ ആ യുവാവിന്റെ കൈപ്പിടിവിട്ട് ചാരിയ വാതിൽ തുറന്ന് മെല്ലെ അകത്തു കടന്നു. അകത്തു വിളക്കില്ലായിരുന്നു. അവൾ തീപ്പെട്ടി തപ്പിയെടുത്ത് ഉരച്ചുനോക്കി ഒരു ചൂട്ടെടുത്തു കത്തിച്ച് പുറത്തേക്കു വന്നു. ഉടനെ ആ യുവാവ് 'ഞാൻ പോണേ' എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് വേഗത്തിൽ നടക്കുന്നതു കണ്ടു. മാലതിക്ക് അല്പം ആശാഭംഗം ഉണ്ടായി. എങ്കിലും, തൽക്കാലത്തെ സ്ഥിതികൊണ്ട് അതു് നിസ്സാരമാണെന്നേ അവൾ ഗണിച്ചുള്ളൂ. അവൾ വീണ്ടും അകത്തു കടന്ന് അമ്മ കിടക്കുന്ന ദിക്കിൽ ചെന്നു നോക്കി. അവർ ഉറങ്ങിയിരിക്കുന്നു. നല്ല ഉറക്കം. കൈയിലുള്ള ചൂട്ട് കുറെ കത്തിക്കെടുത്ത ശേഷം അതു് നിലത്തുവെച്ച് മാലതി അമ്മയുടെ കാല്ക്കൽ ചെന്നു കിടന്നു. കാൽപ്പടത്തിന്മേൽ മുഖം അമർത്തിവെച്ചുകൊണ്ട് തേങ്ങിത്തേങ്ങിക്കരഞ്ഞു. അവൾ തന്നെത്താൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:—'എന്റെ അമ്മേ, അമ്മ ഇങ്ങിനെ പട്ടിണികിടക്കേണ്ടിവന്നുവല്ലോ. എന്നെപ്പെററിട്ടല്ലേ എന്റെ അമ്മ ഇങ്ങിനെ വലഞ്ഞതു്.! ഞാൻ ഒരു പോരാത്ത പെണ്ണായിട്ടല്ലേ?

ഭാഗ്യമില്ലാത്ത കുട്ടിയായിട്ടല്ലേ? അച്ഛാ, അച്ഛാ, കഷ്ടം! എൻെറ അച്ഛൻ മരിച്ചുപോയല്ലോ. ഈശ്വരാ, എൻെറ അമ്മയ്ക്കു് നാഴി കഞ്ഞിവെച്ചുകൊടുപ്പാൻ എനിക്കു് കഴിഞ്ഞില്ലല്ലോ. ആരും ഇങ്ങോട്ടു തിരിഞ്ഞു നോക്കുന്നുകൂടിയില്ല. ദൈവത്തിന്നും ഞങ്ങളെ കണ്ടുകൂടാതായോ? ഞങ്ങൾ ഇവിടെ ഇങ്ങിനെ കിടന്നു മരിക്കട്ടെ. അയ്യോ, എൻെറ അമ്മേ, ഈ മാലതി മരിക്കാതെ എൻെറ അമ്മ മരിക്കരുതേ'—ഇത്രയും പറഞ്ഞു് അവൾ കണ്ണുനീർകൊണ്ടു് അമ്മയുടെ കാൽ കഴുകീട്ടു് മുഖം ഉരസി ആ കാൽ തുടച്ചു. വീണ്ടും അനങ്ങാതെ കമിഴ്ന്നു കിടന്നു."

അപ്പോഴെക്കും അയൽ വീട്ടുകാരനായ കണാരൻ അവിടെ വന്നു. അവൻ വലിയൊരു സാമാനക്കെട്ടു് കോലായിൽ ഇറക്കി. ഇവിടെ തരുവാനായി ഏതോ ഒരാൾ ഏല്പിച്ചതാണെന്നു പറഞ്ഞു് അതെല്ലാം മാലതിയെ ഏല്പിച്ചു് അവൻ പോയി.

"മാലതി സാമാനങ്ങളെല്ലാം അഴിച്ചു നോക്കി. കൂട്ടത്തിൽ ഒരു കുപ്പിയും കണ്ടു. അതു തുറന്നു നോക്കിയപ്പോൾ എണ്ണയാണെന്നു മനസ്സിലായി. ഉടനെ അകത്തുപോയി കോൽവിളക്കു തപ്പിയെടുത്തു് അതിൽ അല്പം എണ്ണ ഒഴിച്ചു കത്തിച്ചുവെച്ചു. കെട്ടുകൾ അവൾക്കു് താനേ എടുത്തു് അകത്തു വെപ്പാൻ കഴിവില്ലായ്കയാൽ കോലായിൽ വെച്ചുതന്നെ ഓരോന്നായി അഴിച്ചു നോക്കി. ഉപ്പുമുതലായ ചില്ലറസാമാനങ്ങളായിരുന്നു ഒരു കെട്ടിൽ. വേറെ ഒന്നിൽ രണ്ടുവലിയകരിമ്പടവും കുറേ മലമൽ തോർത്തുമുണ്ടുകളുമായിരുന്നു. മറ്റൊ

9

ന്നിൽ കുറെ അരിയാണ് കണ്ടതു്. കെട്ടുകൾ ഓരോന്നും അഴിക്കുമ്പോൾ മാലതിക്ക് സന്തോഷത്തിലധികം സന്താപമാണുണ്ടായതെന്ന് ഇടയ്ക്കിടെ മേല്പോട്ടു നോക്കിക്കൊണ്ടു് അവൾ കരഞ്ഞിരുന്നതിനാൽ ഊഹിക്കാം. അന്യൻെറ പ്രയത്നഫലം, യാതൊരു ബന്ധവും കൂടാതെ, വാങ്ങി അവൾ അനുഭവിക്കുന്നതു് അന്ന് ഒന്നാമതായിട്ടാണ്. അതുകൊണ്ടു് ഈ ഘട്ടത്തിൽ സന്തോഷത്തെക്കാൾ സന്താപത്തിനു തന്നെയാണു അവകാശം."

ആദ്യം അവൾ അമ്മയ്ക്ക് കഞ്ഞിവെച്ചു കൊടുക്കുകയാണു ചെയ്തതു്. അതോടുകൂടി അമ്മയ്ക്ക് നല്ലവണ്ണം ആശ്വാസമുണ്ടായി. "അവർ മാലതിയെ അടിതൊട്ടു മുടിയോളം ഒന്നു നോക്കിയശേഷം അണഞ്ഞു് കൂട്ടിപ്പിടിച്ചു് നെറുകയിൽ ചുംബിച്ചു. അപ്പോൾ മാലതിയും അമ്മയും ഒരുപോലെ കരഞ്ഞുപോയതു് സ്വാഭാവികമാണല്ലോ." കരച്ചൽകഴിഞ്ഞു് മകളെ പിടിവിട്ടശേഷം 'എന്താ, നിൻെറ വിരലിൽ കിടന്നു മിന്നുന്നതു്' എന്ന് അമ്മ ചോദിച്ചു. വല്ല മിന്നാമിനുങ്ങോ മറേറാ ആയിരിക്കാമെന്നുവെച്ചു് മാലതി ആദ്യം കൈകുടഞ്ഞു. പിന്നെ നോക്കിയപ്പോൾ അതൊരു പൊൻമോതിരം. മുദ്രയായ് അതിൽ 'മാധവമേനോൻ' എന്നു കൊത്തിയിരിക്കുന്നു. മോതിരം കണ്ടു് അവൾ പേടിച്ചു വിറയ്ക്കുകയാണ് ചെയ്തതു്. അന്ന് അവൾ കഞ്ഞികുടിക്കുവാൻ ചെല്ലുമ്പോൾ കോഴി കൂകുന്നതു കേട്ടു.

കേസ്സിൽ ഇവരുടെ വക്കീലായ ഗോവിന്ദനുണ്ണിനായർ പിറേറന്നാൾ ഉച്ചയ്ക്ക് ഈ വീട്ടിൽ വന്നു.

പ്രിവികൌൺസിലിൽ അനുകൂലമായ വിധിയുണ്ടായിരിക്കുന്നുവെന്ന പ്രിയവൎത്തമാനത്തോടുകൂടിയാണു് ആ വരവ്. അന്നുമുതൽ ആ കുടുംബത്തിൽ വീണ്ടും ലക്ഷ്മീവിലാസമുണ്ടായി. എന്നാൽ, അതു് അനുഭവിക്കുവാൻ അമ്മ ഇരുന്നില്ല. മകളെ രക്ഷിക്കുവാൻ ഗോവിന്ദനുണ്ണിനായരെ ഏല്പിച്ചു് ആ സ്ത്രീ മരിച്ചു. ആ വക്കീലിന്റെ വീട്ടിലാണു് പിന്നീടു് മാലതി താമസിച്ചതു്.

"കൊല്ലം അഞ്ചാറു കഴിഞ്ഞു. മാലതിയുടെ 'തനുലത'യിൽ 'ഉജ്ജ്വലമായ നവയൌവനം' കുസുമംപോലെ 'മിളിത'മായി. വയസ്സു പതിനെട്ടു കഴിഞ്ഞു. അംഗങ്ങൾക്കു് മുഴുപ്പും ചെപ്പവും, ആകാരത്തിൽ നിസൎഗ്ഗസിദ്ധമായുള്ള മാധുൎയ്യത്തിനു് പരിപാകവും വന്നിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ മാലതി ഒരു കവിയുടെ തൂലികയാൽ ചിത്രീകരിക്കത്തക്ക യോഗ്യതയുള്ള ഒരു തരുണീമണിയായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു. ഇനിയും അവൾ ഒരു 'ഘ്രാണിക്കാത്ത സുമം' ആയി ഒററയ്ക്കിരുന്നാൽ പോരാ; അനുരൂപനായ ഒരു വരനോടു ചേൎന്നു് ജീവിതത്തിന്റെ ഉൽകൃഷ്ടഭാഗത്തിലേക്കു് കടക്കുകതന്നെ വേണം."

ഇതുതന്നെയാണു് ഗോവിന്ദനുണ്ണിനായൎക്കും വിചാരമുണ്ടായതു്. മാലതിയുടെ അന്തൎഗ്ഗതം അറിയുവാൻ ആയാൾ തന്റെ മകളെ ഏല്പിച്ചു. ആ മകൾ, ജാനകി "മാലതിയുടെ ഉററ ചങ്ങാതിയാണു്. കഴിഞ്ഞ അഞ്ചാറുകൊല്ലങ്ങൾ ഈ കുട്ടികൾ രണ്ടുപേരുംകൂടി കഴിച്ചതുകൊണ്ടു മാത്രമല്ല, ബുദ്ധികൊണ്ടും ആകാരംകൊണ്ടും മനോഗതികൊണ്ടും അവർ തുല്യകളായിരുന്നതിനാൽകൂടി അവരുടെ സ്നേഹം വേറിടാതിരിക്കത്തക്കവണ്ണം

ദൃഢതമമായിരുന്നു. അവർ പരസ്പരം ഉള്ളുഴിഞ്ഞു സ്നേഹിച്ചിരുന്നു. സാഹിത്യത്തിലും സംഗീതത്തിലും അവർക്കുണ്ടായിരുന്ന വാസന, ഗോവിന്ദനുണ്ണിനായരെപ്പോലെയുള്ള ഒരു രക്ഷിതാവിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ വിശാലമതികളായ ആചാര്യന്മാരുടെ ശിക്ഷകൊണ്ടു് പോഷിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതു് ഇപ്പോഴെക്കു് അന്യോന്യവാദങ്ങളാലും അവസരോചിതങ്ങളായ പ്രയോഗങ്ങളാലും ഫലിച്ചുവരികയായിരുന്നു."

ഒരുനാൾ, മാലതിയുടെ മനോരഥം ജാനകിക്കു് മനസ്സിലായി. അതു് അവൾ അച്ഛനെ ധരിപ്പിക്കയും ചെയ്തു. ഏതോ ഒരു പി. എസ്സ്. മാധവമേനോനിലാണു് മാലതിക്കു് അനുരാഗം. ആയാൾ ആരാണു്? ഗോവിന്ദനുണ്ണിനായർ അന്നുമുതൽ അന്വേഷണം തുടങ്ങി. അപ്പോഴെക്കു് വേറെ ചിലതു് സംഭവിച്ചു. ജാനകിയെ ഒരു രാമമേനോൻ പരിഗ്രഹിച്ചു് ആയാളുടെ ജോലിസ്ഥലമായ തഞ്ചാവൂക്കു് കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. തനിക്കായി പ്രത്യേകമുണ്ടാക്കിയ കെട്ടിടത്തിലേക്കു് മാലതി താമസം മാററി. അവളുടെ സ്വത്തെല്ലാം ഗോവിന്ദനുണ്ണിനായർ അവളെത്തന്നെ ഏല്പിച്ചു. അതോടു കൂടി ഒരു ലക്കോട്ടും കൊടുക്കുകയുണ്ടായി. താൻ മരിച്ചതിൽപ്പിന്നിടേ ഇതു തുറന്നുനോക്കാവൂ എന്നു് അദ്ദേഹം അവളെ ഏല്പിക്കയും ചെയ്തു.

ഏതാനും നാൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഗോവിന്ദനുണ്ണിനായർ മരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു് ജാനകിക്കു കിട്ടിയ സ്വത്തുകൂടിയും മാലതിയുടെ കൈവശത്തിലായി. പിതൃശോകാത്തയായ ജാനകി ഒരു കൊല്ലത്തേക്കു് മാലതിയോടൊന്നിച്ചു പാർപ്പാക്കി.

പെട്ടെന്നൊരുനാൾ ആ ലക്കോട്ടിനെ മാലതി ഓൎത്തു. അതു് ചെന്നെടുത്തു്. തുറന്നു നോക്കി. ആരുടേയോ ഛായയും ഏതോ എഴുത്തും അതിൽ ഉണ്ടു്. ആ ഛായ തനിക്കു് സുപരിചിതനായ ആളുടേതാണെന്നു കണ്ടു് അതു് അവൾ മടിയിൽ വെച്ചു. ആ എഴുത്താവട്ടെ, അവൾക്കു് ശോകവൎദ്ധകമായിട്ടാണിരുന്നതു്.

പി. എസ്സ്. മാധവമേനോൻ ആരെന്നു് ഗോവിന്ദനുണ്ണിനായർ അന്വേഷിക്കയുണ്ടായല്ലോ. അങ്ങിനെയൊരാൾ വെറും ധൂൎത്തനായി നടന്നു് ഒടുക്കം നിൎഗ്ഗതിയായി ആത്മഹത്യചെയ്തുവെന്നു് ഒട്ടു നാളത്തെ പരിശ്രമത്തിന്റെ ഫലമായി അദ്ദേഹം ധരിച്ചു. അക്കാൎയ്യമാണു് ആ എഴുത്തിൽ. അതു കണ്ടു് മാലതി മൂൎച്ഛിതയായി. ജാനകി വളരെ പണിപ്പെട്ടു് അവളെ ആശ്വസിപ്പിച്ചു.

“അന്നുമുതൽ മാലതിയുടെ സ്വഭാവം ഒന്നു ഭേദപ്പെട്ടു. അവൾ ജീവകാലം മുഴുവനും, തന്റെ ഭൎത്താവിന്റെ പുനരാഗമനം പ്രതീക്ഷിച്ചും, വ്രതങ്ങൾ നോറ്റും പുണ്യകൎമ്മങ്ങൾ ചെയ്തുംകൊണ്ടു് അങ്ങിനെ കഴിയുവാൻ തീൎച്ചയാക്കി. ഉടുക്കുവാൻ കാഷായവസ്ത്രവും അണിയുവാൻ രുദ്രാക്ഷമാലയും അവൾ കൈക്കൊണ്ടു. ക്ഷേത്രങ്ങൾ നിൎമ്മിക്കുവാൻ അവൾ ഉത്സുകയായി. “ഇതിനെല്ലാം പുറമേ ഭൎത്താവില്ലാത്ത അഗതിസ്ത്രീകളേയും അച്ഛനില്ലാത്ത സാധുബാലികാബാലന്മാരെയും രക്ഷിക്കുവാനും പഠിപ്പിക്കുവാനുമായി ഒരു അനാഥരക്ഷണശാലയും ഒരു പ്രാഥമികപാഠശാലയും സ്ഥാപിച്ചു.” അങ്ങിനെയുണ്ടായ ‘മാധവാശ്രമ’വും ‘മാധ

വേദമയപാഠശാലയും "മലയാളത്തിലെ സ്ഥാപനങ്ങളിൽവെച്ച് എല്ലാവിധത്തിലും അത്യുൽകൃഷ്ടമായ ഒരു സ്ഥിതിയിൽ ഉയൎന്നുവന്നു.

"മാധവാശ്രമം തുറന്ന് ഏകദേശം ഒരു കൊല്ലമായി. ജാനകി തമ്പുരാട്ടിലേക്കുതന്നെപോയിരിക്കുന്നു. മാലതീദേവി ദിനംപ്രതി വിയോഗദുഃഖത്തെ മറന്ന് യോഗമാൎഗ്ഗത്തിൽ കടന്ന് ലയിച്ചുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. മാലതി പകൽ സമയം മുഴുവനും മാധവാശ്രമത്തിൽ പോയി അവിടെ സ്ഥിരതാമസക്കാരായ സ്ത്രീജനങ്ങളിൽ തൊഴിൽ എടുക്കുന്ന ചെറുപ്പക്കാരികളൊഴിച്ച് മറെറല്ലാവൎക്കും ഭക്തിപരങ്ങളായ കഥകൾ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചും, പുരാണങ്ങൾ വായിച്ച് അൎത്ഥം പറഞ്ഞുകൊടുത്തും അവരെയെല്ലാം സന്തോഷിപ്പിച്ചും, വ്യാധികൊണ്ട് അവശകളായ സ്ത്രീകളെ ശുശ്രൂഷിച്ചും രാത്രിയിൽ ദേവിയെ ആരാധിച്ചും വരികയാണ്."

അവിടത്തെ പുതിയ അസിസ്റ്റന്റ് കലക്ടർ മിസ്റ്റർ മത്തായി സായ്പാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്ന് മാലതിയെ ഒന്നു കണ്ടാൽകൊള്ളാമെന്നുണ്ടായി. താലൂക്ക ബോൎഡുമെമ്പറായ മാധവപ്പൊതുവാൾ ഇതിൽ മൈത്ര്യ മേറു. അങ്ങിനെ യോഗിനിയും കലക്ടരും തമ്മിൽ അഭിമുഖദൎശനമുണ്ടായി.

മാലതിയെ മിസ്റ്റർ മത്തായി കണ്ടതു് ഇങ്ങിനെയാണ്:—

"ദിവ്യാംബരാൎഹമായ ആ ലളിതശരീരത്തെ കാഷായവസ്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടും കാഷായകഞ്ചുകങ്ങളെക്കൊണ്ടും മറച്ചും, യൌവനംകൊണ്ട് ഉയൎന്നുയൎന്നുവന്നിരുന്ന

കുചകലശങ്ങളിൽ രുദ്രാക്ഷമാലകളെ അണിഞ്ഞും, പനിനീരിതളുപോലെ ഇളമയുള്ള കവിൾത്തടങ്ങളിൽ ഭസ്മപൂശിയും നിബിഡമായ കേശഭാരത്തെ അഴിച്ചു പറകോട്ടു തള്ളിയും ആണെ് എങ്കിലും, മാലതീദേവിയുടെ കണ്ണുകളിലുള്ള സ്വാഭാവിക തേജസ്സും മുഖത്തുള്ള കാന്തിയും അത്ഭുതകരമാംവണ്ണം മുന്നോട്ടു പ്രവേശിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ ഇരുന്നിരുന്നു. അവളുടെ പരിസരങ്ങളിൽപ്പോലും മഹിമയോടുകൂടിയ ഒരു പ്രശാന്തത പ്രചരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.”

അപ്പോഴുണ്ടായ സംഭാഷണത്തിന്മദ്ധ്യേ, ആ സാധു് കരുതലോടെ പി. എസ്സ്. മാധവമേനോനെക്കുറിച്ച് പ്രസ്താവമുണ്ടാക്കി. ആയാളെക്കുറിച്ച് ജാനകിയുടെ അച്ഛൻ അന്വേഷിക്കയുണ്ടായതിനെയാണു് ഈ പ്രസ്താവത്തിൽ ആ സാധു് അവലംബിച്ചതു്.

മഹാത്മാവ്:—“ആ മാധവമേനോനെ ഞാൻ അറിയും. നിങ്ങളുടെ പേരായിട്ടുതന്നെ ഒരു പെൺകുട്ടിയേയും ഞാൻ അറിയും. അവൾ നിങ്ങൾതന്നെയാണോ എന്നു് എനിക്കു് നിശ്ചയമില്ല.”

മാലതി:—“ആരായിട്ടെന്താണു്?”

“ആ മാധവമേനോൻ ആ പെൺകുട്ടിയെ ഒരിക്കൽ മാത്രമേ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ എങ്കിലും അതിൽപ്പിന്നെ എല്ലായ്പോഴും അവളെ കണ്ടുകൊണ്ടിരിപ്പാൻ ആയാൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.”

“മരിച്ചുപോയ ആൾ ആഗ്രഹിക്കയോ?”

“ദേഹം മാറിയാലും മോഹം മാറുകയില്ല. അതു് ഒരു മനോവൃത്തിയാണു. മനസ്സോടൊന്നിച്ചേ നശിക്കയുള്ളൂ.”

"ആ ഏഴപ്പെണ്ണിനെ സാസ്സ് അറിഞ്ഞത് അത്ഭുതം തന്നെയാണ്."

"അവരം ഏഴയല്ല. അവരം ദേവിതന്നെയാണ്. ദൈവമഹിമയുടെ ഉദാഹരണമായ ഒരു വിശേഷസൃഷ്ടിയാണ്. ലാവണ്യവും ലഘുതയും, എന്നാൽ പ്രകൃതിസിദ്ധമായ ഗൌരവവും തികഞ്ഞ ഒരുവളാണ്. അവരം അമൃതമൂർത്തിയാണ്. ആരാധനാർഹമായ കനകബിംബമാണ്."

"ആ മാധവമേനോൻ അവളെ ഉപേക്ഷിച്ചാൽ—?"

"ഛേ! ഒരിക്കലും ഇല്ല. അഗ്നിപ്രഭയേ ഉപേക്ഷിക്കയോ? മാധവമേനോൻ ഇപ്പോഴം അവളെ അപേക്ഷിക്കുന്നുന്നയാണ്. അവളുടെ വിരലിൽ ആയാരം ഇട്ട മോതിരം ഊരിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ—ഇല്ലാ, അത് അവളുടെ വിരലിൽത്തന്നെ കിടക്കുന്നുണ്ടായിരിക്കും."

മാലതി ഇതു കേട്ട് ഞെട്ടി അവരം വിചാരശതങ്ങളാൽ ആകലയായി. "അവരം സാസ്സിന്റെ മുഖത്തേക്ക് ഒന്ന നോക്കി. അതേസമയത്തുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെയും ദൃഷ്ടികരം അവളുടെ നേരിട്ടുവന്നു. അവ തമ്മിൽ കൂട്ടിമുട്ടി അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും പാഞ്ഞു മനസ്സിൽ പതിഞ്ഞതപോലെ ഇരുപേർക്കും അനുഭവപ്പെട്ടു. ഹാ, അപ്പോരം അവരുടെ മുഖം ഒന്ന കാണേണ്ടതു തന്നെയായിരുന്നു. പ്രസാദം, ശങ്ക, അടക്കാൻ വയ്യാത്ത വികാരം, സംഭ്രമം, ലജ്ജ എന്നിവയുടെ കലർപ്പുകൊണ്ട് രണ്ടുപേരുടെയും മുഖവർണ്ണത്തിന്ന് വല്ലാത്ത ഒരു മാററം വന്നിരുന്നു. അല്പനേരം തന്നത്താൻ അറിയാതെ അ

ന്യോന്യം നോക്കിയശേഷം മുഖം അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടു തിരിച്ചു.”

മിസ്റ്റർ മത്തോബ് സാക്ഷാൽ മാധവമേനോൻ തന്നെ. അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള രഹസ്യമെല്ലാം വഴിയേ മാലതിക്ക് അറിവായി. അവർ തമ്മിൽ യഥാകാമം പരിണീതരായി ദാമ്പത്യത്തിൽ പ്രവേശിക്കയും ചെയ്തു.

ഇങ്ങിനെയാണ് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ മാലതീദേവി. ഉദ്ധരണിയിൽ കാണുന്നതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വന്തം ഭാഷയാണ്. ഇതിലെ ഭാഷയും വിചാരവും ആപാദചൂഡം അത്ഭുതമയമാണെങ്കിലും, അല്പം ചിലതു മാത്രം എടുത്തുകാണിച്ചുവെന്നേയുള്ളു. ഗദ്യപാഠത്തിന്ന് ആധുനിക പരിഷ്കാരത്തിലെ ആചാരവിചാരങ്ങൾക്ക് അനുരൂപമായി വൈപുല്യവും വൈശദ്യവും കൂടിയിരിക്കുന്ന ഇക്കാലത്തുപോലും .രണ്ടു, പന്തിരാണ്ടു പഴകിയ പണിക്കരുടെ ഗദ്യം അന്യാദൃശഗുണങ്ങളോടെ മുമ്പിട്ടിതാ നില്ക്കുന്നു!

അനുബന്ധം ൫.

വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരെപ്പററി 'ദീപ'ത്തിൽ ഈ ലേഖകൻ എഴുതിയിരുന്നതിൽനിന്നു്:—

ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ കേരളചിന്താമണിയുടെ പത്രാധിപരായിരിക്കുന്ന കാലത്തു് ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ ആദ്യമായി കാണുന്നതിന്നു് തൃശ്ശൂരിൽ ചെന്നു. അമ്മ മരിക്കയാൽ പണിക്കർ സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു് പോയിരിക്കയാണപ്പോൾ. കാമിതം അവിചാരിതമായി പ്രതിബദ്ധമാകയാൽ ഞാൻ അല്പം വിഷാദത്തോടെ ഏതാനും നാൾ അവിടെയങ്ങിനെ കഴിച്ചുകൂട്ടി. എന്നാൽ, ആ ദിനങ്ങൾ എനിക്കു് ഒട്ടും മിഥ്യയായിട്ടല്ലാ തീർന്നതു്. ഞാൻ അതിന്മുമ്പു കണ്ടിട്ടില്ലാത്തവയായി, ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ നേടിവെച്ചിട്ടുള്ള സാഹിത്യമണികൾ എന്റെ ഒരു സുഹൃത്തു് എനിക്കു് അന്നു കാണിച്ചുതരികയുണ്ടായി. സാഹിത്യപാരാവാരത്തിന്റെ തരംഗനിർഘോഷം കേട്ടുകൊണ്ടു് ദൂരെയെങ്ങാനോ കിടക്കുന്ന വെറും ബാലനായിരുന്നു ഞാൻ അന്നു്. സാഹിത്യത്തിൽ ഏററവും ദരിദ്രനായ ഞാൻ പണിക്കരുടെ ബഹുബഹുവിഭവങ്ങൾ കണ്ടപ്പോൾ ഒട്ടല്ലാതെ അമ്പരന്നുപോയി. പല പല ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കർത്താവു്, പല പല പത്രങ്ങളിലെ ലേഖകൻ, പല പല സഭകളിൽ വാഗ്മി എന്നീ നിലകളിൽ അത്രയും ഉയർന്ന നിലയിലുള്ള ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ മുമ്പിൽ കേവലം പത്രലേഖകൻ മാത്രമായ ഞാൻ എത്രമാത്രം കൃശൻ!

ഒരുനാൾ കേരളചിന്താമണി ആഫീസ്സിൽ ആരോടോ എന്തോ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കവേ, 'ഇതാ പണിക്കർ വന്നു' എന്ന സ്വാഗതവാക്കു കേട്ടു് ഞാൻ ഔത്സുക്യത്തോടെ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. കറുത്തു മെലിഞ്ഞു് അസുന്ദരരൂപനായ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ വൈരസ്യം വഴിയുന്ന മുഖത്തോടെ ആഫീസ്സിലേക്കു് കയറിവരുന്നതു കണ്ടു. ഒരുവക പുച്ഛച്ചുവയോടുകൂടിയാണു് അവിടെ ആയാളിൽനിന്നു് വാക്കുകൾ പുറപ്പെട്ടതു്. എനിക്കു് ആ മനുഷ്യനെ പിടിച്ചതേയില്ല. കുത്സിതത്വത്തിന്റെ സാമീപ്യംപോലെ എനിക്കു് ആ ആഗതനിൽ വൈമുഖ്യമുണ്ടായി. ഞാൻ ഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്ന ആ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരെപ്പററിയുള്ള യാതൊരു വിചാരത്തെയും എന്റെ മനസ്സിൽ പ്രത്യക്ഷമാക്കുക, ആ രൂപം ചെയ്യുണ്ടായില്ല. എന്നാൽ—ഇനി എന്തുചെയ്യാം:—ഞാൻ കണ്ട ആ ആകാരം ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടേതുതന്നെ. ഞാൻ ആരെന്നു കേട്ട ഉടനെ, ആ മുഖത്തിൽ അവ്യാജസുന്ദരമായുണ്ടായ പ്രഫുല്ലത എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിറഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന അവജ്ഞയെ വിദ്യുദ്ദീപംപോലെ മായ്ച്ചുകളഞ്ഞു. ആ നിമിഷംമുതൽ എനിക്കു് പണിക്കരുടെ മുഖം പ്രിയദർശനമായ്ത്തീർന്നു. ഞങ്ങൾക്കു നിദ്ര ആ രാത്രി മുഴുവൻ സ്മൃതിവിഷയംപോലുമായില്ല. തന്റെ പിന്നിൽ തന്നോടു തൊട്ടു നീണ്ടുകിടക്കുന്ന കർമ്മസഞ്ചയത്തെ പണിക്കർ എന്റെ മുമ്പിൽ വിശ്വാസത്തോടെ അഴിച്ചു നിരത്തി. സാഹിത്യരംഗത്തു് അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള വിക്രമങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രസ്താവത്തെ ഏതോ വിക്രമാദിത്യകഥപോലെയാ

ണു് ഞാൻ ചെവിക്കൊണ്ടതു്. തുറന്നു പറകയാണെങ്കിൽ, താൻ മാഷാത്രുപേണ ചെയ്തിട്ടുള്ളവയാണെന്നു് പണിക്കർ അന്നു പറഞ്ഞ കർമ്മങ്ങൾ തീരെ അതിശയോക്തിമയമാണെന്നേ ഇതു് അല്പജ്ഞനു് . അപ്പോൾ വിചാരിക്കാവതായുള്ളൂ. ഇത്രയും ചെറുപ്പത്തിൽ ഇത്ര പടിപടിയായുള്ള പുകഴേണിയിന്മേൽ പണിക്കർ ശരിക്കു കയറിയിരിക്കയാണെന്നു് അന്നു് എന്നിൽ വിശ്വാസം ഉയർന്നില്ല. പത്താംവയസ്സിൽത്തന്നെ പണിക്കർ ചുറുക്കുള്ള വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു് സുസമ്മതനാംവണ്ണം പദ്യകർത്താവായിട്ടുണ്ടുപോൽ! പന്ത്രണ്ടാംവയസ്സിൽ പണിക്കർ പത്രലോകാ കവിരംഗത്തിൽ പ്രവിഷ്ടനായി. പതിനാറാം വയസ്സിൽ നാടകകർത്താവായി അന്നത്തെ സാഹിത്യ വ്യാപാരികളുടെ പംക്തിയിൽ ശോഭനസ്ഥാനം നേടിയിരിക്കുന്നു. വിഖ്യാതകവികൾക്കേവർക്കും കണ്ണിലുണ്ണിയായി സാഹിത്യരംഗത്തിലും, കുടിലവൃത്തന്മാരായ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കു് ഭീകരനായി പത്രവീഥിയിലും ആ ഇരുപതാമത്തെ വയസ്സിൽ പണിക്കർ കയറിനില്ക്കുന്നു. താൻ ആ നിലയിൽ നില്ക്കുന്നതായി ബാലകൃഷ്ണൻ എന്നെ കാണിച്ചപ്പോൾ എനിക്കു തോന്നിയ ആ അത്ഭുതവും കൌതുകവും തികച്ചും വിശ്വാസമായി മാറുന്നതിനു് ഏതാനും മാസങ്ങൾ വേണ്ടിവന്നു.

• •

ജീവിതക്ലേശസംബന്ധമായി പതിനെട്ടടവുകളിലും പണിക്കർ മിടുക്കനാണു്. ജീവിതസുഖങ്ങളിൽ വിമുഖനായി ആവുംപടിയങ്ങു കഴിഞ്ഞുപോകട്ടെയെന്ന ആ എന്തെന്നില്ലായ്മ പണിക്കരിൽ ധാരാളമായുണ്ടു്. അ

ദ്ദേഹം ക്ലേശങ്ങളിൽ സ്വയം ചെന്നു ചാടിയേക്കും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബാഹ്യചേഷ്ടിതങ്ങൾ പലരേയും മുഷിപ്പിക്കുന്നതായിട്ടാണിരുന്നതു്. ഊണിലും ഉടുപ്പിലും ഏതുമില്ലാ ശ്രദ്ധ. വിവാദത്തിൽ പുലിനീറുപോലെയാണു്; ഉള്ളിൽ തോന്നുന്നതു് അങ്ങിനെതന്നെ പുറത്തു പറയുന്ന വാതികനുമാണദ്ദേഹം. ആരോടെങ്കിലും പ്രിയം പറയുക ഒന്നുകൊണ്ടുമില്ല. എത്ര രാത്രി വേണമെങ്കിലും ഉദ്ധാരകേശനാകുവാനും (നിന്നിദ്രൻ) എത്ര പകൽ വേണമെങ്കിലും കുംഭകർണ്ണനാകുവാനും (നിദ്രാവാൻ) പണിക്കർക്കു വശമാണു്. പാതിരാ നേരത്തോ, പാതിരാ മണപ്പുറത്തോ എങ്ങോ എപ്പോഴോ ആയിട്ടാണു ലേഖനമെഴുത്തു്.

* *

ഇവിടെയുണ്ടായ ആ പ്രാസവാദകാലത്തു ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ മലബാറിയുടേയും ഞാൻ സുദർശനത്തിന്റേയും പത്രാധിപരാണു്. അത്ഥപ്രധാനന്മാരെ ഞങ്ങൾ സഹായിക്കുകയാൽ പ്രാസപക്ഷപാതിയായ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ഞങ്ങളോടു പിണങ്ങി. ഒരു നാൾ ഞങ്ങളിരുവരും ചേൎന്നു സാഹിത്യസംബന്ധമായി ഓരോന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കവേ ഇടയ്ക്കു് വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെക്കുറിച്ചു പ്രസ്താവമുണ്ടായി. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഞങ്ങളുടെ പത്രങ്ങൾ നിരാകരിച്ചതിന്മേൽ പുനരാലോചനയ്ക്കായി അപ്പീൽ കൊടുക്കണമെന്നു ഞങ്ങൾ നിശ്ചയിച്ചു. ആ അപ്പീലു പദ്യത്തിൽതന്നെ വേണമെന്നുമായി. ഉടൻതന്നെ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ശ്ലോകം ആരംഭിച്ചുകഴിഞ്ഞു. മേലിൽ ഇങ്ങിനെയൊന്നു വേണ്ടിവരുമെന്നു മുമ്പെപ്പോഴോ കരു

തിവെച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ പണിക്കരിൽനിന്നു് ആ അപ്പീൽപദ്യം പുറപ്പെട്ടു. അതിന്റെ മിനുക്കലിൽ മാത്രമേ എന്റെ സാഹായ്യം അപേക്ഷിതമായുള്ളൂ. ആ ഒരേ ശ്ലോകംകൊണ്ടുതന്നെ ഞങ്ങളുടെ അപ്പീൽ പൂർത്തിയായി.

മൂന്നാണങ്ങേയ്ക്കു പണ്ടേ ദയിതകൾ അവരിൽ
　　സ്വസ്ഥയായേക, കഷ്ടം!
പിന്നീടുള്ളോൾ പുകൾപ്പെണ്ണവളു പരപുരാ-
　　ന്തങ്ങളിൽസ്സഞ്ചരിപ്പൂ;
ഭാഷായോഷിത്തു പെറ്റിപ്രജകൾ വളരെയാ-
　　യങ്ങനർത്ഥത്തിലായി;
വാർദ്ധക്യംകൊണ്ടവറ്റിൽച്ചിലതിനു ചെലവേ-
　　കാനമാകാതെയായോ?

തിരുമനസ്സിലെ പത്നിയായ ലക്ഷ്മീബായി മുമ്പേതന്നെ 'സ്വസ്ഥ'യായ് തീർന്നിരിക്കുന്നു. മരണംകൊണ്ടേ ആ സാദ്ധ്വിക്കു സ്വാസ്ഥ്യമുണ്ടായുള്ളുവെന്നു വ്യംഗ്യം. എങ്കിലും, തിരുമേനിക്കുണ്ടായ ആ പത്നീവിയോഗം അനുതാപഹേതുകം തന്നെയെന്നു 'കഷ്ടം' വെക്കുന്നു. യശസ്സാണു് തിരുമനസ്സിലെ രണ്ടാമത്തെ ഭാര്യ. ആ പെണ്ണു് ആരാന്റെ വീടുകൾതോറും ചുറ്റിനടന്നു കഴിയേണ്ടുന്നവളായി. മൂന്നാമത്തെ ഭാര്യയായ ഭാഷ ഒരുപാടു മക്കളെ പെററു കൂട്ടുകയാൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അനർത്ഥത്തിൽ വീണിരിക്കുന്നു. പൊരുളില്ലാതായിയെന്നു തന്നെയല്ല, കിഴവനുമായതിനാൽ ആ മക്കൾക്കു ചെലവിനു കൊടുക്കാൻ പോലും തിരുമേനി അശക്തനായോ എന്നു ചോദ്യം. ചെറുപ്പത്തിലേ നിരങ്കുശമാ

യ ആ പരിഹാസശീലം ഈ ശ്ലോകത്തിൽ സുവ്യക്തം പ്രതിഫലിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ഇതിലെ ഉള്ളടക്കം കേരളകാളിദാസന്നു് ഉപഹാരമായുള്ള അത്യുത്തമകീർത്തനരത്നമാണു്. സാർത്ഥകയാകുകയാണു് ലക്ഷ്മീബായി ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. ആത്മസ്ഥാനത്തെ ആ സുവ്രതമണി പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ആത്മസ്ഥാനം ധ്രുവംതന്നെ. അവിടെ മാത്രമേ ജീവന്നു സാർത്ഥകതയുള്ളൂ. വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ പത്നിയായി വാഴുകകൊണ്ടു് ലക്ഷ്മീബായിറാണി സായൂജ്യം നേടിയിരിക്കുന്നു. റാണിയെസ്സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം അതു് വലിയൊരു സിദ്ധിതന്നെയെങ്കിലും, ആ ഗുണവതിയുടെ വിയോഗം നാട്ടുകാർക്കു് പൊറുക്കാവതല്ലാത്ത നഷ്ടമായിട്ടുണ്ടു്. ആ വിചാരത്താൽ കവിയിൽ നിന്നു് കഷ്ടം എന്നു് നിർവ്വേദധ്വനിയുണ്ടായി. ഇനി, തിരുമനസ്സിലെ യശസ്സിന്റെ ആ തെളിപ്പോക്കു നോക്കിയാൽ അതു് അത്യന്തം ചമൽക്കാരപൂർണ്ണമാണു്. അന്യഗൃഹങ്ങളിലെല്ലാം തിരുമനസ്സിലെ നാമം സംകീർത്തനം ചെയ്യുക- അതുതന്നെയാണല്ലോ വേണ്ടതു്. അപരപുരാന്തങ്ങളിൽ ദിഗന്തം വരെക്കും സദാസഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആ യശസ്സുതന്നെയാണു് യശസ്സു്. ആ വിപുലയശസ്സു് തിരുമനസ്സിലേക്കു് സംപ്രാപ്തമാണെന്നു് കവിസ്തുതി. ഇനി ആ ഭാഷാപത്നിയെ നോക്കാം. അവൾ ബഹുപ്രസവയായിരിക്കുന്നതു തന്നെയാണല്ലോ തന്നാഥനായ തിരുമനസ്സിലേക്കു് മഹിമ. തിരുമനസ്സിൽ നിന്നു് ഭാഷ ഏറ്റവും വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നു് പരികീർത്തനം.

മഹാമതിയായ കേരളകാളിദാസൻ ഇതിന്നു് സുദീർഘമായ മറുപടിയാണു് അയച്ചതു്. പണിക്കരിൽനിന്നു

തിരുമനസ്സിലേക്കുള്ള വാത്സല്യാതിശയം അതിൽ നല്ലവണ്ണം വെളിപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. കേരളകാളിദാസനായ വലിയ കോയിത്തമ്പുരാനിലും കേരളഭോജരാജനായ ഏട്ടൻ തമ്പുരാനിലും പണിക്കൎക്കുള്ള ഭക്തി സീമാതീതമാണ്. അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളത്തിന് കേരളകാളിദാസന്റെ തൎജ്ജമയുണ്ടായിരിക്കെ, പി. ജി. രാമയ്യർ മറെറാരു പരിഭാഷ പുറത്തിട്ടപ്പോൾ, അന്ന് പതിനെട്ടുവയസ്സുമാത്രം പ്രായമുള്ള ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ അത്യുഗ്രമായി ഖണ്ഡനരൂപേണ പ്രകാശിപ്പിച്ച ആ വിമൎശനം അന്ന് നാടെങ്ങും മാറെറാലിക്കൊണ്ടിട്ടുണ്ട്. തന്നിൽ ഇതയും ഭക്തിമാനായ പണിക്കർ പ്രാസവാദത്തിൽ എതിർകക്ഷിയോട് ചേൎന്നു നില്ക്കുന്നതു കണ്ടതിൽ കരുണാർദ്രചിത്തനായ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ പരിതപിക്കയാണുണ്ടായതു്.

* *

തിരുവിതാംകൂർ നാടുകടത്തലിൽ, 'സ്വദേശാഭിമാനി'യുടെ സ്വരം ധാൎഷ്ട്യമായി അതിർ കടക്കുന്നുവെന്നും, അതിൽ തൽപത്രാധിപർ ശിക്ഷാൎഹനാണെന്നും, എന്നാൽ, വിചാരണകൂടാതെ നാടുകടത്തിയതു് അന്യായമായി എന്നുമാണ് ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ മലബാറിയിൽ എഴുതിയ മുഖപ്രസംഗം. എന്നിട്ടും, നാടുകടത്തലിനെ തുടൎന്ന അനന്തരാന്ദോളനങ്ങൾ മലബാറിയിൽ ആദ്യമായും സവിശേഷമായും പ്രകാശിതമായിവന്നു. അന്ന് പണിക്കർ ഉദയഭാനുവെന്ന പേരിൽ രാമകൃഷ്ണപിള്ളയെപ്പററി സുമധുരമായി എഴുതിട്ടുള്ള ഗദ്യപദ്യലേഖനങ്ങൾ 'പരിഷ്കാരബഹിഷ്കാരം' എന്ന പുസ്തകത്തിൽ പകൎത്തിട്ടുണ്ട്. മന്നത്തു് കൃഷ്ണൻനായരവർ

കരം തിരുവിതാംകൂർ ഹൈക്കോടതിയിലേക്കു കയറുവാൻ നിശ്ചയിച്ചപ്പോറം, ജനനേതൃത്വത്തെ വലിച്ചെറിഞ്ഞു് സക്കാർ ദാസ്യത്തെ വരിക്കുന്നതു് ആത്മവഞ്ചകന്മാരാണെന്നു വാദിച്ചുകൊണ്ടു് പണിക്കർ മലബാറിയിൽ എഴുതിയ പ്രത്യക്ഷപത്രം സ്വദേശാഭിമാനിയിൽ ഉദ്ധൃതമാകയും അതുമുതൽ രാമകൃഷ്ണപിള്ളയ്ക്കു് പണിക്കരിൽ പൂർവ്വാധികം സംപ്രീതി കൂടുകയും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. തിരുവിതാംകൂർ ഗവൺമെണ്ടു് ആ നാട്ടിലേക്കു് വേണ്ടാത്തവനായി തള്ളിക്കളഞ്ഞിരിക്കുന്ന തന്നെ, ലോകത്തിനെങ്ങും വേണ്ടുന്നവൻ തന്നെയെന്നു് പണിക്കർ പ്രശംസിച്ചുതുടങ്ങിയപ്പോറം ആ മിത്രത്തെ സംബന്ധിച്ചു് രാമകൃഷ്ണപിള്ള എത്രത്തോളം രാഗപൂർണ്ണനായ്ത്തീർന്നിരിക്കണം. എന്നാൽ, ആ സൌഹൃദം അവർതമ്മിൽ ആദ്യമായുണ്ടായ അഭിമുഖദർശനത്തോടുകൂടി അസ്തംഗതമാകയാണുണ്ടായതു്. ആ കണ്ടെത്തൽ കൂട്ടിമുട്ടലിൽക്കൂടി പിണങ്ങിപ്പിരിയലിൽ കലാശിച്ചു. ഏതാണൊരുവന്റെ ഇന്ദ്രിയചാപല്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു് പത്രപംക്തിയെ ദൂഷിപ്പിച്ചതു് ധീരകൃത്യമാകുമോ എന്ന തർക്കത്തോടുകൂയാണു് പണിക്കരിൽനിന്നു് കലഹപ്രശ്നമുണ്ടായതു്. രാമകൃഷ്ണപിള്ളയ്ക്കു് പരിഭൂതനാകുവാൻ ഇതിലധികം മറെന്തു വേണം!

* *

രാജയക്ഷ്മാവിനാൽ ആക്രാന്തനായി ബാലകൃഷ്ണരാകേന്ദ്ര അന്തർദ്ധാനംചെയ്തു. അന്തരംഗത്തിലല്ലാതെ ബഹിരംഗത്തിൽ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർക്കു് ചിന്തയേ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ദേഹത്തെ ഇത്രവളരെ ക്ലേശിപ്പിക്കുക മ

റാക്ഷം ആവാത്തതുതന്നെ. എന്തു്, എങ്ങു്, എന്നു് എന്നില്ലാതെ ദേഹത്തെ വിട്ടയച്ചാൽ അതു് അധഃപതിക്കുന്നതിൽ അത്ഭുതമില്ല. ഇഹത്തിലല്ലാ, പരത്തിലാണു് പണിക്കരുടെ വിചാരം. ഐഹികധനമായ ശരീരത്തെ അദ്ദേഹം ഒട്ടും വിലവെച്ചില്ല. അതിനെ ആർക്കോവേണ്ടിയെന്നപോലെ വലിച്ചിഴച്ചുകൊണ്ടാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പോക്കു്. പത്രാധിപരുടെ ജോലിയിൽ പതിനഞ്ചുറുപ്പികയിലധികം പ്രതിമാസം പ്രതിഫലം അദ്ദേഹത്തിന്നു് കിട്ടുകയുണ്ടായിട്ടില്ല. ഇത്രചുരുങ്ങിയ വകകൊണ്ടാണു് അദ്ദേഹത്തിന്നു് തന്റെ ആ മേന്മകൂടിയ ജീവിതത്തെ താങ്ങേണ്ടിവന്നതു്. ഒടുവിൽ ആ കൃശരൂപം ഇന്ദ്രിയലോകത്തിൽനിന്നു് മറയുകയും ചെയ്തു.

• •

പണിക്കരുടെ കവിതയെഴുത്തും സ്വജീവിതം പോലെതന്നെ അത്ഭുതമാണു്. കൂട്ടത്തിൽ അതുമിതുമായി സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിന്നിടയ്ക്കു് പെട്ടെന്നു് കടലാസ്സും പെൻസിലും എടുക്കുന്നതു കാണാം. കവിതയെഴുതുകയാണതു്. ആ കവിതയോ സർവ്വാംഗസുന്ദരം. അതിനെ ആർക്കുമേതും അപലപിക്കുവാൻ ആവുകയില്ല. അന്നത്തെ വിദ്വന്മകുടത്തിൽതന്നെ കയറിയിരുന്നുകൊണ്ടാണു് ബാലകൃഷ്ണശതകം പാടിയതു്. ഭാഷയെ പഴയ മട്ടിൽനിന്നു് പുതിയ മട്ടിലേക്കു് പരിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ളവരിൽ ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ ശ്രേഷ്ഠൻതന്നെ. ആ അന്തർവാഹിനിയിൽ നിന്നു് ഇടയ്ക്കിടെ അങ്ങിങ്ങു് ചിലർ കോരിയെടുത്തിട്ടുള്ളവയാണു് ഇന്നു് കാണുന്ന ബാലകൃഷ്ണകൃതികൾ. അന്തർലോകൈകസഞ്ചാരിയാണു് അദ്ദേഹം. അതുകൊണ്ടാണു് തന്റെ ബഹിരാകാരം അ

ദ്രോഹത്തിന്ന് ഇഷ്ടമല്ലാതായതു്. ജീവികാവ്യാപാരങ്ങളിൽ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുമ്പോൾ പണിക്കരുടെ മനസ്സ് സാഹിത്യസൌന്ദര്യത്തിൽ രമിക്കുകയായിരിക്കും. പെട്ടെന്നായി അതു് ഇടയ്ക്കിടെ വഴിയുന്നു. അതാണ് ഇക്കാണുന്ന കൃതികൾ. ആ കാമധേനുവിനെ വേണ്ടുന്നതു കറക്കുവാൻ ആരുമന്നു തുനിഞ്ഞിട്ടില്ല. മുത്തണിച്ചിപ്പിയാണ് പണിക്കർ എന്നു് ആരും അധികമാരും അറിഞ്ഞതുമില്ല.

ഇക്കാണുന്ന നക്ഷത്രങ്ങളെല്ലാം ലോകത്തിലുണ്ടായ മഹാപുരുഷന്മാരുടെ പുനർജ്ജന്മങ്ങളാണെന്ന് പണിക്കർ പറയും. ഏതൊരു മനുഷ്യനും മനസാ ഓരോ ലോകത്തെ ദർശിക്കുന്നുണ്ട്. കാര്യങ്ങൾ ഇന്നയിന്ന മട്ടായാൽ സുഖമായി എന്നു് വിചാരിച്ചു വരുന്നതു തന്നെയാണ് ആന്തരികമായി നടക്കുന്ന ആ നവലോകദർശനം. അങ്ങിനെ സന്തുഷ്ടമായ ലോകത്തെ മരണാനന്തരം ആത്മാവ് പ്രാപിക്കുന്നു. ആ സിദ്ധാത്മാക്കളാണത്രെ ആകാശത്തിൽ പ്രകാശിച്ചു കാണുന്ന ഈ നക്ഷത്രങ്ങൾ. അതിലൊരു നക്ഷത്രമായി ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കർ നവലോകസുഖം ഭുജിക്കുകയായിരിക്കാം ഇപ്പോൾ.

ജന്മകവികൾ.

(വി. സി. ബാലകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ ഒരു ഉപന്യാസം.)

മലയാളഭാഷയും സാഹിത്യവും ക്രമത്തിൽ ഉറച്ചും ഉന്നതസ്ഥിതിയെ പ്രാപിച്ചും വരികയാണെന്നും, അതല്ല, അവ പൂർവ്വാധികം ക്ഷയിച്ചുപോകയാണെന്നും രണ്ടു വിധത്തിൽ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നവർ ഇപ്പോഴും ഉണ്ട്. ഭാഷയിൽ അതിന്റെ നിലനില്പിന്നു പ്രത്യേകം ആവശ്യങ്ങളായ വ്യാകരണഗ്രന്ഥങ്ങൾ, തർക്കശാസ്ത്രം, സസ്യശാസ്ത്രം, കൃഷിശാസ്ത്രം, വൈദ്യശാസ്ത്രം മുതലായ വിഷയങ്ങളെ കൂലങ്കഷമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നപുസ്തകങ്ങൾ ഇത്യാദികളുടെ ദൌർല്ലഭ്യംപോലെതന്നെ സാഹിത്യത്തിൽ സാരഗർഭങ്ങളും, പ്രകൃതിവർണ്ണങ്ങളും, സദാചാരപാഠകങ്ങളുമായ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ ദാരിദ്ര്യവും ധാരാളമുണ്ടെന്നു സമ്മതിക്കാതിരിപ്പാൻ നിർവാഹമില്ല. വാസനാശക്തിയും മനശ്ശക്തിയും ലോകപരിചയവും തികഞ്ഞ കവികളെക്കൊണ്ടാണ് ഒരു സാഹിത്യത്തിന് ഈ വക ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പോരായ്മ ഇല്ലാതെയായിത്തീരുന്നതെന്നു നിർവ്വിവാദമാകുന്നു. വായിക്കുന്തോറും മനസ്സിന് ആഹ്ലാദമുണ്ടാക്കുന്നവയും ജീവിതാവശ്യത്തിനു പലപ്രകാരത്തിലും ഉപയുക്തങ്ങളുമായ ഗ്രന്ഥങ്ങളാണല്ലോ എല്ലാ സാഹിത്യത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനങ്ങളായിരിക്കേണ്ടത്. പഴയ കഥകളെ ചവച്ചു ചവച്ചു പലവിധ രൂപഭേദങ്ങളോടുകൂടി കുറെ അക്ഷരങ്ങളിൽ തിരിച്ചും മറി

ച്ചം വാരത്തെടുത്തു നാടകങ്ങളെന്നോ, തുള്ളലുകളെന്നോ, കിളിപ്പാട്ടുകളെന്നോ, വഞ്ചിപ്പാട്ടുകളെന്നോ പേരിട്ടു പുറത്തു വിടുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ ഇനിമേൽ ഭാഷാസാഹിത്യത്തിനു വലിയ ശാപങ്ങളായിട്ടു മാത്രമേ വിചാരിക്കാൻ പാടുള്ളൂ. സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നും ഭാഷാന്തരപ്പെടുത്തുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു ഈ അഭിപ്രായം സംബന്ധിക്കുന്നതല്ല. ശാപരൂപങ്ങളായ ഈ വക ഗ്രന്ഥങ്ങളെ ഒഴിച്ചു വായിക്കുന്നവയും, വായിക്കാത്തവയുമായ പുസ്തകരൂപങ്ങൾ ഭാഷാസാഹിത്യസമുദ്രത്തിൽ അത്രയധികം വിളഞ്ഞിട്ടോ വിളയുന്നവയായിട്ടോ ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഇങ്ങനെ വരുവാനുള്ള കാരണം മലയാളത്തിൽ ജന്മകവികൾ അല്ലെങ്കിൽ യഥാർത്ഥ കവികൾ കുറഞ്ഞുപോയതോ കുറച്ചുണ്ടായവർതന്നെ ലോകാനുഗ്രഹത്തിൽ അത്ര ശ്രദ്ധ കാണിക്കാതിരുന്നിട്ടുള്ളതോ ആയിരിക്കണം.

കവികളെല്ലാം കവികളും കാവ്യങ്ങളൊക്കെ കാവ്യങ്ങളുമല്ലെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. സന്ദർഭസുന്ദരങ്ങളും ലളിതകോമളങ്ങളുമായ പദങ്ങളെക്കൊണ്ടും, നിർവ്വചിക്കുന്തോറും മനസ്സിനു മാധുര്യം തോന്നിക്കുന്നവയുമായ അർത്ഥങ്ങളെക്കൊണ്ടും വായിക്കുന്നവർക്കു ഭാവവും ആഹ്ലാദവും കാവ്യംവഴിക്കു നൽകുകയാണു കവിധർമ്മം. ഇങ്ങനെ ചെയ്യുന്നവരാണ് യഥാർത്ഥകവികൾ അല്ലെങ്കിൽ ജന്മകവികൾ, എന്നു പേരിനെ അർഹിക്കുന്നതു്. ഇവരുടെ കവിതകൾ മാത്രമാണു കവിതകൾ. ഇവർ മാത്രമാണു സാഹിത്യനഭോമണ്ഡലത്തെ അലങ്കരിക്കുന്ന നക്ഷത്രങ്ങൾ. ശബ്ദത്തിനോ അർത്ഥത്തിനോ യാതൊരു

ചമൽക്കാരവും കൊടുക്കാതെ ഗദ്യമോ പദ്യമോ എഴുതുന്നവർ അക്ഷരങ്ങളെക്കൊണ്ടു അമ്മാനമാടുന്ന ഒരു തരം കപികളും അവരുടെ കവിതകൾ ഒരു മാതിരി കപിതകളുമാകുന്നു. ജന്മകവികളെ ജനിപ്പിയ്ക്കുന്നതിൽ കേരളഭൂമി അത്ര വളരെ അനുഗ്രഹീതയല്ലായിരുന്നു എന്നു വിചാരിക്കാൻ പാടില്ലെങ്കിലും അധികവും ജന്മകപികളെ ജനിപ്പിക്കുന്നതിന്നാണു പര്യാപ്തയായിട്ടുള്ളതെന്നു വ്യസനപൂർവ്വം പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതാകുന്നു. ഏകദേശം ഒരായിരം കൊല്ലങ്ങൾക്കപ്പുറവും, അഞ്ഞൂറു കൊല്ലത്തിനിപ്പുറവുമുള്ള ഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രത്തെ തിരക്കി പരിശോധിച്ചു നോക്കുകയാണെങ്കിൽ ലോകാനുഗ്രഹതല്പരന്മാരായ ജന്മകവികളുടെ അല്ലെങ്കിൽ യഥാർത്ഥ കവികളുടെ സംഖ്യ ഏററവും ശിഥിലമാണെന്നു കാണാം. ഉണ്ടായിട്ടുള്ളവർ ലോകത്തിലെ ഏതു സാഹിത്യയോദ്ധാക്കളുടേയും മുന്നണിയിൽ നിൽക്കത്തക്ക കരളുറപ്പും സാമർത്ഥ്യവുമുള്ളവരായിരുന്നു എന്നു വിചാരിച്ചുമാത്രം അഭിമാനിയ്ക്കാവുന്നതാണ്. ഇവരിൽ ഏതു വിധത്തിലും പഴക്കവും പഴപ്പും തികഞ്ഞ കവി ചെറുശ്ശേരിനമ്പൂരിതന്നെയാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃഷ്ണപ്പാട്ട് ആധുനികമലയാളത്തിന്റെ ഒരു മാതൃകയല്ലെങ്കിലും ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ അതു് എന്നെന്നും മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന ഒരു വിശിഷ്ടനിക്ഷേപമായിരിക്കും. ഹാ! പ്രകൃതിചരിത്രത്തിലെ ഓരോ ഭാഗങ്ങളേയും അദ്ദേഹം സ്വകവിതാപടത്തിൽ നയനാനന്ദകരങ്ങളും സന്ദർഭാനുരൂപങ്ങളുമായ ചായങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർത്തിണക്കി എത്ര കോമളാകൃതിയിൽ വരച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്നു!

അസ്താചലംതന്നിൽ മെത്തിയിരുന്നോരു
പുത്തൻനിറമാണ്ട ചെമ്പരുത്തി
ക്കൈ വിരിഞ്ഞു ചമഞ്ഞ കണ്ണക്കെയ-
ട്ടിക്ക ചുമന്നു ചമഞ്ഞിതപ്പോൾ.
തിണ്ണം നടന്നുടനർക്കൻ തൻ തേരുമാ-
യർണ്ണവംതന്നിൽ പതിയ്ക്കുന്നേരം
ബാഡവനാകിയ പാവകന്തന്നിലെ
മന്ദതവിട്ടുള്ള വീഴ്കയാലെ
ജ്വാലകൾ മാലയായ്കത്തിയെഴുന്നിട്ടു
ചാലെച്ചുവന്നിതെന്നേ തോന്നൂ
ചാലെപ്പതിതനാം മാർത്താണ്ഡൻ തന്നോടു
കാലത്തു സംഗമമെത്തുകയാൽ
താരങ്ങളാകിന മുദ്ര ധരിച്ചിട്ടു
പോകത്തുടങ്ങിനാൾ സന്ധ്യമെല്ലെ
സന്ധ്യയായുള്ളൊരു ബന്ധുരഗാത്രിതാൻ
ചന്തമായ്നിന്നു മറഞ്ഞനേരം
രാത്രിയായുള്ളൊരു താർത്തേന്മൊഴിവന്നു
ചീർത്തൊരു കേശമഴിച്ചു ചെമ്മെ.
സുന്ദരമായുള്ളൊരിന്ദുവിതാനമോടു
മന്ദം വിതച്ചു ചമച്ചപോലെ
കോരകമായൊരു താരകപൂരകം
നേരേ വിയത്തിൽ വിളങ്ങിതപ്പോൾ.

ഇങ്ങനെ ലളിതപദങ്ങളെ കഴിയുന്നതും ഉപയോഗിച്ചു സദാചാരപാഠങ്ങളേയും ലോകതന്ത്രജ്ഞാനത്തേയും എളുപ്പത്തിൽ ഉണ്ടാക്കിത്തരുന്ന ഈ വിശിഷ്ട ഗ്രന്ഥകാരൻ കേരളീയ ജനകവികളുടെ പംക്തിയിൽ പ്രാഥമ്യത്തെ അർഹിക്കാതിരിയ്ക്കുന്നതെങ്ങനെ?

ചെറുശ്ശേരിയുടെ ശൈവകടീരം നമുക്കു വ്യസനമുണ്ടാക്കുമ്പോഴേക്കു തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛൻ കേരളീയ ജനകവികളുടെ അഗ്രാസനത്തിൽ ലോകത്തിനു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എഴുത്തച്ഛന്റെ ജന്മകവിത്വം ശബ്ദഘടനയിൽ മാത്രമല്ല അൎത്ഥവൈചിത്ര്യത്തിലും ഒരു പുതിയ പാതയെ തുറന്നിരിക്കുന്നു.

'മൃഷ്ടഭോജനം കഴിഞ്ഞിഷ്ടമായിരിക്കുമ്പോൾ
പുഷ്ടകൌതുകത്തോടും മട്ടോലും മൊഴിയാളും
തുഷ്ടനായിരിപ്പോരു ശിഷ്ടനാം യതിയോടു
കഷ്ടമെന്നിരിക്കിലും മട്ടലർബാണൻ ചൊല്ലാൻ'

'വല്ലാതിവിടെ മറ്റെല്ലാവരുമൊക്കെ-
ച്ചൊല്ലുന്ന വേലകളെല്ലാമൊരുക്കി ഞാൻ
അല്ലാപാസ്സാഴ്വാനില്ലൊരു കാരണം
ഫുല്ലാംബുജപ്രൗഢിവെല്ലും ലസന്മുഖി'

ഇത്യാദി സരള ലളിതങ്ങളായ പദങ്ങളെക്കൊണ്ടും,

'ഇടിവെട്ടീടുംവണ്ണം വിൽമുറിഞ്ഞൊച്ചകേട്ടു
നടുങ്ങി രാജാക്കന്മാരുരഗങ്ങളെപ്പോലെ
മൈഥിലിമയിൽപ്പേടപോലെ സന്തോഷം പൂണ്ടാൾ'

"വഹ്നിസന്തപ്തലോഹസ്ഥാംബുബിന്ദുനാ
സന്നിഭം മർത്ത്യജന്മം ക്ഷണഭംഗുരം"

ഇത്യാദിയായ ആശയവിശേഷങ്ങളെക്കൊണ്ടും സദാചാരപാഠങ്ങളെക്കൊണ്ടും സ്വാഭാവിക വൎണ്ണനകളെക്കൊണ്ടും എഴുത്തച്ഛന്റെ കൃതികൾ അത്ഭുതപൂൎണ്ണമായ ഒരു മനോവികാരമത്രേ ഒരു ഭാഷാസാഹിത്യരസികന്റെ മനസ്സിൽ അങ്കുരിപ്പിക്കുന്നതു്. എഴുത്തച്ഛനു

ശേഷം നാം കാണുന്ന ഒരു ജന്മകവി കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ തന്നെയാണ്. ഹസ്തിനാപുരവും, പാതാളവും, സ്വർഗ്ഗവും ഒരുപോലെ തിരുവനന്തപുരവും അമ്പലപ്പുഴയുമാക്കിക്കാണിച്ചുതരുന്ന ഈ ഫലിതരസികന്റെ കവനചാതുര്യവും മണിപ്രവാളശുദ്ധിയും സർവ്വസമ്മതമായിട്ടുള്ളതാണല്ലൊ. നമ്പ്യാരുടെ അർത്ഥനിഷ്കർഷയും, ശബ്ദഘടനാപാടവവും ഭാഷാസാഹിത്യലോകത്തിൽ ഒരു കാലത്തും ഉണ്ടായിട്ടില്ലാത്തതും ഉണ്ടാകാൻ തരമില്ലാത്തതുമായ ഒരു സമ്പ്രദായത്തിലാകുന്നു ആവിർഭവിച്ചിട്ടുള്ളത്.

പ്രാചീനകാലത്തിലെ ഭാഷാസാഹിത്യകാനനത്തിൽ ഇങ്ങനെ മൂന്നു യഥാർത്ഥകവികേസരികൾ സ്വച്ഛന്ദവിഹാരം ചെയ്തിട്ടുള്ളതായി നാം കണ്ടുവല്ലൊ. ചെലപ്പറമ്പുനമ്പൂരി, പൂന്താനത്തുനമ്പൂരി മുതലായവരും വാസ്തവത്തിൽ ജന്മകവികളുടെ ശ്രേണിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുവാൻ യോഗ്യതയുള്ളവരായിരുന്നു. അടുത്ത കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന കവികളിൽ വെണ്മണി അച്ഛൻനമ്പൂരിപ്പാടും മഹൻനമ്പൂരിപ്പാടും ശബ്ദത്തിലും അർത്ഥത്തിലുമുള്ള നിഷ്കർഷകൊണ്ടും ഫലിതപ്രയോഗങ്ങളെക്കൊണ്ടും ജന്മനാകവികളായിരുന്നുവെന്നു സമ്മതിക്കേണ്ടി വരുന്നതാണ്.

"ഓടിക്രീഡിച്ചു വാടീടിന വദനകലാ-
നാഥ ഘർമ്മാംബുതന്നെ"

"കൂടക്കൂടെത്തുടയ്ക്കും"ന്നതും 'പയോജബാണവിശിഖാംഭോധിയിൽ' ആറാടുന്നതും, ചിത്രം "വെയിലത്തുവെച്ച പുതുവെണ്ണയതെന്നപോലെ" ഉരുകുന്നതും മറവും

അഛൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ കവിതയ്ക്കുള്ള പ്രത്യേകാർഹങ്ങളാണു്.

“അതുപൊഴുതപരദിശാംഗനയണിയും
പുതിയൊരു കുങ്കുമമെന്ന കണക്കെ”

ആദിത്യകിരണങ്ങൾ വിളങ്ങുന്നതും ‘എട്ടുദിഗന്തരമതിലും നല്ലാത വെട്ടം വീണു കിഴക്കു ചുമന്നു’ഉം എന്നു വേണ്ട പലതും മഹൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ ആ ജന്മസിദ്ധമായ കവിതാവിലാസത്തിനു ഉദാഹരണങ്ങളായി എടുക്കാവുന്നതാണല്ലൊ.

ഇപ്പോൾ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന കവികളെക്കുറിച്ചാലോചിച്ചാൽ ജന്മകവികൾക്കു മുമ്പിലത്തെപ്പോലെ ദാരിദ്ര്യമില്ലെന്നു തോന്നുന്നു.

ഇപ്പോഴത്തെ ജന്മകവികളിൽ പ്രധാനസ്ഥാനത്തെ അർഹിക്കുന്നതു കേരളകാളിദാസനെന്നു പ്രസിദ്ധനായ കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടുതന്നെയാണു്. മനുഷ്യപ്രകൃതിയുടെ ബാഹ്യാന്തരവികാരങ്ങൾ അവിടുന്നു മധുരമായ മയൂരസന്ദേശം മണിപ്രവാളംകൊണ്ടു വിശദീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ജീവിത പാഠശാലയിലെ സാധനപാഠങ്ങളാകുന്ന അനവധി പദ്യങ്ങൾ മയൂരസന്ദേശത്തിൽ കാണാം. ഇതിനുദാഹരണങ്ങൾ ഇവിടെ എടുത്തുകാണിക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ കഴിഞ്ഞാൽ ഏതൊരു ഭാഷാസാഹിത്യരസികന്റെയും അകൃത്രിമപ്രണയബഹുമാനാദികൾക്കു പാത്രീഭവിക്കുന്ന യഥാർത്ഥകവി കൊടുങ്ങല്ലൂർ ചെറിയകൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടാണു്. പുനം നമ്പൂരി, ന

മ്പ്യാർ, പൂന്തോട്ടത്തു നമ്പൂരി, വെണ്മണി അച്ഛൻ മുതലായവരുടെ ശബ്ദപദവിയിൽ നിന്നു കൊണ്ടുതന്നെ എഴുത്തച്ഛൻ മുതലായവരുടെ അർത്ഥപദ്ധതിയെ ബഹുമാനിച്ചു് ആവശ്യമുള്ള ദിക്കുകളിലൊക്കെ സ്വാനുഭവപ്രദങ്ങളായ ആശയങ്ങളെ വിതറി ഇടച്ചുവെട്ടപ്പാക്കി കട്ടും കറയും കളഞ്ഞു കവിതയുണ്ടാക്കാനുള്ള ശക്തിയും വാസനയും അവിടേക്കു സ്വതഃസിദ്ധങ്ങളായ പ്രത്യേകഗുണങ്ങളാകുന്നു. കല്യാണിനാടകവും, മധുരമംഗലവും അവിടത്തെയുള്ള ജന്മകവിത്വത്തിനു സർവ്വപ്രകാരത്തിലും സാക്ഷിയായി നില്ക്കുന്നുണ്ടു്. കല്യാണിനാടകത്തിലെ കഥാവസ്തു കേരളത്തിലെ ഒരു വിധത്തിലുള്ള സാമുദായിക രീതിയുടെ യഥാർത്ഥചരിത്രമായിട്ടുള്ളതുതന്നെ. അതിലെ പദ്യങ്ങൾ മിക്കതും ചുരുങ്ങിയ ഉന്നരുതികളും സന്ദർഭാനുരൂപങ്ങളും നിസർഗ്ഗമധുരങ്ങളുമായിരിക്കുന്നു. പരിശോധിച്ചുനോക്കിയാൽ "മധുരമംഗലം" ഈ വിഷയത്തിൽ കല്യാണിനാടകത്തെ ഒന്നുകൂടി കവച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ടെന്നാണു പറയേണ്ടതു്.

"സ്വർല്ലോകം തോറ്റുമണ്ടും വിധമഴകൊഴുകു-
ന്നീയകം തന്നിലിപ്പോൾ
പുല്ലാൽ നിർമ്മിച്ചുനൽപ്പായയിൽ നിജ സഖിയാം
കൊച്ചോടൊന്നിച്ചുകൊണ്ടു്
മെല്ലെക്കല്യാണിമേവുന്നിതു മദനജയ-
ശ്രീയശോമാല പോലി-
ന്നുല്ലാസത്താൽ തരുക്കുന്നിതു പരമിവളെ-
ക്കാൺകയാൽ കണ്ണുരണ്ടും"

എന്നും മററുള്ള പദ്യങ്ങൾ ഏതു ഹൃദയന്റെ ഹൃദയത്തിനാണാഹ്ലാദമുണ്ടാക്കാതിരിക്കുന്നതു്? നാടകങ്ങളിൽമാത്രമല്ല കിളിപ്പാട്ടിലും, തുള്ളലിലും മണിപ്രവാളത്തിലും അവിടുന്നു പ്രാചീനകവികളോടു അടുത്തു നില്ക്കുന്ന ഒരു ജന്മകവിയാണു്.

തുള്ളലുണ്ടാക്കുന്നതിനു് അവിടേയ്ക്കുള്ള സാമർത്ഥ്യം ഈയിടെ കേരളകല്പദ്രുമം അച്ചുക്കൂടം വകയായി അച്ചടിച്ച സുന്ദരകാണ്ഡംകൊണ്ടുതന്നെ വെളിപ്പെടുന്നതാണു്. കഥ രാമായണത്തിലെ സുന്ദരകാണ്ഡം തന്നെയാണെങ്കിലും അവിടത്തെ വിലപിടിച്ച തൂവൽ അതിനെ വിസ്തരിച്ചു വാസ്തവത്തിൽ ഒരു "മഹാഭാരത"മാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഓരോ ഘട്ടങ്ങളിലുള്ള വർണ്ണനകൾ അത്യന്തം ആഹ്ലാദകരങ്ങളും അസാധാരണങ്ങളുമായ ആശയവിശേഷങ്ങളെ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നവയുമായിരിക്കുന്നു. അതാതു രസങ്ങളെ അതാതു വിധത്തിൽ അവശ്യാനുരൂപങ്ങളായ പദങ്ങളെക്കൊണ്ടും അർത്ഥങ്ങളെക്കൊണ്ടും വായനക്കാരുടെ ഹൃദയത്തിൽ വേണ്ടുവണ്ണം സ്ഫുരിപ്പിക്കുന്ന വിദ്യ അവിടത്തെപ്പോലെ മററൊരു കേരളീയകവികൾക്കും സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു താഴെ കാണിക്കുന്ന വരികൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നതാണു്:—

"ഇപ്രകാരമുരച്ചു പവനജനപ്രമേയപരാക്രമൻ
ക്ഷിപ്രമങ്ങു മഹേന്ദ്രമലയിലനല്പബലമൊടുകേറിനാൻ
കാൽച്ചുവിട്ടു കഠോരമേററുവിറച്ചുപോയ് മലയൊക്കയും
പാച്ചിൽപൂണ്ടുടനങ്ങുമിങ്ങുമലച്ചു മൃഗഗണമെത്രയും."

* *

പടമരങ്ങൾ പതിച്ചിടുമ്പൊഴുതുടയ ചടുചടകടുരവം
കൊടിയ കൊടുമുടി പൊട്ടിവീണൊരു കടുപടോൽക്കട
[നിസ്വനം

* * *

സോമരശ്മികൾപോലെയുള്ളൊരു രോമമൊക്കെയിളക്കി
നാൻ
ഭീമപുച്ഛമതിട്ടടിച്ചഥ ഭൂമിയൊന്നു കുലുക്കിനാൻ.

മണ്ഡോദരിയെ സീതാദേവിയാണെന്നു തെററിദ്ധരിച്ച് ഹനുമാൻ കാട്ടുന്ന മർക്കടചാപല്യം എത്രമേൽ തന്മയത്വത്തോടുകൂടിയതാണെന്നു നോക്കുക:—

"പുളച്ചു പുച്ഛവും നാററീട്ടിളിച്ചു പല്ലുകൾ കാട്ടി
ഞെളിച്ചുകൈയുടൻ ചാടിക്കളിച്ചു കൈകളുംകൊട്ടി
തടിച്ച തൂണുകൾതന്നിൽപ്പിടിച്ചുകേറിവേഗത്തിൽ
ഇടയ്ക്കു വീണുതാനേവം നടിച്ചു മർക്കടനാട്യം."

ഇങ്ങനെ ഈ പുസ്തകത്തിൽ പല ഘട്ടങ്ങളിലും അവിടേയ്ക്കുള്ള കവിതാസാമർത്ഥ്യവും മനഃപരിഷ്കാരവും നമുക്കു കാണാവുന്നതാണ്.

മണിപ്രവാളശ്ലോകങ്ങളിലേക്കു തിരിയുന്നതായാൽ അവിടുന്നു പ്രാചീനന്മാരായ സംസ്കൃതകവികളെ മലയാളമാർഗ്ഗംകൊണ്ടു നാണിപ്പിക്കാൻ പുറപ്പെട്ടിരിക്കയാണെന്നു തോന്നും. ആലോചനാമൃതങ്ങളായ മണിപ്രവാളപദ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു പുസ്തകനിർമ്മാണം ചെയ്വാൻ അവിടേയ്ക്കു ലവലേശം ക്ലേശമില്ല. ഒരു പച്ചമലയാളിക്കുകൂടി, സുഗമമായിത്തോന്നുന്നവയും ഒരു പഠിച്ച പണ്ഡിതനു ഗംഭീരവും പ്രൌഢവുമാണെന്നു സമ്മതിക്കത്തക്കവയുമായ പദ്യങ്ങളാണ് അവിടുന്നു സാധാരണ മണിപ്രവാള

രീതിയിൽ പ്രയോഗിക്കുന്നതു്. ഇതിലേയ്ക്കു രസികരഞ്ജിനിയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി വന്നിരുന്ന മലയാംകൊല്ലംതന്നെ ഒരുത്തമദൃഷ്ടാന്തമായിരിക്കും.

"ലോകക്കു നല്ല സുഖമായിനിിങ്ങേയ്ക്കുപോലെ
പോകുന്നതിന്നു തടവില്ല തെളിഞ്ഞു മാർഗ്ഗം
ആകുന്നമട്ടു ജലബാധയൊഴിച്ചു വെള്ള-
ക്കാർ കൂട്ടമിട്ടു വിലസുന്നൊരു കാലമല്ലൊ."

ഇതിലെ ശബ്ദങ്ങൾകൊണ്ടുണ്ടായ അർത്ഥഗാംഭീര്യം ഏതു സഹൃദയന്റെ ഹൃദയത്തിലാണു പരമാനന്ദമുണ്ടാക്കിത്തീക്കാതിരിക്കുന്നതു്? വെള്ളക്കാരെന്നുള്ള ശബ്ദം വെളുത്ത കാറെന്നും വെള്ളക്കാരെന്നുമുള്ള അർത്ഥത്തെ ദ്യോതിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടുള്ള മെച്ചം ഈ ശ്ലോകാർത്ഥത്തെ സൂക്ഷ്മമായി ആലോചിക്കുന്നവക്കു ബോദ്ധ്യമാനകരമായിത്തീരാതിരിക്കയില്ല. ഇങ്ങനെ മഹാകവിയായ അവിടത്തെ കവിതയെക്കുറിച്ചുള്ള ഉദാഹരണങ്ങൾ കാണിച്ചുതുടങ്ങുന്നതിലും എളുപ്പമായിട്ടുള്ളതു് എല്ലാ കൃതികളും ഒന്നിച്ചു ചേർത്തച്ചടിപ്പിയ്ക്കുന്നതാണെന്നാണു് എന്റെ വിശ്വാസം.

കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ കഴിഞ്ഞാൽ നമുക്കു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന ജന്മകവി കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടുതന്നെയാണു്. നമ്പൂരി മലയാളത്തിൽനിന്നു വിട്ടുകഴിയുന്നേടത്തോളം പുതിയ മലയാളപദങ്ങളെ ഉപയോഗിച്ചു സംസ്കൃതബാഹുല്യം കൂടാതെ കവിതയുണ്ടാക്കി നിറം പിടിപ്പിയ്ക്കുന്നതിനു അവിടേയ്ക്കുള്ള പ്രത്യേകസാമർത്ഥ്യം ഒന്നു വേറെതന്നെയാണു്. പുതിയ പുതിയ ആശയങ്ങളെ സ്വ

ഷ്ടിച്ചു രസാന്തരൂപങ്ങളായ പദങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കിത്തീൎത്തു തമ്മിൽ കൂട്ടിഘടിപ്പിച്ചു തള്ളിച്ചയോടുകൂടി കവിതയുണ്ടാക്കിവിടുന്നതിൽ അവിടേയ്ക്കു തെല്ലുപോലും ഞെരുക്കമില്ല. 'ഇത്ര വേഗത്തിൽ അത്ര നല്ല' കവിതയുണ്ടാക്കുവാൻ പ്രയാസംതന്നെയാണെന്നാണു പറയേണ്ടതു്. ഇതിലെല്ലാം വിശേഷിച്ചു് പറയാനുള്ളതു അവിടത്തേയ്ക്കു ഇന്ന മാതിരിയിലെ കവിതയുണ്ടാക്കിക്കൂട്ടു എന്നു നിർബ്ബന്ധമില്ലാത്തതാണു്. ചിലപ്പോൾ പൂന്തോട്ടത്തിന്റേയോ ചേലപ്പറമ്പിന്റേയോ കവിതയാണെന്നു തോന്നും. മറ്റു ചിലപ്പോൾ അവിടത്തെ അപ്ഫനായ വെണ്മണിഅപ്ഫൻനമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലേയോ കൊച്ചുണ്ണിതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേയോ ആണെന്നു ചിലർ സന്ധാളിക്കും. വേറെ ചില സമയം വല്ല ഇംഗ്ലീഷുകവികളും എഴുതിയതു ഭാഷാന്തരീകരിച്ചതാണെന്നു തോന്നത്തക്കവണ്ണം അത്ര വലിയ അസാമാന്യതയോടും മാധുൎയ്യത്തോടുംകൂടി എഴുതിത്തള്ളും. ഇങ്ങിനെ ഏതു വിധത്തിലും ഏതു രസത്തിലും ഏതാശയത്തിലും അവിടേയ്ക്കു കവിത എഴുതുവാൻ വശതയും മിടുക്കുമുണ്ടു്. ചുരുക്കി പറയുന്നതായാൽ അവിടേയ്ക്കു മലയാളഭാഷയെ പല വലിയ അച്ചിലും ഇട്ടു കൊഴപ്പും പഴപ്പും ചേൎത്തു മനോഗതിക്കനുസരിച്ചവണ്ണം വാൎത്തു മുക്കി എടുത്തു പുറത്തിടാൻ കഴിയുമെന്നു നാം സമ്മതിക്കേണ്ടിവരുന്നതാണു്. കുറച്ചു മുമ്പു് അവിടുന്നു നിൎമ്മിച്ചതും ഇന്നേവരെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താതെ വെച്ചിട്ടുള്ളതുമായ ശബ്ദാലങ്കാരം എന്ന ഗ്രന്ഥം അവിടേക്കു ഭാഷയിലുള്ള അസാധാരണമായ പാടവത്തേയും കവിതകൊണ്ടു കളിക്കുന്നതിനുള്ള കൌശലത്തേയും നമുക്കു ദൃഷ്ടാന്തപ്പെടു

തിത്തരുന്നതാകുന്നു. ഏകാക്ഷരം ദ്വ്യക്ഷരം മുതലായ ശബ്ദാലങ്കാരപരീക്ഷകൾ അവിടുന്നു മലയാളഭാഷ കൊണ്ടു കഴിച്ചു് ജയിച്ചിരിക്കുന്നതു കാണേണ്ട കാഴ്ച തന്നെയാണു്. വെണ്മണിനമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലേക്കോ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്കോ അധികം സ്വാധീനമായ രസം ശൃംഗാരമാണെന്നു എല്ലാവരും വാദിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്കു വീരരസമാണു പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതെന്നു ആ വകക്കാർ ശപഥം ചെയ്തു് സമ്മതിക്കേണ്ടിവരുമെന്നാണു എനിക്കു തോന്നുന്നതു്. 'പാലുള്ളിനമ്പൂതിരി' എന്നു പേരായ ഖണ്ഡകാവ്യത്തിലെ ഈ ശ്ലോകം നോക്കുക.

ദേഹത്തിൽ തൊലിപോലുമിത്തിരിമുറി-
ഞ്ഞീടാതെയാമപ്പിള
വ്യൂഹത്തെപ്പൊടി ഭസ്മമാക്കിനിടിലം
മാത്രം വിയർത്തങ്ങിനെ
ആഹസ്തത്തിലതിരക്തമണിയും
ഖഡ്ഗം ധരിച്ചുള്ളമ-
ദ്ദേഹത്തെ മധുരാംഗി മാധവിമുദാ
കണ്ടാളു കൊണ്ടാടിനാൾ.

ഇങ്ങിനെ പലതും എടുത്തുദാഹരിക്കുവാനുണ്ടു്. എന്നാൽ അവിടേക്കു വീരരസത്തെപ്പോലെതന്നെ ശൃംഗാരവും സ്വാധീനമാണെന്നു ചന്ദ്രികയിലെ താഴെ കാണിക്കുന്ന ശ്ലോകം വിശദീകരിക്കുന്നു:—

താരേശാസ്യത്തിലോമനമുകിൽമുടി ചെറുകാ-
റൊററു ചിന്നിക്കരത്തിൽ
പേറുന്നേൽ പുസ്തകത്തെച്ചെറുമുലകളണി-
ച്ചട്ടമേൽ ചേർത്തുവെച്ചു

നേരെ നില്ക്കുന്ന ബാലതരുണികൾ നടുവിൽ
ബാലികാപാഠശാലാ-
ദ്വാരേ നാണിച്ചുനിന്നോരഴകൊഴുകിന പെൺ-
പൈതലേതായിരിക്കും?

ശൃംഗാരംപോലെ ഹാസ്യരസവും അവിടെയ്ക്കു പ്രധാനം തന്നെയാണെന്നു കാണാം. താഴെ കാണിച്ച പദ്യം നോക്കുക:—

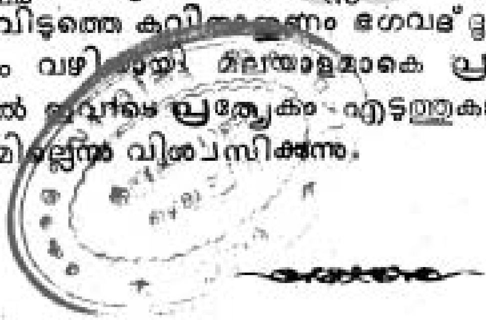
നേരേ കേറിത്തിരിഞ്ഞന്നുടെയരികിലിരു-
ന്നെന്തുമൊച്ചക്കരങ്ങ-
ച്ചാരേ! നീ പല്ലിളിച്ചിങ്ങിനെ പുരികമിള-
ക്കുന്ന കാടന്റെ ദൂതാ!
ചാരേചെന്നിപ്രകാരം മൃഗമുഖനധികം
ഹാസ്യമായ് ചൊല്ലിടുമ്പോൾ
നേരേകക്ഷം തുറന്നീടിന മഹിമയെഴും
ശ്രീഹനുമാൻ സഹായം.

ആകപ്പാടെ പറഞ്ഞുവരുമ്പോൾ ഞാൻ മുമ്പ് പറഞ്ഞ അഭിപ്രായംതന്നെ ഒരിക്കൽക്കൂടി ആവർത്തിക്കേണ്ട നിലയിലാണു കലാശിക്കുന്നതു്. "കവിയിലാണു ശക്തി കരുവിലല്ല" എന്നു മഹാനായ "താമസ് കാർലൈൽ" പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു കഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെക്കുറിച്ചാണെങ്കിൽ വളരെ ശരിയായിരിക്കുമായിരുന്നുവെന്നു എനിക്കു ചിലപ്പോൾ തോന്നിപ്പോകാറുണ്ടു്. തർജ്ജമയിൽ അവിടെയ്ക്കുള്ള പ്രത്യേക സ്വാതന്ത്ര്യവും വൈദഗ്ദ്ധ്യവും മഹാഭാരതംകൊണ്ടും ഹാംലേറ്റുകൊണ്ടും ആശ്ചര്യചൂഡാമണി നാടകംകൊണ്ടും ഭാഷാഭിമാനികൾക്കു പരക്കെ മനസ്സിലായിട്ടുള്ളതാണല്ലോ.

'സരസദ്രുതകവികിരീടമണി' എന്ന യഥാർത്ഥനാമധേയനായ ഈ മഹാകവി ആയുരാരോഗ്യസമൃദ്ധികളോടുകൂടി ഇനിയും വളരെക്കാലം ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതിന്നു സർവ്വനിയന്താവായ ജഗദീശ്വരൻ അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ എന്നുമാത്രമാണ് ഒടുവിലെങ്കിലും ഒന്നാമതായി എനിക്കു പറവാനുള്ളതു്.

നടുവത്തച്ഛൻനമ്പൂതിരി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടാണ് ഇനി ഭാഷാസാഹിത്യരണാങ്കണത്തിലെ പടനായകന്മാരിൽ പറയപ്പെടത്തക്ക ഒരു യഥാർത്ഥകവീശ്വരൻ. പ്രസിദ്ധനായ വെണ്മണിനമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലേക്കു തന്നെ ശരിയായ മലയാളകവിതയുണ്ടാക്കിത്തീർത്തിരിക്കുന്നതു് അവിടുന്നാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ അവിടത്തെക്കു ജന്മകവികളുടെ ഇടയിൽ എത്രമാത്രം കാരണവസ്ഥാനം ഉണ്ടെന്നു നല്ലപോലെ ഊഹിക്കാവുന്നതാണല്ലോ. വയസ്സുവത്തിൽ അവിടുന്നു ഇപ്പോഴുള്ള മലയാളകവികളുടെ കാരണവൻ തന്നെയായിട്ടാണു് ഇരിക്കുന്നതു്. ഭാഷക്കു് പരിഷ്കാരവും ശക്തിയും സ്വാതന്ത്ര്യവും വർദ്ധിച്ചുവന്നിട്ടും, പഴയമാമൂലിനെ പിടിച്ചു കവിതയുണ്ടാക്കി ജനസാമാന്യത്തെ രസിപ്പിക്കുവാനുള്ള സാമർത്ഥ്യം അവിടത്തെ ഉള്ളിൽ നിന്നു വിട്ടുമാറീട്ടില്ല. അവിടത്തെ പദ്യങ്ങൾ മിക്കതും സാധാരണ സംസാരിക്കുന്ന രീതിയിലായിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു പൊതുജനങ്ങൾക്കു് മനസ്സിൽ തട്ടുന്നതിന്നും അവക്കു് വായിച്ചാസ്വദിക്കുന്നതിന്നും വളരെ എളുപ്പമുണ്ടു്. ആലോചിച്ചുനോക്കിയാൽ അവിടുന്നു് മലയാളപദ്യകാരനായിത്തീർന്ന മറ്റൊരു 'വേർഡ്സ്‌വർത്ത്' ആണെന്നു പറ

ത്തുക്കുടയോ എന്നു് ഞാൻ സംശയിക്കാറുണ്ടു്. ആശയങ്ങളേയോ പദാൎത്ഥങ്ങളേയോ മനസ്സിലാക്കുന്നതിന്നുവേണ്ടി അവിടുത്തെ കവിത രണ്ടാമതു വായിച്ചിട്ടുള്ള മലയാളികൾ വളരെ ചുരുക്കമേ ഉണ്ടായിരിക്കയുള്ളു. അന്താനന്ദികളായ അലങ്കാരങ്ങളോ കടിച്ചാൽ പൊട്ടാത്ത സംസ്കൃതപദങ്ങളോ അവിടുത്തെ കവിതയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കയില്ല. ഇതൊരു നല്ല മെച്ചമാണുതാനും. സാധാരണ രുചിയറിഞ്ഞു് ഭക്ഷിക്കുന്നവനു കുറുക്കിയ കാളനേക്കാളും സാമ്പാറിനേക്കാളും ചിലപ്പോൾ രുചികരമായിത്തീരുക വിശേഷപ്പെട്ട യോഗത്തിൽ ഉണ്ടാക്കിയ ഓലനാണെന്നാണു് എന്റെ പക്ഷം. ഫലിതങ്ങളും ചതുരോക്തികളും അവിടുത്തെ മിക്കപദ്യങ്ങളിലും കാണാവുന്നതാണു്. മലയാളഭാഷയിൽ ചതുരോക്തികളെ സംഗ്രഹിക്കുന്നതിന്നു പുറപ്പെടുന്നവർ വല്ലവരുമുണ്ടെങ്കിൽ അവർ ഒന്നാമതായി തിരയേണ്ടതു അപ്പൻനമ്പൂരി തിരുമനസ്സിലെ പുസ്തകങ്ങളെയാണു്. അവിടുത്തെ കവി[illegible]ണം ഭഗവദ്ദൂതു് മുതലായ കൃതികൾ വഴി[illegible] മലയാളമാകെ പ്രചരിച്ചിട്ടുള്ളതാകയാൽ [illegible] പ്രത്യേകം എടുത്തുകാണിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

Vidya Vilasam Press, Trivandrum. 1932.